

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กองวิจัยการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. ม.ป.ป. การสังเคราะห์รูปแบบการช่วยเหลือผู้อื่น
เสียดุล มุ่งมั่น พัฒนา กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กองวิจัยการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. ม.ป.ป. การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาศักยภาพ
ของเด็กไทยด้านความขยัน อดทน ประหยัด และอดออม กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ไกรยุทธ ธีรตยาคีนันท์. 2531. แนวพระราชดำริด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, กรุงเทพมหานคร : สถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542 . พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ.
กรุงเทพมหานคร.
- คณะกรรมการการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม. 2535. รายงานการศึกษา
แนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม. กรุงเทพมหานคร.
- ศิริบุญ จงวุฒิเวศย์และคนอื่นๆ. 2546. รายงานวิจัยการพัฒนาระบบการรู้เรื่องสมุนไพร
ชุมชนปลักไม้ลายอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม. นครปฐม : โรงพิมพ์
เพชรเกษม.
- จรรยา สุวรรณทัต, ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร. 2533. ประมวลสังเคราะห์ผลงานวิจัยในประเทศ
ไทยเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กไทย. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยพฤติกรรม
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- จรัส สุวรรณเวลา. 2538. คิดแล้วทำแล้วคิด. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- จรัส สุวรรณเวลาและคณะ. 2540. บนเส้นทางอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ชยันต์ วรรณะภูติ. 2537. คู่มือการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่องานพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 2. สถาบันวิจัย
และพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชัยพร วิชชาวุธ, ธีระพร อุวรรณโน. 2535. แนวคิดและพัฒนาการใหม่ในการปลูกฝังจริยธรรม.
วารสารครุศาสตร์ 1 (กรกฎาคม-กันยายน) : 20-24.
- ชัยวัฒน์ อัดตพัฒน์. ม.ป.ป. จริยศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : สหบุรุษการพิมพ์.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช และคณะ. 2525. การพัฒนายุทธศาสตร์อุดมศึกษา เสนอต่อ
ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิส่งเสริมนโยบายการศึกษา.

- ชนิดา รัชทรัพย์เมือง. 2525. **สังคมวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชุมศรี ชำนาญพูด. 2536. **พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลตามจรรยาบรรณ
วิชาชีพการพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกองงานวิทยาลัย สำนัก
ปลัดกระทรวงสาธารณสุข**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
ชูชัย ศุภวงศ์. 2537. **คุณภาพบริการทางการแพทย์และจริยธรรมของแพทย์**. **วารสารการวิจัย
ระบบสาธารณสุข 2(4) : 300-309.**
- ชำเลื่อง วุฒิจันทร์. 2524. **หลักการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน**.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา.
- ดรุณี ชูประยูร. 2547. **การน้อมนำสาระสำคัญของหลักธรรมในพระไตรปิฎกเพื่อพัฒนา
รูปแบบการพัฒนานิสิตนักศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
อุดมศึกษา ภาควิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน. ม.ป.ป. **จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษา** กรุงเทพมหานคร :
ไทยวัฒนาพานิช.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน. 2533. **แนวทางใหม่ในการพัฒนาจิตใจและพฤติกรรมแก่นักเรียน
ในระดับมัธยมศึกษา ในแนวทางการพัฒนาค่านิยมและคุณธรรมของเยาวชนใน
ปัจจุบัน**. 28-35. กรุงเทพมหานคร : พี เอ ลีฟวิ่ง จำกัด.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. 2540. **สรุปโครงการส่งเสริมกิจกรรมนิสิตนักศึกษา ปีงบประมาณ
2540**. กรุงเทพมหานคร : กองบริการการศึกษา สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย.
- ทองหล่อ เดชไทย. 2544. **การบริหารเชิงกลยุทธ์**. 114. กรุงเทพมหานคร ภาควิชาการ
บริหารงานสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ทิพวรรณ รัตนวงศ์. 2532. **แนวโน้มหลักสูตรสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในปี พุทธศักราช
2545**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชาอุดมศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา เขมมณี. 2542. **การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม จากทฤษฎีสู่การ
ปฏิบัติ**.
- ทิตนา เขมมณี. 2545. **ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี
ประสิทธิภาพ**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- เทพไท ศรคำรณ. 2535. การศึกษากระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังความ
สำนึกในความเป็นธรรมแก่นักเรียนชาวเขาในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงาน
การประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 8. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เทียนฉาย กิระนันท์. 2537. การเงินอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : คอมพิวเตอร์.
- ธิดารัตน์ บุญสุข. 2543. การพัฒนากิจกรรมนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักมาตรฐาน
อุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย.
- นงราม เศรษฐพานิช และคนอื่นๆ. 2543. แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติ.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2538. วิถีวิทยาการขั้นสูงด้านการวิจัยและสถิติ. วารสารวิถีวิทยาการวิจัย. ปีที่ 7
(กรกฎาคม-ธันวาคม) : 1-36.
- นิตา ชูโต. 2540. การวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร : พี เอ็น การพิมพ์.
- บรรเทา กิตติศักดิ์. 2533. ปรัชญาเรื่องจะพัฒนาบุคคลให้มีคุณธรรม จริยธรรมได้
อย่างไร ในแนวทางการพัฒนาค่านิยมและคุณธรรมของเยาวชนในปัจจุบัน
กรุงเทพมหานคร : พี เอ ลีฟวิ่ง จำกัด.
- บัณฑิต เขาวกุล. 2532. แพทยสภา : จริยธรรม : กลยุทธ์ที่น่าจะปรับเปลี่ยน.
- บุญจง เรื่องสะอาด. 2537. ผลสรุปเบื้องต้น : สภาพการอบรมและปลูกฝังจริยธรรมในโรงเรียน
ประถมศึกษา วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 28(6) : 42-46
- ปกรณ์ ปรียากร. 2542. การวางแผนกลยุทธ์ : แนวคิดและแนวทางประยุกต์.
กรุงเทพมหานคร คุรุสภา : คณะคุรุศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ : 52.
- ปทีป เมธาคณวุฒิ. 2544. หลักสูตรอุดมศึกษา : การประเมินและการพัฒนา.
กรุงเทพมหานคร : คณะคุรุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประภาศรี สีหอำไพ. 2535. พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม . โครงการตำรา
ทางวิชาการ คณะคุรุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : 18.
- ประวัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. แหล่งที่มา <http://www.meu.ac.th>
26/04/2548.

- ผดุงชาติ สุวรรณวงศ์ และไพฑูรย์ สีนลารัตน์. 2542. ทิศทางการปฏิรูปอุดมศึกษาจากผลการประชุมระดับโลก. ใน รายงานการสัมมนาทางวิชาการสู่เส้นทางการปฏิรูปอุดมศึกษาไทยครั้งที่ 4 เรื่อง ศตวรรษใหม่อุดมศึกษาไทย :บทเรียนจากการปฏิรูปอุดมศึกษานานาชาติ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525. 2539. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.
- พนัส หันนาคินทร์. 2523. การสอนค่านิยมและจริยธรรม กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิมพ์เนศ.
- พรชูลี อาชาวอำรุง. 2525. นิสิตนักศึกษา: หลักการ แนวปฏิบัติและปัญหา. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรชูลี อาชาวอำรุง. 2541. บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาเยาวชน: ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์. กรุงเทพมหานคร : กรมศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ.
- พรชูลี อาชาวอำรุง. 2542. การบริหารสถาบันอุดมศึกษา โมดูล 8 การบริหารเทศะ: ประเด็นและแนวทาง. โดย สัญญาล, ปีดาล ซี. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์พัฒนาวิชาชีพอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรชูลี อาชาวอำรุง. 2543. แนวทางการปฏิรูปโครงสร้างและการบริหารการจัดการอุดมศึกษา: รูปแบบการจัดกลุ่มอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับศักยภาพปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร : ทบวงมหาวิทยาลัย.
- พรชูลี อาชาวอำรุง. 2545. รูปแบบการบริหารงานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในอนาคต. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรชูลี อาชาวอำรุง. 2546. การบริหารสถาบันอุดมศึกษา : หลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อนักวางแผนและผู้จัดการสถาบันอุดมศึกษา เล่ม 3 โมดูลที่ 8-10. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระเทพเทวี (ประยุทธ์ ปยุตโต). 2523. สัจธรรมกับจริยธรรม. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิพุทธธรรม.
- พระธรรมปิฎก. 2538. ปาฐกถาพิเศษเรื่อง ยุคโลกาภิวัตน์ : บทบาทของแพทย์จากความหวังจากคนไข้ในการแพทย์ วัฒนธรรม และจริยธรรม.15-31. มหาวิทยาลัยมหิดล :
- พระธรรมปิฎก. 2542. อายุรแพทย์กับปัญหาจริยธรรมใน : การแพทย์ยุคใหม่ในพุทธทัศน์ กรุงเทพมหานคร : บริษัทกรมสารจำกัด.

- พันธ์ศักดิ์ พลสารมย์. 2540. การพัฒนากระบวนการบริหารงานสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการบริหารงานแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์การ : กรณีศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ดุขฎีบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : 78.
- ไพฑูรย์ สิ้นลารัตน์. 2524. หลักและวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ไพฑูรย์ สิ้นลารัตน์. 2529. บทบาทของมหาวิทยาลัยในการสร้างเสริมวัฒนธรรมไทย จริยธรรมของผู้บริหาร ใน **ขุมความคิด**. หน้า 363-374. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สิ้นลารัตน์. 2542ก. **ความรู้คู่คุณธรรม**. 109-113. พิมพ์ครั้งที่ 2 สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร.
- ไพฑูรย์ สิ้นลารัตน์. 2542ข. **หลักการและพื้นฐานการอุดมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฟ้ามุ่ย เรื่องเลิศบุญ. 2539. การศึกษาแนวโน้มการบริหารในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในศตวรรษที่ 21. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาคอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภิญโญ สารร. 2514. แนวคิดสำหรับอาจารย์มหาวิทยาลัย. **วารสารครุศาสตร์** 1,4-5 (มิถุนายน-กันยายน) : 83-94.
- มานิต มานิตเจริญ. 2519. จริยศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : เจริญวิทย์การพิมพ์.
- ยุพิน พิพิธกุล. 2538. การสอดแทรกจริยธรรมในการสอนคณิตศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา **วารสารครุศาสตร์**. 14 (ตุลาคม-ธันวาคม).
- โยธิน แสงวงดี. 2530. การสนทนากลุ่ม. **วารสารวิธีวิทยาการวิจัย**. ปีที่ 7 (กุมภาพันธ์) : 48-56.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2525. **พจนานุกรมไทย**. 187, 214. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.
- ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์. 2538. การศึกษาอนาคตภาพของมหาวิทยาลัยรามคำแหงโดยวิธีการ **สืบค้นเชิงธรรมชาติ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วันทนา ไชยกิจ. 2526. **บทบาทของวิทยาลัยครูในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีต่อการทะนุบำรุงวัฒนธรรมของชาติ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วิจิตร ศรีสอาน. 2528. การอุดมศึกษากับการพัฒนาประเทศ. ในธิดารัตน์ บุญนุช (บรรณาธิการ).
การอุดมศึกษากับการพัฒนาประเทศ : การประเมินเชิงวิเคราะห์และการเสนอ
ทิศทางใหม่. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- วิชิตวงศ์ ณ ป้อมเพชร์. 2532. **จริยศึกษากับพัฒนาคุณภาพชีวิตของสังคมไทยใน
อนาคตใน จริยศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย** ภาควิชามนุษยศาสตร์ คณะ
สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศรีวงศ์ สุมิตร. 2538. **เทคนิคการวิเคราะห์และวางแผนปฏิบัติการ**. การฝึกอบรมเชิง
ปฏิบัติการ ณ ห้องประชุมอาคารบริหารการศึกษา สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัย
ศิลปากร วิทยาเขตทับแก้ว (เอกสารคัดสำเนา).
- ศุภนิธย์ วัฒนธาดา. 2520. **พื้นฐานการศึกษาไทย**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เทียนวัฒนา.
- ศุภวัตร ชุตินวงศ์. 2541. **จดหมายเหตุทางแพทย์**. 81(12) : 1040-104 .
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. 2526. **ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
อักษรบัณฑิต.
- สมพร เทพสิทธิ์า. 2542. **คุณธรรมและจริยธรรม** สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ใน
พระบรมราชูปถัมภ์ : 3, 67.
- สาโรช บัวศรี. 2526. **จริยธรรมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ครุสภา.
- สิวลี ศิริไล. 2542. **จริยศาสตร์สำหรับพยาบาล** กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สำเนา ขจรศิลป์. 2538. **มิติใหม่ของกิจกรรมนักศึกษา 2 : การพัฒนานักศึกษา**.
กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- สำเนา ขจรศิลป์. 2539. **มิติใหม่ของกิจกรรมนักศึกษา 1 : พื้นฐานและบริการนักศึกษา**.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- สุพัตรา สุภาพ. 2518. **สังคมวิทยา**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุภาค์ จันทร์วานิช. 2540. **วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุน อมรวิวัฒน์. 2522. **การปลูกฝังค่านิยมในตัวเอง** **ครูปริทัศน์**.
- สุน อมรวิวัฒน์. 2532. **การสร้างเสริมศีลธรรมในสถานศึกษา** **สาส์นสภาการพยาบาล**.
4 (กันยายน).

สุมน อมรวิวัฒน์ และคณะ. 2534. **ความคิดและภูมิปัญญาไทย : ด้านการศึกษา.**

กรุงเทพมหานคร : โครงการเผยแพร่ผลงานวิจัย ฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุมิตร คุณานุกร. 2520. **หลักสูตรและการสอน.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

สุวิมล ธนะผลเลิศ. 2547. **วิวัฒนาการของหลักการอุดมศึกษาในสมัยรัตนโกสินทร์.**

วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวิมล ว่องวานิช, นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2543. **ปัจจัยและกระบวนการที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรมระดับบุคคลเพื่อมุ่งความสำเร็จของส่วนรวมของนักศึกษามหาวิทยาลัย : การศึกษาเชิงปริมาณและคุณภาพ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**

เสฐียรพงษ์ สุวรรณปก. 2533. **การปลูกฝังจริยธรรม ในแนวทางการพัฒนาค่านิยมและคุณธรรมของเยาวชนในปัจจุบัน** กรุงเทพมหานคร : พี เอ ลีฟวิ่ง จำกัด.

อนันต์ อมาตยกุล. 2541. **การนำเสนอการสร้างหลักสูตร ใน รวมศาสตร์กระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน.** 276. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อมรา พงศาพิชญ์. 2537. **คู่มือการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่องานพัฒนา.** พิมพ์ครั้งที่ 2 สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อมรวิทย์ นาครทรรพ. 2540. **ความฝันของแผ่นดิน.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ ตะวันออก.

อะห์มัด ยี่สุนทรง, 2546. **การนำเสนอแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาค่านิยมสำหรับนิสิตนักศึกษาไทยมุสลิม ในสถาบันอุดมศึกษาจำกัดรับสมบูรณ์แบบ.** วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อุดม พรหมแก้วงาม. 2530. **การวิจัยเชิงคุณภาพแบบการสนทนากลุ่มกับงานการศึกษานอกโรงเรียน.** วารสารการวิจัย. ปีที่ 9 (สิงหาคม-กันยายน) : 21-28.

อุทุมพร จามรมาน. 2533. **การวิเคราะห์เนื้อเรื่อง วารสารวิธีวิทยาการวิจัย ฉบับพิเศษ.** (กรกฎาคม) : 98-106.

เอกวิทย์ ณ ถลาง. 2540. **ภูมิปัญญาชาวบ้านสี่ภูมิภาค:วิถีชีวิตและกระบวนการเรียนรู้ของชาวบ้านไทย.** นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

อำนาจ บัวศิริ. 2539. **การนำเสนอรูปแบบมหาวิทยาลัยสงฆ์นานาชาติในประเทศไทยโดยใช้กระบวนการวิจัยอนาคตปริทัศน์.** วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Altbach,P. and Johnstone, D. (eds). 1993. **The funding of higher education: International perspectives**. London : Garland.
- Astin AW. 1968. **The college environment**. Washington,D.C.: American Council on Education.
- Astin A.W. 1984. Student involvement : A developmental theory for higher education. **J College Student Personnel** : 25: 297-308.
- Certo, S.C., Peter, J.P. 1991. **Strategic management concept and application**, 2nd edition, New York : McGraw-Hill.
- Chickering, A.W. and Gamson, Z.F. 1991. Applying the 7 principles for good practice in undergraduate education. **New direction for teaching and learning** No.47, San Francisco: Jossey-Bass.
- Chickering, A.W. and Reisser L. 1993. **Education and identity** (2nd ed). San Francisco. Jossey-Bass.
- Clotheir, R.C. et al. 1931. College personnel principles and functions. **The Personnel Journal** 10 : 9-17.
- Cowley, W.H. 1959. Student personnel services in retrospect and prospect. **School and Society** 1:1-22.
- Drive, R. and Bell, B. 1986. Students' thinking and the learning of science : a constructivist view. **School Science Review** : 67.
- Epstein, P. 1992. Measuring the performance of public services in Holzer (ed.). **Public Productivity Handbook**. New York : Marcel Dekker.
- Fox, E., Arnold,R.M. and Brody, B. 1995. **Medical ethics education: Past,present, future**. **Academic Medicine** , 70 : 761-769.
- Jones, D. 1984. **Higher education budgeting at the state level : Concepts and principles**. Boulder : NCHEMS.
- Kast and Rosenzweig. 1985. **Educational administration**. San Francisco : Jossey-Bass.
- Kohlberg, L. 1973 . Stages and aging in moral development-some speculations. **Gerontologist**. 13,4(winter) : 497-502.

- Kohlberg, L. 1984. *The psychology of moral development*. San Francisco: Harper & Row.
- Krippendorff, K. (ed.) 1980. *Content analysis : An introduction to the methodology*.
Vol.5, USA : Sage.
- Krueger, R.A. 1994. *Focus groups : A practical guide for applied research*. Thousand
Oaks : Sage.
- McCorkle, C. and Archibald, S. 1985. *Management and leadership in higher education*.
San Francisco: Jossey-Bass.
- Minoque, K. 1973. *The concept of a university*. Berkeley : University of California Press.
- Noddings, N. 1990. *Constructivist views on the teaching and learning of mathematics*. *J
Res Math Ed, Monograph 4* .
- Pascarella, E.T and Terenzini, S.T. 1991. *How college affects students*. San Francisco:
Jossey-Bass.
- Popham, W.J. 1993. *Education Evaluation*. (3 ed.) MA : Allyn and Bacon.
- Ross, M.G. 1976. *The university : The anatomy of academic*. New York : McGraw-Hill.
- Steward, D.W. and Shamsadani, P.N. 1990. *Focus groups : Theory and practices*.
Newbury Park : Sage.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ตารางแสดงการอภิปรายและข้อเสนอแนะ

ตารางแสดงการอภิปรายและข้อเสนอแนะ

ข้อค้นพบ	แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	อภิปราย	ข้อเสนอแนะ		หมายเหตุ
			เชิงวิจัย	เชิงประยุกต์	
<p>สภาพการณ์ปัจจุบันของคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา</p> <p>-มีความเป็นวัตถุนิยมสูง</p> <p>-ขาดความเคารพนับถือผู้ใหญ่</p> <p>-ขาดภาษากลางด้านคุณธรรม</p> <p>-ขาดความรับผิดชอบต้องพัฒนาในเรื่องความเสียสละอดทน</p> <p>หน้าที่ ความเพียร</p> <p>ความสุจริต ความกตัญญู เพื่อประชาชน</p>	<p>-เพ็ญแข ประจักษ์ (2520)</p> <p>-กระทรวงศึกษาธิการ (2523)</p>	<p>นิสิตนักศึกษาปัจจุบันมีความเป็นวัตถุนิยมสูง มักนำตามผู้อื่น เห็นชอบ เลือกรูปแบบที่จำเป็น และมีเงื่อนไขว่าจะกระทำในสิ่งที่ไม่นำความเสียหายมาสู่ตนเอง โดยไม่ได้ทำเพราะความถูกต้องหรือยึดหลักคุณธรรม ตรงกับงานวิจัยของ เพ็ญแข ประจักษ์ (2520) และของกระทรวงศึกษาธิการ (2523)</p>	<p>- ศึกษารูปแบบที่เหมาะสม การครองตนในยุควัตถุนิยม เพื่อให้คุณธรรมเสื่อมถอย</p> <p>- ศึกษาเรื่องภาษากลางของคุณธรรม</p> <p>- ศึกษารูปแบบการพัฒนาความเสียสละ อดทน หน้าที่ ความเพียร ความสุจริต ความกตัญญู และเพื่อประชาชน</p>	<p>- ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมที่ช่วยลดกระแสวัตถุนิยมหรือกิจกรรมที่ทำให้ผู้เข้าร่วมรู้จักฉลาดเลือกรับเฉพาะสิ่งที่ดีๆ จากกระแสวัตถุนิยม</p> <p>- สร้างกระแสรักษ์วัฒนธรรมไทย</p>	

ตารางแสดงการอภิปรายและข้อเสนอแนะ (ต่อ)

ข้อค้นพบ	แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	อภิปราย	ข้อเสนอแนะ		หมายเหตุ
			เชิงวิจัย	เชิงประยุกต์	
<p>ระดับคุณธรรม 9 ประการตามรอยพระยุคลบาทในนิสิตนักศึกษาไทย</p> <p>ต่ำ : ความกตัญญู ความเมตตา ความสุจริต</p> <p>สูง : หน้าที่เพื่อประชาชน สติปัญญา</p>	<p>- หน่วยงานนิเทศน์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2532) พบว่า ครูโรงเรียนมัธยมปลูกฝังคุณธรรมเรื่องความเสียสละ ความเมตตา กรุณา ความกตัญญู กตเวทิตะ ความยุติธรรมในระดับที่น้อยที่สุด คือ ต่ำกว่าร้อยละ 5</p>	<p>ระดับคุณธรรม 9 ประการ ตามรอยพระยุคลบาทในนิสิตนักศึกษาไทย พบว่าคุณธรรมที่มีระดับต่ำ จำเป็นเร่งด่วนที่ต้องพัฒนา ได้แก่ ความกตัญญู ความเมตตาและความสุจริต สอดคล้องกับงานวิจัยของหน่วยงานนิเทศน์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2523)</p>	<p>- ศึกษาสาเหตุที่ทำให้คุณธรรม ด้านความกตัญญู ความเมตตา ความสุจริต อยู่ในระดับต่ำและแนวทางแก้ไข</p>	<p>- จัดกิจกรรม เสริมสร้างความกตัญญู ความเมตตา และความสุจริตในสถาบันอุดมศึกษาเป็นระยะๆ</p>	

ตารางแสดงการอภิปรายและข้อเสนอแนะ(ต่อ)

ข้อค้นพบ	แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	อภิปราย	ข้อเสนอแนะ		หมายเหตุ
			เชิงวิจัย	เชิงประยุกต์	
<p>บริบทของระบบสังคมและเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อคุณธรรมในนิตินักศึกษา</p> <p>- โลกาภิวัตน์ ทุนนิยม ทำให้คุณธรรมในนิตินักศึกษาลดลง เนื่องจากการแข่งขันสูง เน้นปัจเจกมากกว่าส่วนรวม</p> <p>- ปัญหายาเสพติด การพนัน การเที่ยวกลางคืน เพศสัมพันธ์</p>	<p>- จรรยา สุวรรณทัต (2533) และพิมเสน บัวะระกา (2523) พบว่า ผลพวงจากการพัฒนาประเทศที่เป็นไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ และทุนนิยม ส่งผลให้เกิดการหยุดชะงักของพัฒนาการทางคุณธรรมของเด็กและเยาวชน</p>	<p>ระบบสังคมและเศรษฐกิจปัจจุบันที่อยู่ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และทุนนิยม มีผลกระทบก่อให้เกิดปัญหาสังคมมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัญหาความเสื่อมถอยทางด้านคุณธรรมในนิตินักศึกษา และเยาวชนสอดคล้องกับข้อค้นพบของจรรยา สุวรรณทัต และพิมเสน บัวะระกา</p>	<p>- ศึกษาแนวทางป้องกันความเสื่อมถอยของคุณธรรมในนิตินักศึกษาภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์</p>	<p>- จัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรม ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ เน้นกิจกรรมที่ต้องอาศัยการทำงานเป็นทีม การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนๆ</p>	

ตารางแสดงการอภิปรายและข้อเสนอแนะ (ต่อ)

ข้อค้นพบ	แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	อภิปราย	ข้อเสนอแนะ		หมายเหตุ
			เชิงวิจัย	เชิงประยุกต์	
<p>แผนยุทธศาสตร์ เพื่อการพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิต</p> <p>- กลไกสู่ความสำเร็จ ประกอบด้วย ภาควิชาหลัก 5 ภาควิชา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครอบครัว (บิดา มารดา ผู้ปกครอง) 2. ครู อาจารย์ 3. กลุ่มเพื่อน 4. กิจกรรม 5. การเรียนการสอน 	<p>Holland (1973) , Ekehammer (1974) huebner (1989) Moos (1976), Astin (1993) และ Pascarella (1985) อ้างใน Pascarella and Terenzini (1991) พบว่า สภาพแวดล้อมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นครอบครัว ครู อาจารย์ กลุ่มเพื่อน กิจกรรมการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อม ภาพในสถาบัน การศึกษาล้วนแล้วแต่มีผลต่อการพัฒนาการด้านคุณธรรมของนิสิตนักศึกษา</p>	<p>สภาพแวดล้อมรอบตัวนิสิตนักศึกษา ไม่ว่าจะเป็นสิ่งมีชีวิตหรือไม่มีชีวิต ล้วนแล้วแต่มีผลกระทบต่อพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา แทบทั้งสิ้น สภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลมากที่สุด มีส่วนสำคัญในการหล่อหลอมคุณธรรมในตัวของนิสิตนักศึกษา ก็คือ ครอบครัว รองลงไปก็ ได้แก่ ครู อาจารย์ กลุ่มเพื่อน ฯลฯ การที่จะพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา จึงต้องพิจารณาปัจจัยแวดล้อมทั้งหมดอย่างถี่ถ้วน</p>	<p>- ศึกษาแนวทางการสร้างเครือข่ายที่ยั่งยืนในการพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา เช่น เครือข่าย ผู้ปกครอง กลุ่มเพื่อน เครือข่ายกลุ่มเพื่อน เครือข่ายสื่อมวลชน ฯลฯ</p>	<p>- จัดกิจกรรมส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา เช่น กิจกรรม พบผู้ปกครอง พร้อมนิสิตนักศึกษา กิจกรรมสื่อมวลชนพบนิสิตนักศึกษา</p>	

ภาคผนวก ข

แบบวิเคราะห์คุณธรรมในนิสิตนักศึกษาไทย

แบบวิเคราะห์เอกสารรายการคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา

ลำดับที่	ชื่อผู้เขียน	สติปัญญา	ความเพียร	ความสุจริต	หน้าที่	ความเสียสละ อดทน	ความเมตตา	ความถูกต้องเป็นธรรม	ความกตัญญู	เพื่อประชาชน
1	คณะกรรมการธิการอนุรักษ์ศิลปกรรม (2515)				✓	✓			✓	✓
2	ประสาร มาลากุล (2523)									✓
3	สภาสตรีแห่งชาติในพระราชูปถัมภ์ (2523)		✓	✓						✓
4	ผดุง ชาวสำอางค์ (2524)			✓	✓				✓	✓
5	ไพฑูริย์ สีนลารณ์ (2524)			✓					✓	
6	คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2524)			✓	✓			✓		✓
7	นีออน กลิ่นรัตน์ (2526)				✓				✓	
8	บำรุง สุขพรรณ (2526)		✓		✓					✓
9	บุญยศศักดิ์ แววกักดี (2526)		✓		✓					
10	อัจฉรา ถนัดหัตถกรรม (2526)									✓
11	รัชนีกร เศรษฐรัฐ (2528)			✓	✓		✓		✓	✓
12	สมพร เทพสิทธิ์า (2528)	✓	✓	✓	✓	✓				✓
13	สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2528)				✓				✓	✓
14	เกษม สุวรรณกุล (2528)									✓
15	ไกรยุทธ ธีรตยคินันท์ (2531)	✓	✓		✓		✓		✓	
16	คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2531)		✓		✓					✓
17	สุเมธ ดันติเวชกุล (2531)			✓		✓				
18	วิรัช วิรัชนิภาวรรณ		✓	✓						
19	ณรงค์ เส็งประชา (2533)			✓		✓	✓			
20	อมรา พงศาพิชญ์ (2533)		✓		✓					✓
21	กนก จันทร์ขจร (2535)	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓
22	ทพวงมหาวิทยาลัย (2535)		✓		✓					
23	วีระ บำรุงรักษ์ (2535)	✓				✓			✓	
24	สุมน อมรวิวัฒน์ (2535)								✓	✓
25	อัจฉรา ภาณุรัตน์ (2535)		✓						✓	✓
26	ประทีป ม.โกมลมาศ (2536)			✓						
27	จิระวรรณ อามระดิษ (2538)			✓	✓	✓			✓	

แบบวิเคราะห์เอกสารรายการคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา

ลำดับที่	ชื่อผู้เขียน	สติปัญญา	ความเพียร	ความสุจริต	หน้าที่	ความเสียสละ อดทน	ความเมตตา	ความถูกต้องเป็นธรรม	ความกตัญญู	เพื่อประชาชน
28	ประสงศ์ สุนศิริ (2538)									✓
29	เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2533).1		✓	✓	✓	✓				✓
30	เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2533).2				✓	✓				
31	เสาวภา ไทยวัฒน์ (2539)	✓	✓	✓		✓		✓	✓	✓
32	บุญลือ ทองอยู่ (2541)		✓	✓		✓				
33	ปิยะฉัตร มาลีถาวรกุล (2541)	✓	✓							✓
34	มนตรี ด่านไพบูลย์ (2541)				✓					✓
35	มณีวรรณ กมลพัฒนาและคณะ (2541)	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓
36	สุพัตร สุภาพ (2541)		✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓
37	อนุชาติ พวงสำลีและอรทัย อาจอิง (2541)		✓	✓		✓				✓
38	กนก จันทร์ขจร (2543)		✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓
39	สุวิมล ว่องวานิชและนางลักษณวีร์ชัย(2541)	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓
40	อรุณศรี อึ้งประเสริฐ (2543)			✓	✓	✓	✓		✓	✓
41	พระบุญเจ็ด ฐานวกรโธและพระนเรศ จนโทกาโส (2545)			✓		✓			✓	
42	Komin, S. (1990)			✓	✓	✓	✓		✓	✓
43	Lewis, C.D.(1992)						✓		✓	✓

ภาคผนวก ค

รายการเอกสารที่วิเคราะห์สาระ

รายการอ้างอิงถึงคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา

- กนก จันทร์ขจร. 2535. คู่มือครู : การอบรมความรู้และจริยธรรมเพื่อชีวิต ตอนที่ 1 ม.ป.พ.
- กนก จันทร์ขจร. 25๓5. คู่มือวัฒนธรรม : วิถีชีวิตไทย . กรุงเทพฯ : พิเศษฐ์การพิมพ์,
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2539. อนาคตผู้นำการเมืองในสองทศวรรษ. กรุงเทพฯ : ชัดเชสมีเดีย,
- เกษม สุวรรณกุล. 2530. "ค่านิยมกับมหาวิทยาลัย" ใน คุศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
(ต.ค.-ธ.ค.30) หน้า 20-24.
- ไกรยุทธ ธีรตยคีนันท์. 2531. แนวพระราชดำริโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. สถาบันไทยคดีศึกษาและฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
- คณะกรรมการการอนุรักษ์ศิลปกรรม. 2515. บันทึกการสัมมนาเรื่อง เอกลักษณ์สังคมไทย ใน
อนาคต. สมาคมอนุรักษ์ศิลปกรรมและสิ่งแวดล้อม.
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2531. วัฒนธรรมแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป,
- จิระวรรณ อามระดิษ. 2538. ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนระดับ
มัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรงค์ เส็งประชา. 2533. พื้นฐานวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์,
- ทบวงมหาวิทยาลัย. 2535. บัณฑิตไทยในแนวพระราชดำริ. ทบวงมหาวิทยาลัย,
- นีออน กลิ่นรัตน์. 2536. ค่านิยมและระบบค่านิยมของอาจารย์และนักศึกษาในมหาวิทยาลัย.
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น,
- บำรุง สุขพรรณ. 2539. รายงานการวิจัย เรื่อง บทบาทของสื่อมวลชนในการเผยแพร่และปลูกฝัง
ค่านิยมที่พึงประสงค์ต่อเยาวชนไทย. คณะวารสารศาสตร์และสื่อมวลชน.
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บุญยศศักดิ์ แววกภักดี. 2526. การรับรู้เกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษา ในมหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญลือ ทองอยู่. 2541. "พลวัตในกิจกรรมที่คุณภาพ : กิจกรรมในการศึกษา" มณีวรรณ
กมลพัฒนะและไพโรจน์ วิฑูรย์พนิชย์ (บรรณาธิการ) รวมศาสตร์กระบวนการ ในการ
เรียนรู้ร่วมกันในการประชุมระดับชาติ ครั้งที่ 2 บัณฑิตไทยในอุดมคติ.
ทบวงมหาวิทยาลัย,

- ประทีป ม.โกมลมาศ. 2536. "ค่านิยมทางจริยธรรมกับการปรับปรุงของสังคม" ในรายงานสัมมนา
 วิชาสมาคมอุดมศึกษาเอกชน เรื่อง แนวทางจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมเพื่อ
 เสริมสร้างและพัฒนาจริยธรรมแก่นักศึกษา. ทบวงมหาวิทยาลัย,
- ประสงค์ สุนศิริ. 2538. "การเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติกับการพัฒนาชาติไทย" ในรายงาน
 การสัมมนา เรื่อง เอกลักษณ์ของชาติกับการพัฒนาชาติไทย. คณะกรรมการเอกลักษณ์
 ของชาติ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี.
- ประสาร มาลากุล. 2523. รายงานการวิจัย เรื่อง ค่านิยมและความคาดหวังของเยาวชนไทย.
 ทุรชาติเกษกสมโภชน์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปิยะฉัตร มาลีถาวรกุล. 2541. ค่านิยมของเกษตรกรที่ทำเกษตรแบบยั่งยืน : เปรียบเทียบระหว่าง
 เกษตรกรที่ได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานของรัฐและองค์กรพัฒนาเอกชนในอำเภอเมือง
 จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อม
 มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ผดุง ขาวลำอาจค์. 2524. การศึกษาความแตกต่างของค่านิยมของชาวนาในท้องที่โครงการและ
 นอกโครงการชลประทานห้วยหลวง อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี วิทยานิพนธ์ศิลป
 ศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พระบุญเจิดฐานวโรและพระนเรศจันทโกกาโส. 2545. เอกลักษณ์ไทย.
- ไพฑูริย์ สิ้นลารัตน์. 2524. "การเปรียบเทียบทางสังคม : ผลกระทบต่อค่านิยมและการศึกษาไทย"
 ในความรู้คู่คุณธรรม : รวบรวมความเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมและการศึกษา. กรุงเทพฯ :
 สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
- มนตรี ด่านไพบูลย์. 2541. "คุณลักษณะสังคมไทยในศตวรรษที่ 21". มณีวรรณ กมลพัฒนและ
 ไพโรจน์ วิชาญพนิชย์ (บรรณาธิการ) รวมศาสตร์กระบวนการในการเรียนรู้ร่วมกัน ใน
 การประชุมระดับชาติครั้งที่ 2 บัณฑิตไทยในอุดมคติ. ทบวงมหาวิทยาลัย,
- มณีวรรณ กมลพัฒนและคณะ. 2541. บัณฑิตอุดมคติไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย,
- รัชนิกร เศรษฐรัฐ. 2528. สังคมวิทยาชนบท พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิชย์,
- วิรัช วิรัชนิลาวรรณ. 2532. ค่านิยมของข้าราชการไทยที่เป็นผลต่อการพัฒนาชนบท : สาเหตุและ
 แนวทางแก้ไข. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์,
- วีระ บำรุงรักษ์. 2535. กลยุทธ์การพัฒนาบัณฑิตให้เป็นผู้ที่มีความรู้คู่คุณธรรม.
 ทบวงมหาวิทยาลัย,

- สภาสตรีแห่งชาติในพระบรมราชูปถัมภ์. 2523. รายงานการวิจัยโครงการศึกษาเรื่องสตรีไทย : ค่านิยมของสตรีไทยที่มีผลกระทบต่อพัฒนาประเทศ. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานคร, สมพร เทพสิทธิ์า. 2538. "บทบาทของภาคเอกชนในการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ" ใน รายงานสัมมนา เรื่อง เอกลักษณ์ของชาติกับการพัฒนาชาติไทย. คณะกรรมการ เอกลักษณ์ของชาติ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี,
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. 2541. "คุณลักษณะสังคมไทยในศตวรรษที่ 21" มณีวรรณ กมลพัฒนะ และไพโรจน์ วิฑูรณ์พาณิชย์ (บรรณาธิการ) รวมศาสตร์กระบวนการในการเรียนรู้ร่วมกัน ในการประชุมระดับชาติ ครั้งที่ 2 บัณฑิตไทยในอุดมคติ ทบวงมหาวิทยาลัย.
- สุพัตรา สุภาพ. 2541. สังคมและวัฒนธรรมไทย : ค่านิยมครอบครัว ศาสนา ประเพณี. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช,
- สุนน อมรวินวัฒน์. 2535. "จริยธรรมและค่านิยมพื้นฐานทางจิตใจของคนไทย" ในสมบัติทิพย์ของการศึกษาไทย . พิมพ์ครั้งที่ 2 สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 99 - 108.
- สุเมธ ดันติเวชกุล. 2531. "โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ". ใน ความรู้และสังคมไทยสู่ทศวรรษที่ 1990. คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 17 - 44.
- สุวิมล ว่องวานิช และนางลักษณ์ วิรัชชัย. 2543. ปัจจัยและกระบวนการที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรมระดับบุคคลเพื่อมุ่งความสำเร็จของส่วนรวมของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย : การศึกษาเชิงเปรียบเทียบและคุณภาพ. ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวภา ไทยวัฒน์. 2539. พื้นฐานวัฒนธรรมไทย : แนวทางอนุรักษ์และการพัฒนา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศาสนา,
- อรุณศรี อังประเสริฐ. 2543. การนำเสนอรูปแบบการสอดแทรกความรู้ด้วยจริยธรรมในการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรา พงศาพิชญ์. 2533. วัฒนธรรมศาสนาและชาติพันธุ์ : วิเคราะห์สังคมไทยแนวมนุษยวิทยา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
- อนุชาติ พวงสำลีและอรทัย อาจอง. 2541. การพัฒนาเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตสังคมไทย. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- อัจฉรา ถนัดหัตถกรรม. 2526. การรับรู้เกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานของนักเรียนทหาร ตำรวจ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อัจฉรา ภาณุรัตน์. 2535. ปัจจัยภายในและภายนอกวิทยาลัยครูที่มีส่วนปลูกฝังค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับการเป็นครูของนักศึกษาครุชาติพันธุ์ไทยเขมร. วิทยานิพนธ์ดุขฎีบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Kewis, C.D. 1992. Whem Culture Collide : Managing Successfully across cuture.
Lodon : Nicholas Berkley,

Komin, S. 1990. Psychology of The Thai people : Value and behavioral Patterns.
Bangkok : Research Center Nation Institute of Development Administration
(NIDA).

**รายการอ้างอิงถึงบริบทของระบบสังคมและเศรษฐกิจ
ที่มีผลกระทบต่อคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยไทย**

- การคลัง, กระทรวง. 2544. การวางแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศอย่างมี
คุณภาพและยั่งยืน. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ กระทรวงการคลัง,
- เกษม วัฒนชัย. 2542. การอุดมศึกษาในคริสต์ศตวรรษที่ 21. หน้า 5. เอกสารโรเนียว. เสนอต่อที่
ประชุมคณะกรรมการจัดทำแนวทางการปฏิรูปอุดมศึกษา 14 มิถุนายน 2542 ณ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2542. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี,
ชัยวงศ์ พรหมวงศ์. 2541. การใช้ทรัพยากรการสื่อสารของชาติด้านโทรคมนาคม เพื่อการศึกษา.
รายงานการวิจัย ประกอบการร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... .
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. และคณะ. 2546. ยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : มูลนิธิส่งเสริม
นโยบายการศึกษา,
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. 2544. ศักดิ์ศรีและความมั่นคงของจุฬาฯ. สารสภาคณาจารย์. ปีที่ 30
ฉบับที่ 1 กุมภาพันธ์. หน้า 12 - 14.
- ชูเวช ชาญสง่าเวช. 2543. การปฏิรูปอุดมศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์. หน้า 36 - 51.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. 2542. ข้อมูลและสารสนเทศอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย ปี 2542.
(2545). มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ สำนักนโยบายและแผนอุดมศึกษา.
- ทบวงมหาวิทยาลัย, สำนักงานคณะกรรมการ. 2544. การปาฐกถาพิเศษ เรื่อง มิติใหม่การปฏิรูป
อุดมศึกษาไทย หัวใจแก่การพัฒนาชาติ ดดย ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี (พ.ตท.ดร.ทักษิณ
ชินวัตร). กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย,
- _____. 2543. แนวทางการปฏิรูปโครงสร้างและบริหารจัดการอุดมศึกษา : การวางแผนการจัดกลุ่ม
อุดมศึกษาที่สอดคล้องกับการวางแผนในปัจจุบัน รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : ศูนย์บริการ
วิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
- _____. 2545. มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ. กรุงเทพฯ : สำนักนโยบายและแผนอุดมศึกษา
ทบวงมหาวิทยาลัย,

- ทบวงมหาวิทยาลัย, สำนักงานคณะกรรมการ. 2533. คณะกรรมการจัดทำแผนอุดมศึกษาระยะยาว (2533). อุดมศึกษาไทย : สู่อนาคตที่ทีมงานรายงานการจัดทำแผนอุดมศึกษาระยะยาว (พ.ศ.2533-2547).. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการการจัดทำแผนอุดมศึกษาระยะยาว, _____.
2533. วัตถุประสงค์ นโยบาย กรรมการและนโยบายของแผนอุดมศึกษาระยะยาว (พ.ศ. 2533-2547). กรุงเทพฯ . คณะกรรมการการจัดทำแผนอุดมศึกษาระยะยาว ทบวงมหาวิทยาลัย.
- _____ 2538. แผนพัฒนาการศึกษาระดับ อุดมศึกษา ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544). กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์,
- _____ 2543. วิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษาของแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549. กรุงเทพฯ : สำนักงานนโยบายและแผนอุดมศึกษา สำนักงาน ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย,
- ทักษิณ ชินวัตร. 2544. การปรากฏภาพพิเศษ : เรื่องมิติใหม่ของการปฏิรูปอุดมศึกษาไทย : หัวใจ แห่งการพัฒนาชาติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
- นายรัฐมนตรี, สำนัก. 2542. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ๒๕๔๒. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ พริกหวานกราฟฟิก 41 หน้า,
- พรชูลี อาชาวำรุง. 2540. กระแสการปฏิรูปการศึกษาหลังมัธยมศึกษาของโลก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ สำนักนายกรัฐมนตรี. หน้า 3 – 8.
- พรชูลี อาชาวำรุง และคณะ. 2543. แนวทางการปฏิรูปโครงสร้างและการบริหารการจัดการ อุดมศึกษา : รูปแบบการจัดกลุ่มอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับศักยภาพปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย,
- _____ 2544.รูปแบบการบริหารงานของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : ภาพอนาคต รูปแบบที่พึง ประสงค์และข้อเสนอแนะ กรุงเทพฯ : โครงการวิจัยสถาบันเพื่อนโยบายด้านวิชาการของ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย,
- _____ 2545. ประมวลเป้าหมายและภารกิจอุดมศึกษานานาชาติ. เอกสารในโครงการวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทย : การคิดใหม่ด้วยกระบวนการทัศน์ใหม่. กรุงเทพฯ : สถาบัน นโยบายศึกษา,
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. 2542. การบริการจัดการอุดมศึกษา หลักและแนวทางตามแนวปฏิรูป. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการ รายงานเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ กันยายน 2542. กรุงเทพฯ : มปป. หน้า 2 – 12.
- รังสรรค์ ธนพรพันธ์. 2544. การศึกษาทุนนิยมและโลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คบไฟ,

- รักษา ศานติยานนท์ และคณะ. 2544. รูปแบบใหม่ของการบริหารวิชาการที่ดีในมหาวิทยาลัย.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
- วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์. 2536. การบริหารการเงิน. เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการ
ประจำปี 2538 ของที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย 17 – 18 พฤศจิกายน 2538.
ณ โรงแรมเชียงใหม่ออริคิด เชียงใหม่.
- ลิปปนนท์ เกตุทัต. 2538. “ก้าวมันั้ ทันโลก” ปาฐกถา “สมเด็จพระมหิตลาธิเบศรฯ” ครั้งที่ 3
การศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์ : เสริมสร้างสมรรถนะไทยในประชาคมโลก. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 1 กุมภาพันธ์ 2538,
- สุธรรม อารีกุล. 2543. แนวทางการปฏิรูปอุดมศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช
จำกัด, หน้า 5 – 74.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543. รูปแบบและภารกิจอุดมศึกษาไทย.. กรุงเทพฯ
: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด, หน้า 104-108.
- _____. อุดมศึกษาสู่ปวงชน. รายงานชุดแนวทางการปฏิรูปอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด, หน้า 3-5, 24-27.
- _____. 2543. แนวทางการปฏิรูปการศึกษาระดับอุดมศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา
แห่งชาติ พ.ศ.2542.
- _____. 2544. การปฏิรูปอุดมศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา : แนวทางสำหรับประเทศไทย.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์, หน้า 14-17.
- สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. 2543. วิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษาของแผนพัฒนา
การศึกษา ระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 : สำนักนโยบายและแผนอุดมศึกษา.
- อนุช อาภาภิรม. 2543. ภาพใหม่อุดมศึกษาไทย. เอกสารโรเนียว. กรุงเทพฯ : 4 หน้า.
- อมรวิรัช นาคทรพรพ. 2543. ภาพและการประกันคุณภาพในวิถีทรรศน์การปฏิรูปอุดมศึกษาไทย.
กรุงเทพฯ : สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- Achava-Amrung,P. 2001. "Learning organization : A country report from Thailand" in
Report of Symposium on Learning Organization. Tokyo :Asia Productivity
Organization .
- Altbach, P.G. and Jonstone. D.B. (eds.) . 1993. The funding of higher education :
International perspectives. New York : Garland.

- Altbach, P.G., Berdahl, R.O. and Gumpert, P.J. (eds.) . 1999. American Higher education in The twenty-first century : Social, political, economic challenges. Baltimore : The Johns Hopkins University Press.
- Anthony, S. and Webster, F. 1997. The postmodern university : Contested vision of higher Education in the society . Hong Kong : Grapicraft.
- Atwell, R.H. 1996. Higher education governance in despair . Journal of Higher Education Management. 11(2),13-19.
- Baldeston, F.E. 1995. Manging today's university : Strategies for viability, change and Excellence. San Francisco : Jossey-Bass.
- Bartol, R ; Martin, D; Matthew, G.1998. Management. A Pacific Rim Focus (2nd ed.) Roseville NSW : McGraw-Hill.
- Bauman, Z. "Universities : Old, new and different" In Smith, A and Webster, F. (eds.). 1997. The postmodern universities? : Contrasted visions of higher education in the society. Buckingham : Open University Press.
- Beerel, A. 1998. Leadership through strategic planning. London : Thomson.
- Bimbaum, R.1991. Faculty in governance : the role of senates and Joint committees in Academic decision making. San Francisco : Jossey – bass.
- Bowen, H.R.1978. Investment in learning : The individual and social value of American higher education. San Francisco Jossery-Bass.
- Camegie Commisison on Higher Education. 1973. Priorities for Action: Final report of the Camegie Commission on higher Education. New York : McGraw-Hill.
- Corson, J.J.(ed). 1960. Governance of colleges and universities . A volume in the Camegic on Higher Education. New York : McGraw-Hill.
- Cunningham, G and Kitson, A.2000 An evaluation of the RCN clinical leadership development Programme: part 2. Nursing Standard 15 A13-15) 34-40.
- Deaning, R.1997. The Report of the National Committee of Inquiry into Higher Education. London : Education for the 21st Century Search Engine : updated 1998.
- Drucker, P. 2001. The Next Society. Economist. November 3rd .

- Dunne, E.B.N. and Carre, C.2000. Skills development in higher education and employment. Hong Kong : Graphicraft.
- Duke, C. 1992. The learning university : Towards a new paradigm. Buckingham : Open University Press.
- Edgar, H.S.1992. Organizational culture and leadership : San Francisco: Jossey-Bass.
- Engel, C.E., Vysohlid, J and Vodoratski, V.A. 1990. Continuing education for change. Copenhagen : WHO Regional Office for Europe.
- Epstein, L.D.1974. Governing the university. San Francisco : Jossey-Bass.
- Frazer,M.1992.Quality assurance in higher education. In A.Craff(ed). Quality assurance in higher education : Proceedings of an international conference, Hong Kong, 1991. London : Falmer Press.
- Fullop, T. The importance of continuing education and its impact on the quality of health care. Istanbul Medical Convention 25-30 September 1997 Symposia on medical and nursing education. Istanbul : Istanbul University press. P 81-102.
- Glickman, C.D. (1993).Renewing America's school : A guide for school-based action.San Francisco : Jossey-Bass.
- Henderson, A.D.(1960).Policies and practices in higher education.New York : Harper.
- Henkel, M. and Little, B. (eds).(1999).Changing relationships between higher education and the state. London : Jessica Kingley. (www.jpk.com).
- Higher education division.(1999).Quality of Australian higher education. Canberra : Department of education, training and youth affairs.
- Lanham, R. Where may universities competition come from the next decade? UCLA : Vision 2010.
- Mauch, E.J. and Sabloff, L.W. (1995).Reform and change in higher education : International perspectives.London.New York.
- Neave, G. and Van Vaught, F.A. (ed)(1994) Government and higher education relationship across three continents : the wind of change. New York : Pergamon.
- Porter, M.E. (2002).The global competitiveness Report 2001-2002. Oxford. Oxford University Press.
- Scott,P.(2002).Higher educationreform.London : Falmer.

Sign,R.R.(1999).Education for the twenty-first century : Asia-Pacific perspectives.Bangkok : Unesco Principle Regional Office for Asia and Pacific.

รายการอ้างอิงประกอบการวิเคราะห์ SWOT

- ชัยอนันต์ สมุทวณิช และคณะ. 2546. ยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : มูลนิธิส่งเสริม
นโยบายการศึกษา,
ทบวงมหาวิทยาลัย. 2545. เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินงานที่เป็นเลิศ 2545 (2002
Education Criteria for Performance Excellence). สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา
สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย.
วิชัย ต้นศิริ. 2544. โฉมหน้าการศึกษาไทยในอนาคต : แนวคิดสำคัญของการปฏิรูปใน
พระราชบัญญัติการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

ภาคผนวก ง

- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา
- รายชื่อนิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)
ของแบบประเมินระดับคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาตามรอยพระยุคลบาทใน
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
(Student Virtue Rating System According to His Majesty the King Concept)

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการอุดมศึกษา
ศาสตราจารย์ ดร. ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์
2. ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา
ศาสตราจารย์ มณีวรรณ กมลพัฒนะ
3. ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา
อาจารย์ ดร. ดรุณี ชูประยูร
4. ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผล
ศาสตราจารย์ ดร. สำเริง บุญเรืองรัตน์
5. ผู้เชี่ยวชาญด้านกิจการนิสิตนักศึกษา
รองศาสตราจารย์ ดร. สมชาย สันติวัฒนกุล

รายชื่อนิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เพื่อยกร่างแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาไทย

1. นางสาวอภิญา จงอรุณทรัพย์ซี่ ชั้นปีที่ 2 คณะบัญชี
มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
2. นางสาวศรัณยา จงอรุณทรัพย์ซี่ ชั้นปีที่ 2 คณะวิศวกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
3. นายกิติพงษ์ ตังคะวัฒน์พะไพบูลย์ ชั้นปีที่ 4 คณะวิศวกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
4. นายปิยะวงศ์ เศรษฐวงศ์ ชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ
5. นายนราเศรษฐ วังศรีภักษ์วรการ ชั้นปีที่ 4 คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย
รามคำแหง
6. นายทวีพล ม่วงไทย ชั้นปีที่ 3 คณะวิศวกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
7. นายธราธิป เปี้ยเมือง ชั้นปีที่ 1 คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
8. นายทัญญู คงพูล ชั้นปีที่ 6 คณะแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ภาคผนวก จ

เอกสารประกอบการประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ

เอกสารประกอบการประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ

เรื่อง

การวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาคุณธรรมใน
นิตินักศึกษาไทยระดับปริญญาบัณฑิต

โดย

นาย ธนวัฒน์ สุวรรณจรัส
นิตินคุษฎีบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

วันศุกร์ที่ 7 เมษายน 2549 เวลา 13.30-16.00 น.
ณ ห้องประชุมนานาชาติ 407 อาคาร 3 คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**เอกสารประกอบการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ
เรื่องการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาไทย
ระดับปริญญาบัณฑิต**

วันศุกร์ที่ 7 เมษายน 2549 เวลา 13.30-16.00 น.

ณ ห้องประชุมนานาชาติ 407 อาคาร 3 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เปิดประชุมเวลา 13.00 น.

วาระที่ 1 ความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย (คู่มือประกอบเอกสารการประชุมหน้า 1-7)
วัตถุประสงค์ของการประชุม

- ตรวจสอบร่างแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาไทยระดับปริญญาบัณฑิต

มติที่ประชุม

วาระที่ 2 ตรวจสอบร่างแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาไทยระดับปริญญาบัณฑิต
การตรวจสอบร่างแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาไทยระดับปริญญาบัณฑิต ประกอบด้วย

- 2.1 ผลการศึกษาสภาพคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตทั้งในต่างประเทศและภายในประเทศ (คู่มือประกอบเอกสารการประชุม หน้า 8 - 9)

มติที่ประชุม

2.2 ผลการวิเคราะห์วิสัยทัศน์ พันธกิจ และภาพอนาคตของสภาพคุณธรรมในนิสิต
นักศึกษาไทยระดับปริญญาบัณฑิต (คู่มือประกอบเอกสารการประชุม
หน้า 10 – 26)

มติที่ประชุม

2.3 ผลการวิเคราะห์ บริบทของระบบสังคมและเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อคุณธรรม
ในหมู่นิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย (คู่มือประกอบเอกสารการประชุม หน้า
27-32)

มติที่ประชุม

2.4 ผลการวิเคราะห์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และภาพอนาคตของสภาพคุณธรรมในนิสิต
นักศึกษาไทยระดับปริญญาบัณฑิต (คู่มือประกอบเอกสารการประชุม หน้า 33-36)

มติที่ประชุม

เอกสารประกอบการประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ
เรื่อง
การวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาไทย
ระดับปริญญาบัณฑิต

โครงร่างการวิจัย

สภาพคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาต่างประเทศ

สภาพคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาไทย

บริบทของระบบสังคมและเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อคุณธรรมในหมู่นิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย

วิสัยทัศน์ พันธกิจ และภาพอนาคตของสภาพคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาไทยระดับปริญญาบัณฑิต

โครงร่างการวิจัย

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันนี้สังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปมาก ดังจะเห็นได้จากข่าวในหนังสือพิมพ์ วิทยู โทรทัศน์ ข่าวการฉกชิงวิ่งราว ปล้นฆ่า ช่มชู้ ชาวชู้สาว และอื่นๆ อีกมาก จากการวิเคราะห์สาเหตุเกิดจาก ความยากจน ขาดคุณธรรมจริยธรรม ขาดจิตสำนึกในการเป็นคนดี เห็นแก่ตัว มีกิเลสหนา มีการแข่งขัน ไม่รู้จักความพอดี ไม่เกรงกลัวต่อบาป งามายกับอบายมุข และสิ่งเสพติด เห็นแก่ประโยชน์ต่อตนเอง แก่งแย่งชิงดีชิงเด่น ใช้อาวุธประหัตประหารกันหรือใช้บุคคลที่อ่อนแอกว่า เป็นเครื่องมือ ไม่เว้นแม้แต่ในวงการที่คนทั่วไปให้ความยกย่องเคารพนับถือว่าเป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมสูงส่ง เช่น ครู แพทย์ พระ ผู้พิพากษา เป็นต้น เหล่านี้ย่อมแสดงให้เห็นว่าจริยธรรมในสังคมไทยในปัจจุบันอยู่ในภาวะวิกฤติ นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปอย่างรวดเร็วของสังคมไทย ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและระบบสื่อสาร เหล่านี้ก่อให้เกิดปัญหาทำให้บุคคลปรับตัวตามสังคมไม่ทัน ก่อให้เกิดความไม่สมดุลในการพัฒนา อาทิ เช่น ด้านวัตถุ ด้านจิตใจ ดังนั้นบุคคลควรมีเกราะเพื่อรับและปฏิเสธ สิ่งที่มากระทบรอบข้างจากสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อมุ่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องส่งเสริมปลูกฝังด้านคุณธรรมจริยธรรม ปัญหาสำคัญด้านสิ่งป้อนเข้าสู่ระบบการศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับ การพัฒนาคุณธรรมของเด็กและเยาวชนไทย ในปัจจุบัน คือ การที่ผู้ใหญ่โดยเฉพาะครูอาจารย์และบิดามารดาของเด็กไม่กระทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี สภาพบ้านแตกในเด็ก และพัฒนาการทางคุณธรรม

จริยธรรมของเด็กและเยาวชนซ้ำกว่าที่ควรเป็นและอยู่ในสภาพหยุดชะงัก ตามหลักฐานจาก เอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ดังนี้ ชาวสารที่ปรากฏในสื่อมวลชนทุกประเภท เป็นหลักฐานที่ ชัดเจนว่า ผู้ที่มีหน้าที่ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของเด็กและเยาวชน ซึ่งได้แก่ครูอาจารย์ และผู้ใหญ่ทุกคนในสังคม จำนวนไม่น้อยที่มีปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรม เช่น ประพฤติผิด ลูกเมียผู้อื่น แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวและพรรคพวกอย่างขาดมนุษยธรรม ขาดความ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนมนุษย์ ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ลุ่มหลงในอบายมุข ยาเสพติด ไสยศาสตร์ กามรมณ์ ฯลฯ แบบอย่างที่ไม่ดีเหล่านี้ นับวันจะทวีจำนวนขึ้น พร้อมกับความ เสื่อมโทรมที่เพิ่มระดับสูงขึ้น สภาพบ้านแตกในเด็ก รายงานของคณะกรรมการการศึกษา แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ในคณะกรรมการพัฒนาการศึกษาอบรมและเลี้ยงดูเด็กไทย เมื่อเดือนมกราคม พ.ศ.2535 ระบุว่าเด็กไทยมีความเสี่ยงด้านคุณธรรมจริยธรรมมากขึ้น และ สาเหตุที่สำคัญประการหนึ่ง คือสภาพบ้านแตก ที่พบมากในเมืองใหญ่ เห็นได้จากการสำรวจ ครอบครัวนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เมื่อปี พ.ศ.2533 พบว่า นักเรียนร้อยละ 33 แยกอยู่จากบิดามารดา ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่ของการขาดบิดาและมารดา คือการมีภรรยาหรือ สามีใหม่ และการหย่าร้าง สภาพบ้านแตกดังกล่าว ย่อมส่งผลกระทบต่อพัฒนาการด้านคุณธรรมของเด็ก ทำให้พัฒนาการทางคุณธรรมของเด็กและเยาวชนซ้ำกว่าที่ควรและมีสภาพหยุดชะงัก

ข้อมูลจากโครงการ "child watch" ในปี 2548 (ผู้จัดการ,2548) มีวัยรุ่นตั้งท้อง โดยไม่ตั้งใจเป็นปรากฏการณ์ทางหน้าหนังสือพิมพ์ ขณะนี้มีอยู่ประมาณ 62,000 คนเป็นเด็กอายุ ต่ำกว่า 14 ปี 2,600 คน เฉลี่ยแล้วเด็กอายุต่ำกว่า 14 ตั้งท้องถึงวันละ 7-8 คน ในหน้าหนังสือพิมพ์ มีเด็กถูกทิ้ง 700-800 คน โดยไม่รวมเด็กที่ถูกทิ้งแบบไร้ชีพที่ถูกหมกอยู่ในกองขยะ

สถิติเหล่านี้ฟ้องออกมาชัดเจน และยังนำไปสู่ปัญหาสังคมอื่นๆ อีกมากมาย นอกจากนี้ยังมีปัญหาอื่นๆ เช่น เด็กขี้เมามากขึ้น เด็กร้อยละ 38 ติดเหล้า ในจำนวนนี้ร้อยละ 50 เป็นเด็กอาชีวะ และแม้ว่าเยาวชนหญิงจะติดเหล้าน้อยกว่าแต่ก็มีสถิติเพิ่มสูงขึ้นถึงร้อยละ 50 ที่ สำคัญคือเหล่า แอลกอฮอล์ ของมีเมาทุกชนิดนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ตั้งใจ ซึ่งหากมีการ เก็บสถิติด้านกามโรคคงจะต้องมีเพิ่มขึ้นด้วย การแก้ปัญหาครอบครัวก็เป็นสิ่งสำคัญ ครอบครัวน ใน ปัจจุบันมีแนวโน้มการหย่าร้างมากขึ้นถึง 4 ต่อ 1 คือ ใน 5 คู่จะหย่ากัน 4 คู่ ทำให้มีเด็กที่ไม่ได้อยู่ กับพ่อและแม่มากขึ้นเป็นเงาตามตัว มีผลสำรวจความเสียงพฤติกรรมของเด็กชื่อว่า พ่อแม่มีอิทธิพล ต่อลูกอย่างมาก เช่น มีเด็กร้อยละ 40 ที่มีพ่อแม่ใครคนใดคนหนึ่งดื่มเหล้าเด็กก็ดื่มเหล้าด้วย ส่วน โรงเรียนก็ควรจะสอนเรื่องทักษะชีวิตเด็กมากขึ้น สอนทั้งเรื่องเพศและการบริโภค ช่วยให้เด็กอยู่ใน สังคมได้อย่างปลอดภัยไม่ใช่เน้นแต่เนื้อหาสาระวิชาการ

นอกเหนือจากนี้ พื้นที่เสี่ยงในสังคมยังมีมากกว่าพื้นที่ดี ๆ 3-4 เท่า โดยที่พื้นที่ อบายมุขเหล่านี้ ยังขาดการดูแลควบคุมมานาน แต่กลับเข้าถึงเด็ก เยาวชนมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ปัญหานี้ก็มีการพยายามแก้ไข แต่น่าเสียดายที่เป็นการแก้ไขที่ปลายเหตุ อย่างการใช้ไฟส่องเด็ก ยานม่านรูด ซึ่งไม่น่าจะได้ผลเพราะไม่ใช่การแก้ที่ต้นเหตุส่วนปัญหาความรุนแรงแต่ละปีมีคดีเด็ก และเยาวชนมากกว่า 30,000 คดีต่อปี ทุก 15 นาที จะเกิดการปล้น จี้ ขโมย ตีกัน โดยยังไม่รวมคดี ละเมิดทางเพศที่เด็กตกเป็นเหยื่อและเด็กกับเด็กด้วยกัน ซึ่งทุกๆ 2 ชั่วโมง เด็กจะถูกกระทำซ้ำเรา จึงนับเป็นปัญหาที่หนักมากและปัญหาเพศและความรุนแรงถือเป็นแชมป์ตลอดกาลของปัญหาใน วิทยุรุ่น

รายงานของคณะอนุกรรมการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมใน คณะกรรมการพัฒนาการศึกษาอบรมและเลี้ยงดูเด็กไทย ได้ระบุด้วยว่าพัฒนาการทางสติปัญญา และทางจริยธรรมของเด็กและเยาวชนไทย หยุดชะงักอยู่ในขั้นต่ำไม่พัฒนาต่อในระดับสูง โดยมี ข้อมูลสนับสนุนเรื่องนี้ คือ ผลการวิจัยของ จรรยา สุวรรณทัต และคณะ เมื่อปี พ.ศ. 2520 ที่พบว่า เด็กไทยในกรุงเทพมหานครเริ่มพัฒนาขั้นสูงขั้นรูปธรรม เมื่ออายุ 6 ปี ส่วนเด็กในต่างจังหวัด พัฒนาในขั้นนี้เมื่ออายุ 7 ปี ซึ่งช้ากว่าที่ควรจะเป็น ถึง 1-2 ปี นอกจากนี้ ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจักษ์ ได้วิจัยเมื่อปี พ.ศ. 2520 พบว่า เยาวชนในกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 40-54 ใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับยึดหลักการ คือ ทำตามที่คุณอื่นเห็นชอบ เลือกปฏิบัติเท่าที่ จำเป็น และมีเงื่อนไขว่าจะกระทำในสิ่งที่ไม่นำความเสียหายมาสู่ตนเอง ซึ่งแสดงว่าไม่ได้ทำเพราะ ความถูกต้องหรือยึดหลักคุณธรรม คณะอนุกรรมการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ได้ตั้งข้อสังเกตว่า การหยุดชะงักของพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กและเยาวชนไทยนี้ อาจจะมี ส่งผลให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ขาดอุดมคติ เล่นพรรคเล่นพวก เห็นแก่ได้ มีความเป็น วัตถุนิยมมากขึ้น เพราะได้พบว่าเยาวชนทั้งหญิงชายต้องการความรัก ความเข้าใจ และความ เป็น อิสระมากที่สุด รองลงมา คือ ความสนุกสนาน ความสวยงาม ความสบายและเงิน สภาพดังกล่าว นี้ เป็นปัจจัยป้อนเข้าที่มีปัญหามากอีกประการหนึ่ง ของระบบการศึกษาไทย เนื้อหาของหลักสูตร ไม่เหมาะสมกับความต้องการพัฒนาคุณธรรม พิมเสน บัระภา (พ.ศ.2531) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณธรรมที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทย หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ พบว่า ชนิดของจริยธรรมที่ไม่ปรากฏในหนังสือเรียน ภาษาไทย หลายระดับชั้น คือ การไม่ละเมิดของรักของผู้อื่น การไม่ประทุษร้ายสมบัติของผู้ใด ความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบกิจการ การปรับปรุงข้อบกพร่องของตนอยู่ตลอดเวลา และการ ไม่ประทุษร้ายสติสมประดีของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรม

สามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. 2523) ที่พบว่า ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ปลูกฝังจริยธรรมที่สำคัญหลายประการในระดับน้อย คือ ความมีเหตุผล ความอดสาหะ ความสามัคคี และความซื่อสัตย์สุจริต (ร้อยละ 10-30) และปลูกฝังในระดับน้อยที่สุด คือ ความเสียสละ ความเมตตากรุณา ความกตัญญูกตเวที และความยุติธรรม (ต่ำกว่าร้อยละ 5) โดยเน้นเรื่องความรับผิดชอบ และระเบียบวินัย มากกว่าเรื่องอื่น ๆ (ร้อยละ 63 และ 46) ในปัจจุบันบทบาทของเยาวชนในการสร้างสรรค์สังคมลดน้อยลงกว่าเดิม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนในระดับปริญญาชน ได้แก่ นิสิตนักศึกษา ผู้ซึ่งจะเติบโตขึ้นไปเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติในอนาคตอันใกล้ มีภาพลักษณ์ที่ไม่ดีหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องยาเสพติด การพนัน การเที่ยวกลางคืน การรับค่านิยมของต่างประเทศจนกระทั่งสูญเสียความเป็นไทยไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ในประเด็นสำคัญต่อสังคมนั้น มีน้อยเหลือเกิน ในสังคมไทยถ้า นิสิตนักศึกษาที่จะจบออกไปเป็นผู้นำทางสังคมมีความอ่อนด้อยทางคุณธรรมจริยธรรม ก็จะทำให้สังคมเสื่อมทรุดเร็วขึ้น เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า ในการผลิตบัณฑิตที่พึงประสงค์ให้มีคุณภาพ และศักยภาพจะต้องส่งเสริมทั้งในด้านความรู้ทางวิชาการ และคุณธรรมจริยธรรมควบคู่กันไป การเสริมสร้างให้เยาวชนมีภูมิคุ้มกันทางสังคมโดยการกำจัดปัญหาดังกล่าว และสร้างทัศนคติที่ดีใหม่ ๆ ให้เยาวชน จึงจำเป็นต้องทำให้เกิดขึ้นโดยเร็ว เพราะการสร้างประเทศให้มีความเจริญอย่างมั่นคงในทิศทางที่ต่อเนื่อง จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปรับพื้นฐานความเข้าใจให้แก่เยาวชนของชาติ เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนสามารถเพิ่มศักยภาพทางความคิดและการแสดงออกอย่างเหมาะสม ด้วยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นต้องกำหนดแผนยุทธศาสตร์ในระดับประเทศเพื่อให้เกิดการพัฒนาทางคุณธรรมจริยธรรมอย่างต่อเนื่องอันจะนำไปสู่สังคมที่ดั่งาม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาและวิเคราะห์สภาพการณ์โดยรวมของคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา
2. ศึกษาบริบทของระบบสังคมและเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย
3. วางแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาไทย

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษานี้มุ่งเน้นการศึกษาสภาพการณ์ปัจจุบันของคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาไทย ที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน รวมทั้งบริบทของระบบสังคม

และเศรษฐกิจที่อาจมีผลกระทบต่อการพัฒนาคุณธรรม เพื่อนำไปสู่การวางแผนยุทธศาสตร์ เพื่อพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาในประเทศไทย กล่าวคือ

1. ศึกษาและวิเคราะห์สภาพการณ์ปัจจุบันของคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา โดยพิจารณาจากเอกสาร และการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นจากนิสิตนักศึกษา โดยการศึกษาคุณธรรมเน้นคุณธรรม 9 ประการที่ได้จากการวิเคราะห์หนังสือชุดโครงการเรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาท ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนเป็นผู้ริเริ่มโครงการเนื่องในวโรกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2542 โดยเน้นคุณธรรม 9 ประการ ได้แก่ สติปัญญา ความเพียร ความสุจริต หน้าที่ ความเสียสละอดทน ความเมตตา ความถูกต้องเป็นธรรม ความกตัญญู และเพื่อประชาชน
2. ศึกษาบริบทของระบบสังคมและเศรษฐกิจปัจจุบันที่มีผลกระทบต่อคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา
3. วางแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาไทยระดับปริญญาบัณฑิต โดยให้สอดคล้องกับบริบทของระบบสังคมและเศรษฐกิจ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ยุทธศาสตร์ (Strategies) หมายถึง กลไกหรือแนวทางเพื่อพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา ส่วนหนึ่งเกิดจากการวางแผน อีกส่วนหนึ่งเกิดจากปฏิกิริยาโต้ตอบกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

การวางแผนยุทธศาสตร์ (Strategic Planning) หมายถึง คำแถลงที่ได้จากการผนวกผลจากการวิจัย อันได้แก่ สภาพคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา และผลกระทบจากบริบทของระบบสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งเป็นสัญญาณบ่งชี้อย่างชัดเจนว่า จะต้องพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาประกอบกันขึ้นเป็นแนวคิด นำไปสู่ประเด็นเชิงยุทธศาสตร์ และกลไกสู่ความสำเร็จ

คุณธรรม หมายถึง หลักการของความดีงามแห่งการประพฤติตน คุณลักษณะที่ดีที่มีอยู่ในตัวบุคคล ในการวิจัยนี้เน้นคุณธรรม 9 ประการที่ได้จากการวิเคราะห์หนังสือชุดโครงการเรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาท ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนเป็นผู้ริเริ่มโครงการเนื่องในวโรกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2542 โดยเน้นคุณธรรม 9 ประการ ได้แก่ สติปัญญา ความเพียร ความสุจริต หน้าที่ ความเสียสละอดทน ความเมตตา ความถูกต้องเป็นธรรม ความกตัญญู และเพื่อประชาชน

สติปัญญา	หมายถึง	การระลึกได้ในสิ่งที่คิดในกิจที่ทำ ในคำที่พูด และ/หรือ ความรู้จักอดทนอดกลั้น ไม่ใช้อารมณ์ในการ ปรึกษากันการโอนอ่อนผ่อนตามกันด้วยเหตุผล
	และ/หรือ	ความฉลาดรู้ การพิจารณาวินิจฉัยให้ทราบชัดและ แน่ใจได้ว่าดี ชั่วเป็นอย่างไร ความเห็นชัดเข้าใจชัด
	และ/หรือ	ประยุกต์ได้
	และ/หรือ	มีความสามารถ มีกำลัง และนำกำลังนั้นไปใช้ในด้าน ที่จะเกิดประโยชน์ ด้วยความตั้งใจ หวังดีต่อผู้อื่น เพื่อ บรรลุผลสมบูรณ์ บริบูรณ์ เกื้อกูลให้เกิดประโยชน์และ ความเจริญมั่นคงแก่ประเทศชาติยั่งยืนไป
ความเพียร	หมายถึง	การพยายามควบคุมกาย ใจ และความคิด ให้สงบ ตั้งมั่น และหนักแน่น อย่าให้หวั่นไหวฟุ้งซ่านไปกับ ความพอใจไม่พอใจ หรืออุปสรรคและปัญหาต่างๆ
	และ/หรือ	ความขยันหมั่นปฏิบัติด้วยความเอาใจใส่และความ เพ่งพินิจ
	และ/หรือ	การพยายามคิดพิจารณาให้เห็นจุดหมาย สาระ ประโยชน์ที่แท้ของงานอย่างแจ่มแจ้ง แล้วลงมือทำด้วย ความตั้งใจ ตั้งมั่น มั่นใจ และด้วยความรับผิดชอบ อย่างสูง ให้งาน ดำเนินลุล่วงตลอดไปอย่างต่อเนื่อง โดยมิให้บกพร่องเสียหาย
	และ/หรือ	ความพยายามกำจัดความคิดจิตใจที่ต่ำทรามเสีย จากตน
	และ/หรือ	ความพยายามไม่ก่อความชั่วให้เป็นเครื่องทำลายตัว และผู้อื่นลด ละ ความชั่วที่ตัวมีอยู่ ก่อความดีให้แก่ตัว อยู่เสมอ รักษาเพิ่มพูนความดีที่มีอยู่ในห้วงอกงาม สมบูรณ์ขึ้น
ความสุจริต	หมายถึง	ความบริสุทธิ์ใจในเจตนาที่ได้ตั้งไว้ ก่อให้เกิดความ มั่นใจและความมุมานะในการปฏิบัติ สามารถทนต่อ อุปสรรคและความยากลำบากต่างๆ

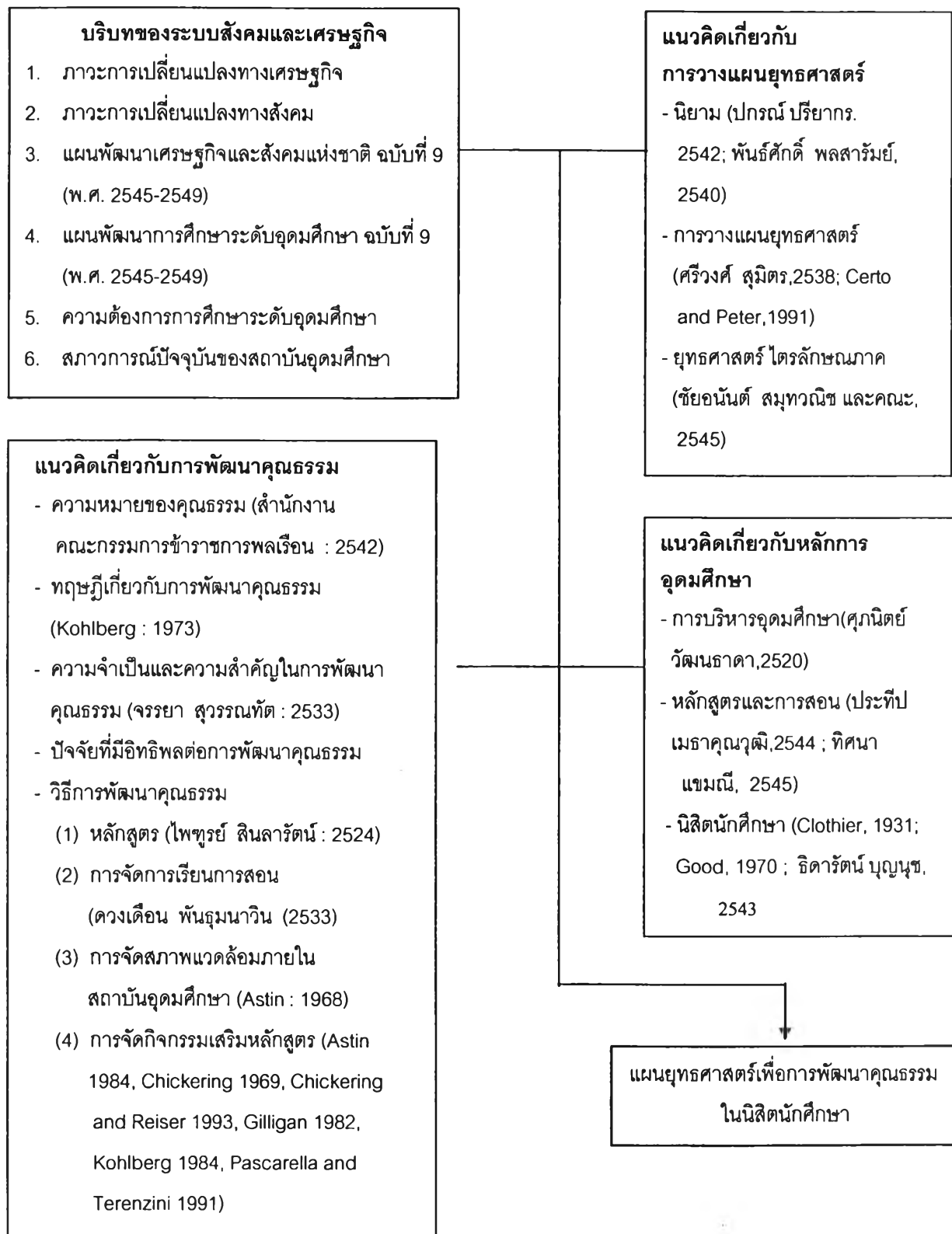
	และ/หรือ	การรู้จักประมาณค่าของตนเองอย่างถูกต้องเที่ยงตรง ไม่ให้สูงเกินไป จนกลายเป็นเย่อหยิ่งจองหอง ทั้งไม่ให้ ต่ำเกินไปจนทำให้ถูกสบประมาท เหยียดหยาม
	และ/หรือ	การทำใจให้หนักแน่นเป็นกลาง ไม่หลงอยู่กับความ ต่ำทรามและอำนาจอคติ มีความละเอียดรังเกียจความ ทุจริต เห็นแก่ตัว เอาเปรียบเฟื่องเล็งให้ร้ายคนอื่น
	และ/หรือ	ความจริงใจต่อผู้ร่วมงาน ประกอบด้วยความซื่อตรง เมตตา หวังดี พร้อมเสมอที่จะร่วมมือช่วยเหลือและ ส่งเสริมกันทุกขณะ และความจริงใจต่องาน มี ลักษณะเป็นการตั้งสัตย์อธิษฐานหรือการตั้งใจจริงที่จะ ทำงานให้เต็มกำลัง
หน้าที่	หมายถึง	การนำความรู้ ความคิด วิทยาการทั้งปวงไปใช้แต่ ในทางสร้างสรรค์และเป็นประโยชน์
		การเรียนรู้ให้เต็มกำลัง ให้รู้จริงและให้สำเร็จ ฝึกหัดทำ การงานต่าง ๆ ให้เป็น
	และ/หรือ	อบรมขัดเกลาความประพฤติและความคิดจิตใจให้ ประณีต ให้สุจริต แจ่มใส และเฉลียวฉลาดมีเหตุผล
	และ/หรือ	การใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ และมุ่งมั่นใน การปฏิบัติงานเพื่อให้ประสบความสำเร็จ
	และ/หรือ	คอยติดตามเพื่อประเมินผล พัฒนาอยู่ตลอดเวลาและ ต่อเนื่อง
	และ/หรือ	การกระทำตนให้เป็นประโยชน์ หมายถึงผลการกระทำ ที่ดั่งามที่เกื้อกูลอุดหนุนบุคคลและส่วนรวมให้มี ความสุข ความเจริญ ความสมัครสมานสามัคคี ความเป็นปึกแผ่น มั่นคง
ความเสียสละอดทน	หมายถึง	ความยังคิด การมีโอกาสพิจารณาเรื่องที่ท่า คำที่พูด สามารถทบทวนดูใหม่ได้อีกคำรบหนึ่ง ทำให้มองเห็น ละเอียดชัดเจนขึ้น เกิดความเข้าใจอันกระจ่างสว่างไสว ทั้งในแง่ที่จะคิดและในทางที่จะปฏิบัติ

	และ/หรือ	ขันติ การไม่ยอมด้วยใจให้วู่วามไปตามเหตุการณ์ตามอคติ และตามอารมณ์ที่ชอบใจ
	และ/หรือ	การรู้จักเกรงใจ ให้อภัย และโอนอ่อนผ่อนตามกัน และกันด้วยเหตุผล
	และ/หรือ	การไม่ประพฤตีสว่างความสัจสุจริต ไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด
	และ/หรือ	การทำงาน ทำดีเพื่อการสร้างสรรค์ด้วยความรับผิดชอบเต็มที่ ทำประโยชน์เพื่อผู้อื่นและส่วนรวมให้มาก
ความเมตตา	หมายถึง	การทำให้จิตใจผ่องใส
	และ/หรือ	การไม่เบียดเบียนผู้อื่น
	และ/หรือ	การไม่ต้องการอะไรตอบแทน การเพลาการคิดถึงประโยชน์เฉพาะตัวและความขัดแย้งในเรื่องที่ไม่ใช่สาระ
	และ/หรือ	การทำประโยชน์แก่ผู้อื่น การสร้างความปรารถนาดีแก่ผู้อื่น
	และ/หรือ	การให้โดยพยายามที่จะสร้างความสามัคคีในหมู่คณะและในชาติ ทำให้เกิดความไว้วางใจซึ่งกัน และกัน
ความถูกต้องเป็นธรรม	หมายถึง	ความจริงตามเหตุผลที่แท้และเที่ยงตรงจนกระจ่างชัดปราศจาก ความเคลือบแคลงสงสัย
	และ/หรือ	การพิจารณาสิ่งใดเรื่องใด ด้วยการวางใจของตัวให้เป็นกลาง คือปลดอคติ ความลำเอียงทุกประการออกจากใจให้หมดก่อนแล้วเข้าไปฟังพินิจดูสิ่งนั้น เรื่องนั้นให้ถี่ถ้วน
	และ/หรือ	การไม่ปล่อยให้ความเห็นของตัวเอนเอียงเปลี่ยนแปลงไปตามอคติ ความพอใจและไม่พอใจ
	และ/หรือ	การปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามความถูกต้อง เที่ยงตรง ทั้งตามกฎหมายและศีลธรรม
	และ/หรือ	ไม่ปล่อยให้ความสุจริตยุติธรรมถูกข่มยี้ให้มัวหมอง

ความกตัญญู	หมายถึง	สภาพจิตที่รับรู้ความดีและยินดีที่จะกระทำความดีโดยศรัทธามั่นใจ
	และ/หรือ	การไม่ลืมผู้มีอุปการคุณ ผู้มีส่วนในความสำเร็จของตนเอง
	และ/หรือ	การตอบแทนคุณทุกฝ่ายที่ได้อุปการะช่วยเหลือ
	และ/หรือ	การไม่ลบหลู่ทำลายความดี และไม่ลบหลู่ผู้ที่ทำความดีมาก่อน หากเพียรพยายามรักษาความดีทั้งปวงไว้ให้เป็นพื้นฐานในความประพฤติปฏิบัติทุกอย่างของตนเอง
	และ/หรือ	การรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง
เพื่อประชาชน	หมายถึง	การทำงานร่วมกันของทุกคนทุกฝ่าย มีใจต่างฝ่ายต่างทำ สามารถปฏิบัติงานทุกด้านให้สัมพันธ์สอดคล้องกันโดยตลอด ทำให้เกิดความเจริญก้าวหน้า
	และ/หรือ	การรู้สำนึกให้ลึกซึ้งถึงประโยชน์ส่วนรวมต้องทำความคิดความเห็นให้กระจ่างถึงความสำคัญของส่วนรวม
	และ/หรือ	การนึกถึงประโยชน์ส่วนรวมก่อนประโยชน์ส่วนตัว การยกประโยชน์ส่วนรวมไว้เหนือประโยชน์อย่างอื่น
	และ/หรือ	การทำงานเพื่อสร้างเสริมประโยชน์อันใดจะต้องไม่ให้ขัดกับประโยชน์ส่วนรวม หรือเบียดเบียนประโยชน์ส่วนรวมให้เสียหาย
	และ/หรือ	การยึดเอาอิสรภาพ อธิปไตย และประโยชน์สุขของประชาชนคนไทยเป็นจุดหมายที่สูงสุด
นิสิตนักศึกษา	หมายถึง	บุคคลซึ่งกำลังศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยในประเทศไทย
การพัฒนา	หมายถึง	การปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และแก้ไขให้ดีขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยสามารถสรุปได้เป็นแผนภูมิดังนี้

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์สภาพการณ์โดยรวมของ คุณธรรมในนิสิตนักศึกษา เพื่อศึกษาบริบทของระบบสังคมและเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อ คุณธรรมในนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย และเพื่อวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาคุณธรรม ในนิสิตนักศึกษา โดยมีกรอบแนวคิดสำคัญคือ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในปัจจุบันที่ส่งผล กระทบต่อคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาและจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขึ้น โดยแผนดังกล่าว ต้องมี ลักษณะเป็นพลวัตปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับบริบทของระบบสังคมและเศรษฐกิจที่มีการ เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

จากกรอบแนวคิดทั้งหมดข้างต้นสามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ เป็นแนวทางการจัดการกับสถานการณ์ปัจจุบัน และอนาคตที่มีความไม่แน่นอนสูง มีปัจจัยภายนอกที่ไม่อยู่ในวิสัยที่ควบคุมได้ และผู้ที่จะต้องเผชิญกับ สภาพการณ์นั้น จำเป็นต้องคาดคะเนการเคลื่อนไหวของตัวแปรหลัก ๆ ตัวแปรนั้นอาจเป็นการ เปลี่ยนทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และเทคโนโลยีหรือเป็นคู่แข่งชั้น หรือพันธมิตร ตลอดจน ผู้ให้ความอุปถัมภ์หรือต้องการบริการได้ การจัดทำยุทธศาสตร์จึงขึ้นอยู่กับการคาดคะเนความ เคลื่อนไหวของตัวแปรต่างๆ โดยให้น้ำหนักความสำคัญของตัวแปรตามการวิเคราะห์ผลสะท้อนที่ ตัวแปรนั้นๆ พึ่งมีการดำเนินการของผู้จัดทำยุทธศาสตร์

กระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์มีด้วยกัน 6 ขั้นตอนดังนี้

1. การพิจารณาโอกาสและภาวะคุกคาม (สภาพแวดล้อมภายนอก)
2. การประเมินทรัพยากรที่มีอยู่ (สภาพแวดล้อมภายใน)
3. การพัฒนาทางเลือกของยุทธศาสตร์
4. การกำหนดยุทธศาสตร์หลัก
5. การดำเนินตามยุทธศาสตร์
6. การประเมินยุทธศาสตร์

2. บริบทของระบบสังคมและเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อคุณธรรมใน นิสิตนักศึกษา

สถานะเศรษฐกิจของประเทศที่มีหนี้ต่างประเทศเพิ่มขึ้น มีการกระตุ้นการใช้จ่ายของภาคครัวเรือนเพิ่มขึ้น ก่อให้เกิดลักษณะวัตถุนิยมในหมู่นิสิตนักศึกษามากขึ้น ส่วนสถานะสังคมปัจจุบันก็มีสภาพที่เป็นผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจคือ พ่อแม่ผู้ปกครองต้องดิ้นรนหารายได้สำหรับครอบครัวมากขึ้น ทำให้ไม่มีเวลาดูแลนิสิตนักศึกษา ก่อให้เกิดปัญหาการเสื่อมทรามทางคุณธรรมในเยาวชนมากมาย ไม่ว่าจะเป็นปัญหา ยาเสพติด การพนัน ดิตเกม เพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ฯลฯ ทั้งหมดเป็นสิ่งที่นำมาพิจารณาในการวางแผนยุทธศาสตร์ เพื่อการพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

3. หลักการอุดมศึกษา

พันธกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาคือ

- 1) การสอนวิชาการและวิชาชีพเพื่อสนองความต้องการกำลังคนของสังคม
- 2) การวิจัยค้นคว้าเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ
- 3) การบริการทางวิชาการแก่สังคม
- 4) การถ่ายทอดวัฒนธรรมและปลูกฝังความเป็นพลเมืองดี

แต่ทั้ง 4 พันธกิจหลักจะเป็นไปได้ต้องมีประสิทธิภาพก็ต้องอาศัยการบริหารจัดการที่ดีนอกจากนี้ยังต้องมีการพัฒนานิสิตนักศึกษา เพื่อให้เป็นคนดีสมบูรณ์แบบร่วมด้วย

4. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

4.1 ความหมายของคุณธรรม

คุณธรรม หมายถึง คุณความดีสภาวะภายในจิตใจของมนุษย์ที่เป็นไปในทางที่ถูกต้องดีงามสะท้อนออกมาในรูปทางพฤติกรรมที่ถูกต้องตามศีลธรรมและ/หรือจริยธรรม เพื่อต้องการเน้นถึงคุณความดีที่มีอยู่ในตัวของนิสิตนักศึกษาที่ติดตัวตลอดไป

ในการวิจัยนี้จะจำกัดขอบเขตคุณธรรมไว้ 9 ประการ ตามรอยพระยุคลบาทในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้แก่ สติปัญญา ความเพียร สุจริต หน้าที่ ความเสียสละอดทน ความเมตตา ความถูกต้องเป็นธรรม ความกตัญญู และเพื่อประชาชน

4.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรม

แบนดูราเชื่อว่า การพัฒนาทางคุณธรรมจริยธรรมเป็นการพัฒนาของจิตใจ และพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งเป็นผลจากความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสังคมตามกฎเกณฑ์ทางศีลธรรมของสังคม โดยสิ่งแวดล้อมจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ เนื่องจากสิ่งแวดล้อมกับมนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กันและประสบการณ์ที่ได้รับจากการแสดงพฤติกรรมนั้นๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้และมีผลต่อการตัดสินใจเลือกแสดงพฤติกรรมในครั้งต่อไป ซึ่งการเรียนรู้อาจเกิดจากประสบการณ์โดยตรงหรือสังเกตจากตัวแบบ ที่ประกอบด้วยองค์ประกอบเหล่านี้คือ สิ่งที่เรียนรู้ วิธีการเรียนรู้ ความเชื่อ การควบคุมพฤติกรรมด้านความคิด คุณธรรมจริยธรรม และการบังคับตนเอง

พีเจท์ เชื่อว่าพัฒนาการทางปัญญาเกิดเป็นอันดับตามอายุ จากขั้นที่ใช้ภาษาไม่ได้ จนถึงขั้นการสามารถคิดอย่างมีเหตุผล มีหลักการเป็นนามธรรมได้ เมื่อบุคคลโตขึ้นคุณธรรมจริยธรรมของบุคคลจะเริ่มแสดงตัวเด่นชัดขึ้นตามลำดับ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมจะยึดหลักของความยุติธรรม การเคารพต่อกฎระเบียบและกฎเกณฑ์ของสังคม พีเจท์แบ่งขั้นการพัฒนาการทางคุณธรรมจริยธรรมของมนุษย์ 3 ขั้นคือ

ขั้นก่อนจริยธรรม เป็นขั้นที่เด็กปฏิบัติตามสิ่ง เชื้อคำสั่งโดยเฉพาะพ่อแม่ ไม่มีข้อโต้แย้ง และทำตามผู้อื่น จะเริ่มตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 2 ขวบ

ขั้นยึดถือคำสั่ง เด็กจะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ต่างๆ และปฏิบัติตามคำสั่งเฉพาะกลัวการถูกลงโทษ จะพบในเด็กอายุระหว่าง 4-8 ปี

ขั้นยึดหลักแห่งตน จะมีการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเป็นของตนเอง รับผิดชอบในพฤติกรรมต่างๆ ของตน ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์โดยมุ่งหวังการได้รางวัลหรือสิ่งตอบแทน จะพบในช่วงอายุ 8-12 ปี

โคลเบอร์กได้ศึกษาพัฒนาการทางคุณธรรมจริยธรรมตามแนวทฤษฎีของพีเจท์ โคลเบอร์กเชื่อว่า พัฒนาการทางคุณธรรมจริยธรรมเป็นผลจากการพัฒนาการของโครงสร้างพุทธิปัญญา โดยให้คำจำกัดความของจริยธรรมว่า เป็นความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับความถูกต้อง และเกิดขึ้นจากกระบวนการทางความคิดอย่างมีเหตุผลซึ่งต้องอาศัยวุฒิภาวะทางปัญญา โคลเบอร์กพบว่าส่วนมากการพัฒนาทางจริยธรรมของเด็กจะไม่ถึงขั้นสูงสุดในอายุ 10 ปี แต่จะมีการพัฒนาขึ้นอีกหลายขั้นจากอายุ 11-25 ปี การใช้เหตุผลเพื่อการตัดสินใจที่จะเลือกกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง จะแสดงให้เห็นถึงความเจริญของจิตใจของบุคคล การใช้เหตุผลเชิงคุณธรรมจริยธรรมไม่ได้ขึ้นอยู่กับกฎเกณฑ์ของสังคมใดสังคมหนึ่งโดยเฉพาะ แต่เป็นการใช้เหตุผลที่ลึก

ยุ่งยากแก่การเข้าใจยิ่งขึ้นตามลำดับของวุฒิทางปัญญา และได้แบ่งขั้นพัฒนาการทางคุณธรรม จริยธรรมออกเป็น 3 ระยะดังนี้

ระดับที่ 1 ระดับก่อนมีจริยธรรม คือ ระดับก่อนกฎเกณฑ์ บุคคลจะตอบสนองต่อกฎเกณฑ์ซึ่งผู้มีอำนาจทางกายเหนือตนเองกำหนดขึ้น จะตัดสินใจเลือกแสดงพฤติกรรมที่เป็นหลักต่อตนเองโดยไม่คำนึงถึงผู้อื่น จะพบในเด็ก 2-10 ปี

ระดับที่ 2 ระดับมีจริยธรรมตามกฎเกณฑ์ บุคคลปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคมที่ตนเองอยู่ ตามความคาดหวังของครอบครัวและสังคม โดยไม่คำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นขณะนั้นหรือภายหลังก็ตามจะพบในวัยรุ่นอายุ 10-16 ปี

ระดับที่ 3 ระดับมีจริยธรรมเหนือกฎเกณฑ์หรือมีจริยธรรมของตนเอง ระดับนี้บุคคลตัดสินใจขัดแย้งของตนเองโดยใช้ความคิดไตร่ตรอง อาศัยค่านิยมที่ตนเชื่อและยึดถือเป็นเครื่องช่วยในการตัดสินใจจะปฏิบัติตามสิ่งที่สำคัญมากกว่าโดยมีกฎเกณฑ์ของตนเอง ซึ่งพัฒนามาจากกฎเกณฑ์ของสังคม เป็นจริยธรรมที่เป็นที่ยอมรับทั่วไป

ตามทัศนคติของโคลเบอร์ก เหตุผลเชิงจริยธรรมแต่ละขั้น เป็นผลจากการพัฒนาการเรียนรู้ซึ่งต้องอาศัยวุฒิภาวะทางปัญญาได้ 4 ลักษณะ คือ

1. พัฒนาการทางจริยธรรม จะมีลำดับโดยเริ่มจากขั้นต่ำสุดถึงขั้นสูงสุด โดยไม่มีการย้อนกลับหรือข้ามขั้น
2. พัฒนาการทางจริยธรรม มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางปัญญา
3. พัฒนาการทางจริยธรรมเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการมนุษย์กับการเรียนรู้ทางสังคม
4. พัฒนาการทางจริยธรรมมีความเป็นสากล

4.3 ความจำเป็นและความสำคัญในการพัฒนาคุณธรรม

จากสภาพปัญหาความเสื่อมทรามทางคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา ไม่ว่าจะ เป็นเรื่องยาเสพติด การพนัน การเที่ยวกลางคืน การรับค่านิยมของต่างประเทศจนกระทั่งสูญเสียความเป็นไทยไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ในประเด็นสำคัญต่อสังคม มีน้อยมากในหมู่เยาวชนไทยปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาคุณภาพในนิสิตนักศึกษา เพื่อนำไปสู่สังคมที่ดีงาม

4.4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณธรรม

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการหล่อหลอมพัฒนาคุณธรรมในนิสิต นักศึกษา ได้แก่ ครอบครัว ครูอาจารย์ โรงเรียนและสถาบันการศึกษา สภาพแวดล้อม เพื่อน และ สิ่งต่างๆ

4.5 วิธีการพัฒนาคุณธรรม

- 4.5.1 หลักสูตร ต้องมีวิชาศึกษาทั่วไปที่สอนในเรื่องคุณธรรมโดยตรง
- 4.5.1 การจัดการเรียนการสอน ควรเน้นนิสิตนักศึกษาเป็นศูนย์กลาง
- 4.5.2 การจัดสภาพแวดล้อมในสถาบันอุดมศึกษา ที่ต้องเอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา
- 4.5.3 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ต้องจัดให้หลากหลายและมากพอต่อความต้องการของนิสิตนักศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบสถานการณ์ทั่วไปของคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย
2. ทำให้ทราบถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดภาวะวิกฤติในเรื่องคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาไทย
3. ได้ยุทธศาสตร์ที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ และเอกชน

สภาพคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาต่างประเทศ

จากสภาพเศรษฐกิจ สังคม และกระแสอันเชี่ยวกรากของโลกาภิวัตน์ที่ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆขึ้นมากมายในสังคมอเมริกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องยาเสพติด อาชญากรรม และความรุนแรง เช่นการฆาตกรรมครูใหญ่ฟิลิป ลอร์เลนซ์ (Philip Lawrence) ในเดือนธันวาคม ปี ค.ศ.1995 จนอาจถือได้ว่าสังคมอเมริกันปัจจุบันกำลังตกอยู่ในวิกฤติด้านคุณธรรมจริยธรรม (SCAA,1996) ได้ก่อให้เกิดความเป็นห่วงเป็นใยร่วมกันในหมู่นักการศึกษา รัฐบาล ผู้ปกครอง ผู้ที่ทำงานด้านเยาวชน เจ้าของกิจการ และผู้นำศาสนา ในเรื่องปัญหาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน บุคคลเหล่านี้ได้ร่วมกันทบทวนหลักสูตรระดับชาติ เกี่ยวกับเรื่องการสอนศาสนา คุณธรรมจริยธรรม และได้ร่วมกันสรุปสภาพปัญหาคุณธรรมจริยธรรมในเยาวชน ไว้ดังนี้

1. ขาดความเคารพนับถือผู้ใหญ่และผู้เฒ่าของประเทศ
2. มีความเป็นวัตถุนิยมสูง มากไปด้วยความตะกละตะกราม เน้นเงินเป็นศูนย์กลาง ก่อให้เกิดความเห็นแก่ตัว ความกระหายอำนาจ บูชาความมั่งคั่งและสถานภาพอันสูงส่ง
3. การล่มสลายของครอบครัวและสังคมแห่งประวัติศาสตร์เห็นได้จากปัญหาการหย่าร้างสูงขึ้น มีการเคลื่อนย้ายสังคมและภูมิศาสตร์มากขึ้น มีปัญหาการว่างงาน ความยากจน การเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการสื่อสาร รวมทั้งอิทธิพลของสื่อมวลชนข้ามชาติ
4. การพัฒนาอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี
5. ขาดภาษากลางในเรื่องของคุณธรรมจริยธรรม ทำให้ความเข้าใจในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมมีความแตกต่างหลากหลายกันไป

พวกเขาได้เสนอลักษณะเยาวชนที่พึงประสงค์ไว้ ดังนี้

1. มีความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานของความถูกต้อง
2. มีทักษะในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม
3. มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าในการประพฤติปฏิบัติในแนวทางของผู้มีความรับผิดชอบ
4. มีความเตรียมพร้อมที่จะแสดงความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ตนเองได้กระทำลงไป

นอกจากนี้ สถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศโดยเฉพาะในสหรัฐอเมริกาที่กำลังถูกกดดันให้ทบทวนบทบาทของตนเอง ในการช่วยกันสร้างสรรค์ บริบททางการศึกษาที่เหมาะสม ในการที่จะช่วยให้นิสิตนักศึกษาเกิดความเข้าใจในตนเอง ว่าตนเองเป็นผู้มีส่วนร่วมและมีความรับผิดชอบต่อคนหนึ่งในสังคมประชาธิปไตยที่เต็มไปด้วยความเห็นที่หลากหลายและต้องมีความอดทนได้ต่อความแตกต่างหลากหลายนั้น (Baxter Magola, 1999 ; Evans, Forney & Guido-Dibrito, 1998) รายงานระดับชาติของสหรัฐอเมริกาหลาย ๆ ฉบับที่เกี่ยวข้องกับอุดมศึกษา ได้เรียกร้องให้สถาบันอุดมศึกษาเพิ่มบทบาทในฐานะตัวกลางที่จะส่งเสริมการศึกษาด้านคุณธรรม จริยธรรมและประชาธิปไตย ตัวอย่าง เช่น The national association of state Universities (1992) และ Land-Grant Colleges (1977) ได้ให้ความสนใจที่จะพัฒนาบุคลิกลักษณะที่ดี มโนสำนึก ความเป็นพลเมืองดี ความอดทน อดกลั้น ความรับผิดชอบต่อปัจเจกบุคคลและสังคม ในหมู่นิสิต นักศึกษา โดยถือว่าควรจะเป็นคุณลักษณะมาตรฐานที่นิสิต นักศึกษาพึงต้องมี มิใช่ควรมี สมาคมสถาบันอุดมศึกษาแห่งสหรัฐอเมริกา (2002) ได้เรียกร้องให้นิสิต นักศึกษา ที่ได้รับการศึกษาในระบบเสรีนิยมควรจะมีลักษณะที่มีพลังอำนาจในตนเอง สามารถรับรู้ข่าวสาร

และสารสนเทศต่าง ๆ มีความรับผิดชอบ รวมทั้งมีความมุ่งมั่นในการที่จะรักษาบูรณภาพของสังคมประชาธิปไตยไว้ โดยสถาบันอุดมศึกษาจะต้องจัดสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ที่จะก่อให้เกิดความซื่อสัตย์ทางด้านสติปัญญา ความรับผิดชอบต่อคุณธรรมและจริยธรรมอันดี รวมทั้งความยุติธรรมในสังคม ร่วมมีส่วนร่วมในฐานะพลเมืองในสังคมประชาธิปไตยที่เต็มไปด้วยความหลากหลาย ความตระหนักรู้ในผลลัพธ์ทางจริยธรรมที่จะตามมาจากการตัดสินใจและการกระทำ และความเข้าใจอันลึกซึ้งต่อตนเองและให้เกียรติกับอัตลักษณ์ ที่สลับซับซ้อนรวมทั้งประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของบุคคลอื่น และนี่คือพื้นฐานของการปรับปรุงหลักสูตรที่เน้นการเรียนรู้ถึงความแตกต่างหลากหลายซึ่งมีอิทธิพลต่อผลลัพธ์ของการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

สถาบันอุดมศึกษามากกว่าร้อยละ 62 มีหรือกำลังอยู่ในกระบวนการพัฒนาชุดวิชาที่เกี่ยวกับความแตกต่างหลากหลาย (Humphreys ,2000) และหลาย ๆ สถาบันก็กำลังส่งเสริมให้อาจารย์บูรณาการที่เกี่ยวกับความแตกต่างหลากหลายเข้าไปในหลักสูตรด้วย

รายการอ้างอิง

- Association of American Colleges and Universities. (1992). Greater expectations: A new vision for learning as a nation goes to college. Washington DC: Association of American Colleges and Universities.
- Baxter Magolda, M.B. (1999). Creating contexts for learning and understanding: Constructive-developmental
- Evans, N. J., Forney, D. S. & Guido-DiBrito, F. (1998). Student development in college: Theory, research, and practice. San Francisco: Jossey-Bass.
- School Curriculum and Assessment Authority (SCAA). 1996. Education for adult life-the spiritual and moral development of young people. Discussion paper no.6

สภาพคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาไทย

จากการประมวลสังเคราะห์ผลงานวิจัยในประเทศไทยเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กไทย โดยจรรยา สุวรรณทัต และลัดดาวัลย์ เกษมเนตร (2533) พบว่านักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง มีทัศนคติเกี่ยวกับการปฏิบัติตามคุณธรรมในศาสนาสูง นักเรียนที่มีมารดาที่มีการศึกษาระดับกลาง มีทัศนคติเกี่ยวกับการปฏิบัติตามคุณธรรมในศาสนาสูง อาชีพของผู้ปกครองมีผลทำให้พัฒนาการทางจริยธรรมแตกต่างกัน ที่อยู่อาศัยของนักเรียน (ในและนอกเขตเมือง) มีผลต่อการใช้เหตุผลในเชิงจริยธรรมของนักเรียน เด็กในเขตเมืองมีพฤติกรรมและใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าเด็กนอกเขตเมือง สถาบันครอบครัว การเลี้ยงดูของบิดามารดา มีผลต่อการส่งเสริมให้เยาวชนเป็นพลเมืองดี การเรียนรู้คุณธรรมโดยผ่านกระบวนการถ่ายทอดทางสังคม มีพ่อแม่เป็นผู้มีบทบาทต่อเด็กมากที่สุด การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรัก สนับสนุนและใช้เหตุผล มีความสำคัญยิ่งต่อการปลูกฝังและการพัฒนาจริยธรรมให้แก่เยาวชน การเปรียบเทียบอิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์ และโต๊ะครู ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชน พบว่า การปฏิบัติของเยาวชนทั้งภาพรวมและเฉพาะด้าน เด็กจะได้รับอิทธิพลจากพ่อแม่มากที่สุด รองลงมาคือครู ส่วนพระสงฆ์และโต๊ะครูมีอิทธิพลน้อย เยาวชนหญิงได้รับอิทธิพลจากการอบรมของพ่อแม่มากกว่าเยาวชนชาย ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับสุขภาพจิตและจริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2532) ได้มีการศึกษาวิเคราะห์แนวคิดการจัดการศึกษาในอนาคตแล้วสรุปว่าจุดมุ่งหมายทางการศึกษา คือ การพัฒนาพลเมืองของประเทศใน 2 ด้าน คือ ด้านปัญญา คุณธรรมและสมรรถภาพพื้นฐาน และด้านความรู้และทักษะสำหรับการประกอบอาชีพ เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณลักษณะของประชากรของประเทศได้ตามที่พึงประสงค์ ควรมีหลักการจัดการศึกษา 4 ประการ คือ (1) ความกว้างขวางและความเป็นธรรมกับแต่ละบุคคล (2) ความสมดุลระหว่างปัญญา คุณธรรมและสมรรถภาพพื้นฐานกับความรู้และทักษะสำหรับการประกอบอาชีพ (3) ความสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจของประเทศ (4) ความหลากหลายทั้งในรูปแบบเนื้อหาและวิธีการ ในขณะที่ดวงเดือน พันธุ์นาวัน (2533) ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาจริยธรรมและบุคลิกภาพของนิสิตนักศึกษาด้วยกลวิธี 4 ประการคือ (1) ให้เรียนวิธีทางสังคมศาสตร์ และพฤติกรรมศาสตร์ซึ่งเกี่ยวกับบุคคลและสังคมโดยตรง (2) การเน้นย้ำให้อาจารย์และเพื่อนนิสิตได้ช่วยกระตุ้นให้ตระหนักต่อสังคมทั้งในและนอกห้องเรียน (3) การจัดโครงการหรือกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนาจิตใจโดยตรง (4) การสอดแทรกการพัฒนาบุคลิกภาพและจริยธรรมเข้าไปในเนื้อหาทุกวิชา

ข้อค้นพบจากงานวิจัยของบุญจง เรื่องสะอาด (2537) ให้การสนับสนุนว่า โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้จริยธรรมของนักเรียนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ครอบครัว สถาบันทางศาสนา สื่อมวลชน และเพื่อน สำหรับปัจจัยด้านบุคคลที่ส่งเสริมจริยธรรมให้แก่นักเรียน ได้แก่ ครูผู้สอนจริยธรรม บิดาและมารดา ในด้านการยึดถือแบบอย่าง นักเรียนจะยึดถือตามแบบอย่างของบิดาและมารดามากที่สุด นอกจากนั้นจากงานวิจัยดังกล่าวพบว่าจริยธรรมที่ถูกปลูกฝังมากในโรงเรียนโดยครู ได้แก่ เรื่องความซื่อสัตย์ ความมีระเบียบวินัยและความสามัคคี ส่วนจริยธรรมที่ได้รับการปลูกฝังน้อยได้แก่ เรื่องการเป็นผู้มีจริยธรรมและการใฝ่รู้ นักเรียนในเมืองจะถูกปลูกฝังเรื่อง การตรงต่อเวลา ความกตัญญู การเสียสละและความอดทนมากกว่าในชนบท ซึ่งเน้นเรื่อง ความซื่อสัตย์ ความใฝ่รู้ ความสามัคคี ความมีระเบียบวินัย ความยุติธรรม และความเป็นผู้มีวิวัฒนาการ

อภิญา มานะโรจน์ (2539) ได้ศึกษากระบวนการปลูกฝังคุณธรรมแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยพบว่า กระบวนการปลูกฝังคุณธรรม ได้แก่ การสร้างศรัทธาให้เกิดคุณธรรมจริยธรรมนั้นๆ การจัดสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับการปลูกฝังคุณธรรม การมีแบบอย่างที่ดีให้แก่นักเรียนและในการปลูกฝังคุณธรรมควรคำนึงถึงวัย ขั้นตอนในการพัฒนาจริยธรรม และวิธีการสอน สำหรับคุณธรรมที่นิสิตได้รับการปลูกฝังจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมากที่สุด ได้แก่ ความรับผิดชอบ นอกจากนั้นได้แก่ การรู้จักตนเอง ใฝ่รู้ ไตร่ตรองเหตุผล รับผิดชอบ และการเสียสละเพื่อส่วนรวมโดยได้รับการปลูกฝังจากอาจารย์ผู้สอน

สุวิมล ว่องวานิช และนางลักษณ วิรัชชัย (2543) สรุปแนวทางที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอแนะในการวิจัยคล้ายคลึงกับข้อเสนอแนะของผู้วิจัยอื่น แต่มีรายละเอียดและลักษณะของรูปแบบที่น่าสนใจที่ต่างไปจากงานวิจัยอื่นดังต่อไปนี้

1. การจัดให้นิสิตนักศึกษาได้มีโอกาสร่วมทำกิจกรรมเพื่อสังคม/เพื่อส่วนรวม เช่น การออกค่าย หรือได้รับการฝึกอบรม เพื่อให้นิสิตนักศึกษาได้สัมผัสและมีประสบการณ์ตรงจากการทำงานร่วมกัน และทำงานเพื่อส่วนรวม
2. การให้ความสำคัญกับการจัดหาสถานที่ฝึกประสบการณ์หรือแหล่งฝึกงาน ที่ต้องเลือกสรรอย่างดีโดยต้องเป็นหน่วยงานที่เป็นที่ยอมรับว่า เป็นหน่วยงานที่มีภาพลักษณ์ของการสร้างสรรค์สังคมและให้นิสิตนักศึกษาได้เห็นแบบอย่างที่ดี ที่ยึดถือเป็นแม่แบบได้
3. การสอดแทรกการสอนคุณธรรมในทุกวิชาให้เป็นธรรมชาติ และมีลักษณะของการบูรณาการให้เข้ากับชีวิตการทำงานจริง รวมทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นหนักกิจกรรม การทำงานสร้างสรรค์เพื่อส่วนรวมในรูปของกิจกรรมกลุ่ม

4. การจัดเอกสาร หนังสืออ่านประกอบที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณธรรม สำหรับให้นิสิตนักศึกษาได้ศึกษาเป็นการเฉพาะ

5. โดยที่ผลการวิจัยชี้ชัดถึงอิทธิพลของความเป็นผู้สนใจใฝ่ธรรมะที่มีต่อคุณธรรมของนิสิตนักศึกษา ดังนั้น ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอนควรได้มีการจัด

กิจกรรมที่ทำให้นิสิตนักศึกษาได้มีโอกาสใกล้ชิดกับศาสนาให้มากขึ้นโดยอาจเชิญพระหรือนักบวชมาให้ความรู้แก่นิสิตนักศึกษาเป็นระยะๆ สำหรับในระดับอุดมศึกษานั้น ปัจจุบันได้มีการประสานความร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ จัดตั้งเป็น คณะกรรมการประสานกิจการเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย ซึ่งแยกย่อยเป็นคณะอนุกรรมการ 3 ชุดด้วยกันคือ คณะอนุกรรมการกิจกรรมการสร้างรายวิชาและการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป คณะอนุกรรมการการสอนที่เน้นความรู้คู่คุณธรรม และคณะอนุกรรมการกิจกรรมพัฒนานิสิตนักศึกษานอกชั้นเรียน

การวิจัยนี้ได้ทำการสำรวจสภาพคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาไทยโดยใช้แบบสอบถามซึ่งพัฒนามาจากหลักคุณธรรมที่บุคคลพึงมี 9 ประการจากการวิเคราะห์หนังสือชุดโครงการเรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาท ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนเป็นผู้ริเริ่มโครงการเนื่องในวโรกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2542 โดยเน้นคุณธรรม 9 ประการ ได้แก่ สติปัญญา ความเพียร ความสุจริต หน้าที่ ความเสียสละอดทน ความเมตตา ความถูกต้องเป็นธรรม ความกตัญญู และเพื่อประชาชน นำมาจัดทำเป็น Rubric scores และจัดทำเป็นแบบสอบถามเพื่อสำรวจสภาพคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา ดังนี้

แบบประเมินระดับคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา
ตามแนวพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
 Student Virtue Rating System(SVRS) according to His Majesty The King Concept

คะแนน คุณลักษณะ	1	2	3	4	5
สติ ปัญญา	การระลึกได้ใน สิ่งที่คิด ในกิจที่ ทำ ในคำที่พูด	1 + ความรู้จัก อดทนอดกลั้น ไม่ใช้อารมณ์ใน การปรึกษากัน การโอนอ่อน ผ่อนตามกัน ด้วยเหตุผล	2 + ความฉลาดรู้ การ พิจารณาวินิจฉัยให้ ทราบชัดและแน่ใจได้ ว่า ดี ชั่ว เป็นอย่างไร ความเห็นชัด เข้าใจชัด	3 + ประยุกต์ได้	4 + มีความ สามารถ มีกำลัง และนำกำลังนั้น ไปใช้ในด้านที่จะ เกิดประโยชน์ ด้วยความตั้งใจ หวังดีต่อผู้อื่น เพื่อ บรรลุผลสมบูรณ์ บริบูรณ์ เกื้อกูล ให้เกิดประโยชน์ และความเจริญ มั่นคงแก่ ประเทศชาติ ยั่งยืนไป
ความเพียร	การพยายาม ควบคุมกาย ใจ และความคิด ให้สงบตั้งมั่น และหนักแน่น อย่าให้หวั่นไหว ฟุ้งซ่านไปกับ ความพอใจไม่ พอใจ หรือ อุปสรรคและ ปัญหาต่างๆ	1 + ความขยัน หมั่นปฏิบัติด้วย ความเอาใจใส่ และความเพ่ง พินิจ	2 + การพยายามคิด พิจารณาให้เห็น จุดหมาย สาระ ประโยชน์ที่แท้ของงาน อย่างแจ่มแจ้ง แล้วลง มือทำด้วยความตั้งใจ ตั้งมั่น มั่นใจ และ ด้วยความรับผิดชอบ อย่างสูง ให้งาน ดำเนินลุล่วงตลอดไป อย่างต่อเนื่อง โดยมี ให้บกพร่องเสียหาย	3 + ความพยายาม กำจัดความคิดจิตใจที่ ต่ำทรามเสียจากตน	4 + ความ พยายามไม่ก่อ ความชั่วให้เป็น เครื่องทำลายตัว และผู้อื่น ลด ละ ความชั่วที่ตัวมีอยู่ ก่อความดีให้แก่ ตัวอยู่เสมอ รักษาเพิ่มพูน ความดีที่มีอยู่ให้ งอกงามสมบูรณ์ ขึ้น

คะแนน คุณลักษณะ	1	2	3	4	5
สุจริต	ความบริสุทธิ์ใจในเจตนาที่ได้ตั้งไว้ก่อนให้เกิดความมั่นใจและความมุ่งมั่นในการปฏิบัติ สามารถทนต่ออุปสรรคและความยากลำบากต่างๆ	1 + การรู้จักประมาณค่าของตนเองอย่างถูกต้องเที่ยงตรง ไม่ให้สูงเกินไปจนกลายเป็นเยอหยิ่งจองหอง ทั้งไม่ให้ต่ำเกินไปจนทำให้ถูกสบประมาทเหยียดหยาม	2 + การทำใจให้หนักแน่นเป็นกลาง ไม่หลงอยู่กับความตำหนิและอำนาจอคติ มีความละเอียดจริงจัง ความซื่อสัตย์ เห็นแก่ตัว เขาเปรียบ เฟ่งเล็ง ให้อภัยคนอื่น	3 + ความจริงใจต่อผู้ร่วมงาน ประกอบด้วยความซื่อตรง เมตตา หัวดี พร้อมเสมอที่จะร่วมมือช่วยเหลือและส่งเสริมกันทุกขณะ และความจริงใจต่องาน มีลักษณะเป็นการตั้งสัตย์อธิษฐานหรือการตั้งใจจริงที่จะทำงานให้เต็มกำลัง	4 + การนำความรู้ ความคิด วิทยาการทั้งปวงไปใช้แต่ในทางสร้างสรรค์และเป็นประโยชน์
หน้าที่	การเรียนรู้ให้เต็มกำลังให้จริงจังและให้สำเร็จ ผิดนัดทำางานต่างๆให้เป็น	1 + อบรมขัดเกลาความประพฤติและความคิดจิตใจให้ประณีต ให้สุจริตแจ่มใส และเฉลียวฉลาดมีเหตุผล	2 + การใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ และมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานเพื่อให้ประสบความสำเร็จ	3 + คอยติดตามเพื่อประเมินผล พัฒนาอยู่ตลอดเวลาและต่อเนื่อง	4 + การกระทำตนให้เป็นประโยชน์ ซึ่งหมายถึงผลการกระทำที่ดงาม ที่เกื้อกูลอุดหนุนบุคคลและส่วนรวมให้มีความสุข ความเจริญ ความสมัคสมานสามัคคี ความเป็นปึกแผ่นมั่นคง
เสียสละ อดทน	ความยังคิด การมีโอกาศพิจารณาเรื่องที่ทำ คำที่พูดสามารถทบทวนดูใหม่ได้อีก คำบหนึ่ง ทำให้มองเห็นละเอียดชัดเจนขึ้น เกิดความเข้าใจอันกระจ่างสว่างไสว ทั้งในแง่ที่จะคิดและในทางที่จะปฏิบัติ	1 + ขันติ การไม่ยอมตัวยอมใจให้วู่วามไปตามเหตุการณ์ ตามอคติ และตามอารมณ์ที่ชอบใจหรือไม่ชอบใจ	2 + การรู้จักเกรงใจให้อภัย และโอนอ่อนผ่อนตามกันและกันด้วยเหตุผล	3 + การไม่ประพฤติกว่างความสงสัยสุจริตไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด	4 + การทำงานทำดีเพื่อการสร้างสรรค์ด้วยความรับผิดชอบเต็มที่ ทำประโยชน์เพื่อผู้อื่นและส่วนรวมให้มาก

คะแนน คุณลักษณะ	1	2	3	4	5
เมตตา	การทำให้จิตใจผ่องใส	1 + การไม่เบียดเบียน ผู้อื่น	2 + การไม่ต้องการ อะไรตอบแทนการ เพลาการคิดถึง ประโยชน์เฉพาะตัว และความขัดแย้งใน เรื่องที่ไม่ใช่สาระ	3 + การทำประโยชน์ แก่ผู้อื่น การสร้าง ความปรารถนาดีแก่ ผู้อื่น	4 + การให้โดย พยายามที่จะ สร้างความ สามัคคีในหมู่ คณะและในชาติ ทำให้เกิดความ ไว้วางใจซึ่งกัน และกัน
ความถูกต้อง เป็นธรรม	ความจริงตามเหตุผล ที่แท้และเที่ยงตรงจน กระจ่างชัดปราศจาก ความเคลือบแคลง สงสัย	1 + การพิจารณาสิ่งใด เรื่องใด ด้วยการวางใจ ของตัวให้เป็นกลาง คือ ปลดอคติ ความ ลำเอียงทุกประการออก จากใจให้หมดก่อน แล้วเข้าไปเพ่งพินิจดูสิ่ง นั้น เรื่องนั้นให้ถี่ถ้วน	2 + การไม่ปล่อยให้ ความเห็นของตัวเอง เอนเอียงเปลี่ยนแปลงไป ตามอคติ ความพอใจ และไม่พอใจ	3 + การปฏิบัติหน้าที่ ให้เป็นไปตามความ ถูกต้อง เที่ยงตรง ทั้ง ตามกฎหมายและ ศีลธรรม	4 + ไม่ปล่อยให้ ความสุจริต ยุติธรรมถูกข่มขี่ ให้มีหมอง
กตัญญู	สภาพจิตที่รับรู้ความ ดีและยินดีที่จะกระทำ ความดีโดยศรัทธา มั่นใจ	1 + การไม่ลืมผู้มีอุป การคุณ ผู้มีส่วนใน ความสำเร็จของตนเอง	2 + การตอบแทนคุณ ทุกฝ่ายที่ได้อุปการะ ช่วยเหลือ	3 + การไม่ลบหลู่ ทำลายความดี และ ไม่ลบหลู่ผู้ที่ได้ทำ ความดีมาก่อน หาก เพียรพยายามรักษา ความดีทั้งปวงไว้ให้ เป็นพื้นฐานในความ ประพฤติปฏิบัติทุก อย่างของตนเอง	4 + การรู้จักสละ ประโยชน์ส่วน น้อยของตนเพื่อ ประโยชน์ส่วน ใหญ่ของ บ้านเมือง
เพื่อประชาชน	ทำงานร่วมกันของทุก คนทุกฝ่าย มีใจต่าง ฝ่ายต่างทำ สามารถ ปฏิบัติงานทุกด้าน ให้สัมพันธ์สอดคล้อง กันโดยตลอด ทำให้ เกิดความ เจริญก้าวหน้า	รู้สำนึกให้ลึกซึ้งถึง ประโยชน์ส่วนรวมต้อง ทำความคิดความเห็น ให้กระจ่างถึง ความสำคัญของ ส่วนรวม	นึกถึงประโยชน์ ส่วนรวมก่อนประโยชน์ ส่วนตัว การยก ประโยชน์ส่วนรวมไว้ เหนือประโยชน์อย่าง อื่น	ทำงานเพื่อสร้างเสริม ประโยชน์อันใด จะต้องไม่ให้ขัดกับ ประโยชน์ส่วนรวม หรือ เบียดเบียน ประโยชน์ส่วนรวมให้ เสียหาย	ยึดเอาอิสรภาพ อธิปไตย และ ประโยชน์สุขของ ประชาชนคนไทย เป็นจุดหมาย ที่สูงสุด

จากการศึกษา เรื่อง การวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาคุณธรรมในนิสิต นักศึกษาไทย ผู้วิจัยได้ทำการประเมินคุณธรรมในนิสิต นักศึกษา โดยมีจำนวน 1,280 คน ได้ผล การศึกษา ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 1,280 คน ได้ผลการวิเคราะห์ ดังตาราง 1

ตาราง 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	584	45.6
	หญิง	696	54.4
2. อายุ	17 - 19 ปี	356	27.8
	20 - 22 ปี	785	61.3
	23 - 25 ปี	139	10.9
3. ศาสนา	พุทธ	1,253	97.9
	คริสต์	17	1.3
	อิสลาม	10	0.8
4. ภูมิลำเนา	กรุงเทพและปริมณฑล	616	48.1
	ภาคเหนือ	128	10.0
	ภาคกลาง	223	17.4
	ภาคตะวันออก	120	9.4
	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	89	7.0
	ภาคใต้	104	8.1
5. สาขาที่ศึกษา	วิทยาศาสตร์การแพทย์	312	24.4
	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	360	28.1
	สังคมศาสตร์	328	25.6
	มนุษยศาสตร์	280	21.9
6. สังกัดมหาวิทยาลัย	รัฐบาล	1,056	82.5
	เอกชน	224	17.5

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน (คน)	ร้อยละ
7. กำลังศึกษา	ชั้นปีที่ 1	324	25.3
	ชั้นปีที่ 2	324	25.3
	ชั้นปีที่ 3	150	12.5
	ชั้นปีที่ 4	344	26.9
	ชั้นปีที่ 5	128	10.0
8. รายได้ครอบครัวต่อเดือน	ต่ำกว่า 10,001 บาท	161	12.6
	10,001 – 20,000 บาท	160	12.5
	20,001 – 30,000 บาท	192	15.0
	30,001 – 40,000 บาท	164	12.8
	40,001 – 50,000 บาท	208	16.3
	มากกว่า 50,000 บาท	395	30.9
9. สถานภาพครอบครัว	บิดาและมารดาอยู่ด้วยกัน	1,036	80.9
	บิดามารดาหย่าร้าง/แยกกันอยู่	132	10.3
	บิดาและ/หรือมารดาเสียชีวิตแล้ว	112	8.8
10. ปัจจุบันอาศัยอยู่กับ	บิดามารดา	744	58.1
	ผู้ปกครองหรือญาติพี่น้อง	204	15.9
	เพื่อน ๆ	108	8.4
	อยู่คนเดียว	132	10.3
	พระในวัด	20	1.6
	อื่น ๆ (อยู่หอพัก)	72	5.6
11. จำนวนพี่น้อง	1 คน	172	13.4
	2 คน	566	44.2
	3 คน	339	26.5
	4 คน	132	10.3
	5 คน	52	4.1
	6 คน	8	0.6
	7 คน	10	0.8
	8 คน	1	0.1

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน (คน)	ร้อยละ
12. เป็นบุตรคนที่	1	584	415.6
	2	426	33.3
	3	176	13.8
	4	60	4.7
	5	32	2.5
	6	2	0.2

จากตาราง 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตนักศึกษาชาย 584 คน นิสิตนักศึกษหญิง 696 คน คิดเป็นร้อยละ 45.6 และ 54.4 ตามลำดับ อายุ 17 - 19 ปี จำนวน 356 คน, อายุ 20 - 22 ปี จำนวน 785 คน และอายุ 23 - 25 ปี จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 27.8, 61.3 และ 10.6 ตามลำดับ นิสิตนักศึกษส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 97.9 และร้อยละ 48.1 มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพและปริมณฑล สาขาที่ศึกษา คือ วิทยาศาสตร์การแพทย์ 312 คน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 360 คน สังคมศาสตร์ 328 คน และมนุษยศาสตร์ 280 คน คิดเป็นร้อยละ 24.4, 28.1, 25.6 และ 10.0 ตามลำดับ นิสิตนักศึกษส่วนใหญ่ มีรายได้ครอบครัว โดยเฉลี่ยต่อเดือน มากกว่า 50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 30.9 สถานภาพครอบครัวบิดามารดาอยู่ด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 80.9 อาศัยอยู่กับบิดามารดา คิดเป็นร้อยละ 58.1 มีพี่น้อง 2 คน คิดเป็นร้อยละ 44.2 และนิสิตนักศึกษา ร้อยละ 45.6 เป็นบุตรคนแรกของครอบครัว

ตอนที่ 2 ค่าสถิติพื้นฐานของคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา ตามรอยพระยุคลบาท ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช 9 ประการ คือ สติปัญญา, ความเพียร, ความสุจริต, หน้าที่, เสียสละ อดทน, ความเมตตา, ความถูกต้อง เป็นธรรม, ความกตัญญูและเพื่อประชาชน ได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

2.1 ผลการศึกษาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาไทยด้านสติปัญญา ได้ผลการวิเคราะห์ ดังตาราง 2

ตาราง 2 คุณธรรมด้านสติปัญญา ของนิสิตนักศึกษาไทยตามรอยพระยุคลบาทใน
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

หัวข้อการประเมิน	จำนวน (คน)	ร้อยละ	อันดับ
ด้านที่ 1 สติ ปัญญา			
1. ระลึกได้ในสิ่งที่คิดในกิจที่ทำ ในคำที่พูด	196	15.3	5
2. รู้จักอดทนอดกลั้น ไม่ใช้อารมณ์ในการปรึกษากัน โอนอ่อนผ่อนตามกันด้วยเหตุผล	376	29.4	1
3. ฉลาดรู้ พิจารณาวินิจฉัยให้ทราบชัดและแน่ใจได้ว่า ดี ชั่ว เป็นอย่างไร ความเห็นชัด เข้าใจชัด	220	17.2	3
4. ประยุกต์ใช้ได้	200	15.6	4
5. มีความสามารถ มีกำลัง และนำกำลังนั้นไปใช้ในด้านที่จะเกิดประโยชน์ด้วยความตั้งใจ หวังดีต่อผู้อื่น เพื่อบรรลุผล สมบูรณ์ บริบูรณ์ เกื้อกูลให้เกิดประโยชน์และความเจริญ มั่นคงแก่ประเทศชาติ ยั่งยืนไป	288	22.5	2

จากตาราง 2 ผลการประเมินสภาพคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาตามรอยพระยุคลบาทในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ด้านสติปัญญา คุณลักษณะที่นิสิตนักศึกษา มีมากที่สุด คือ รู้จักอดทนอดกลั้น ไม่ใช้อารมณ์ในการปรึกษากัน โอนอ่อนผ่อนตามกันด้วยเหตุผล จำนวน 376 คน คิดเป็นร้อยละ 29.4 ส่วนคุณลักษณะที่มีน้อยที่สุด คือ ระลึกได้ในสิ่งที่คิดในกิจที่ทำ ในคำที่พูด จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 15.3

2.2 ผลการศึกษาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา คุณธรรมด้านความเพียร ได้ผลการวิเคราะห์ ดังตาราง 3

ตาราง 3 คุณธรรมด้านความเพียร ในนิสิตนักศึกษาไทยตามรอยพระยุคลบาทในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

หัวข้อการประเมิน	จำนวน (คน)	ร้อยละ	อันดับ
ด้านที่ 2 ความเพียร			
1. พยายามควบคุมกาย ใจและความคิด ให้สงบตั้งมั่น และหนักแน่นอย่าให้หวั่นไหว พุ่งชานไปกับความพอใจไม่พอใจ หรืออุปสรรคและปัญหาต่างๆ	336	26.3	3
2. มีความขยันหมั่นปฏิบัติด้วยความเอาใจใส่และความเพ่งพินิจ	144	11.3	4
3. พยายามคิดพิจารณาให้เห็นจุดหมาย สาระ ประโยชน์ที่แท้จริงของงานอย่างแจ่มแจ้ง แล้วลงมือทำด้วยความตั้งใจ ตั้งมั่น มั่นใจ และด้วยความรับผิดชอบอย่างสูง ให้งานดำเนินลุล่วงตลอดไปอย่างต่อเนื่องโดยมิให้บกพร่องเสียหาย	420	32.8	1
4. มีความพยายามกำจัดความคิดจิตใจที่ต่ำทรามเสียจากตน	112	8.8	5
5. มีความพยายามไม่ก่อความชั่วให้เป็นเครื่องทำลายตัวและผู้อื่น ลด ละความชั่วที่ตัวมีอยู่ก่อความดีให้แก่ตัวอยู่เสมอ รักษาเพิ่มพูนความดีที่มีอยู่ให้งอกงามสมบูรณ์ขึ้น	268	20.9	2

จากตาราง 3 ผลการประเมินสภาพคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาตามรอยพระยุคลบาทในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ด้านความเพียร คุณลักษณะที่นิสิตนักศึกษามีมากที่สุด คือ พยายามคิดพิจารณาให้เห็นจุดหมาย สาระ ประโยชน์ที่แท้จริงของงานอย่างแจ่มแจ้ง แล้วลงมือทำด้วยความตั้งใจ ตั้งมั่น มั่นใจและด้วยความรับผิดชอบอย่างสูงให้งานดำเนินลุล่วงตลอดไปอย่างต่อเนื่อง โดยมิให้บกพร่องเสียหาย จำนวน 420 คน คิดเป็นร้อยละ 32.8 ส่วนคุณลักษณะที่มีน้อยที่สุด คือ มีความพยายามกำจัดความคิดจิตใจที่ต่ำทรามเสียจากตน จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 8.8

2.3 ผลการศึกษาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา คุณธรรมด้านความสุจริต
ได้ผลการวิเคราะห์ ดังตาราง 4

ตาราง 4 คุณธรรมด้านความสุจริต ในนิสิตนักศึกษาไทยตามรอยพระยุคลบาทในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

หัวข้อการประเมิน	จำนวน (คน)	ร้อยละ	อันดับ
ด้านที่ 3 ความสุจริต			
1. มีความบริสุทธิ์ใจในเจตนาที่ได้ตั้งไว้ ก่อให้เกิดความมั่นใจและความมุ่งมั่นในการปฏิบัติสามารถทนต่ออุปสรรคและความยากลำบากต่างๆ	236	18.4	3
2. รู้จักประมาณค่าของตนเองอย่างถูกต้องเที่ยงตรง ไม่ให้สูงเกินไปจนกลายเป็นเย่อหยิ่ง จองหงอ ทั้งไม่ให้ต่ำเกินไปจนทำให้ถูกสบประมาท เหยียดหยาม	384	30.0	1
3. ทำใจให้หนักแน่นเป็นกลาง ไม่หลงอยู่กับความต่ำทรามและอำนาจอคติ มีความละเอียดจริงจัง ความทุจริต เห็นแก่ตัวเอาเปรียบ เฟื่องเล็งให้ร้ายคนอื่น	208	16.3	4
4. มีความจริงใจต่อผู้ร่วมงาน ประกอบด้วยความซื่อตรง เมตตา หวังดี พร้อมเสมอที่จะร่วมมือ ช่วยเหลือและส่งเสริมกันทุกขณะ และความจริงใจต่องาน มีลักษณะเป็นการตั้งสัตย์อธิษฐาน หรือการตั้งใจจริงที่จะทำงานให้เต็มกำลัง	332	25.9	2
5. นำความรู้ ความคิด วิทยาการทั้งปวงไปใช้แต่ในทางสร้างสรรค์และเป็นประโยชน์	120	9.4	5

จากตาราง 4 ผลการประเมินสภาพคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาตามรอยพระยุคลบาทในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ด้านความสุจริต คุณลักษณะที่นิสิตนักศึกษามีมากที่สุด คือ . รู้จักประมาณค่าของตนเองอย่างถูกต้องเที่ยงตรง ไม่ให้สูงเกินไปจนกลายเป็นเย่อหยิ่ง จองหงอ ทั้งไม่ให้ต่ำเกินไป จนทำให้ถูกสบประมาท เหยียดหยาม จำนวน 384 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 ส่วนคุณลักษณะที่นิสิตนักศึกษามีน้อยที่สุด คือ นำความรู้ ความคิด วิทยาการทั้งปวงไปใช้แต่ในทางสร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 9.4

2.4 ผลการศึกษาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา คุณธรรมด้านหน้าที่ ได้ผลการ
วิเคราะห์ ดังตาราง 5

ตาราง 5 คุณธรรมด้านหน้าที่ในนิสิตนักศึกษาไทยตามรอยพระยุคลบาทใน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

หัวข้อการประเมิน	จำนวน (คน)	ร้อยละ	อันดับ
ด้านที่ 4 หน้าที่			
1. เรียนให้เต็มกำลัง ให้รู้จริงและให้สำเร็จ ฝึกหัดทำการงาน ต่างๆ ให้เป็น	236	18.4	3
2. อบรมขัดเกลาความประพฤติและความคิดจิตใจให้ประณีต ให้ สุจริตแจ่มใสและเฉลี่ยเวลามีเหตุผล	116	9.1	4
3. ใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ และมุ่งมั่นในการ ปฏิบัติงานเพื่อให้ประสบความสำเร็จ	464	36.3	1
4. คอยติดตามเพื่อประเมินผล พัฒนาคอยตลอดเวลาและ ต่อเนื่อง	68	5.3	5
5. กระทำตนให้เป็นประโยชน์ ซึ่งหมายถึงผลการกระทำที่ดีงาม ที่เกื้อกูลอุดหนุนบุคคลและส่วนรวมให้มีความสุข ความเจริญ ความสมัครสมานสามัคคี ความเป็นปึกแผ่นมั่นคง	396	30.9	2

จากตาราง 5 ผลการประเมินสภาพคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาตามรอยพระยุคลบาทในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ด้านหน้าที่ คุณลักษณะที่นิสิตนักศึกษามีมากที่สุด คือ ใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ และมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานเพื่อให้ประสบความสำเร็จ จำนวน 464 คน คิดเป็นร้อยละ 36.3 คุณลักษณะที่มีน้อยที่สุด คือ คอยติดตามเพื่อประเมินผล พัฒนาคอยตลอดเวลาและต่อเนื่อง จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 5.3

2.5 ผลการศึกษาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา คุณธรรมด้านความเสียสละ
อดทน ได้ผลการวิเคราะห์ ดังตาราง 6

ตาราง 6 คุณธรรมด้านความเสียสละ อดทน ในนิสิตนักศึกษาไทยตามรอยพระยุคลบาทใน
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

หัวข้อการประเมิน	จำนวน (คน)	ร้อยละ	อันดับ
ด้านที่ 5 ความเสียสละ อดทน			
1. มีความยั้งคิด มีโอกาสพิจารณาเรื่องที่ทำ คำที่พูด สามารถ ทบทวนดูใหม่ได้อีกคำรบหนึ่งทำให้ มองเห็นละเอียดชัดเจน ขึ้น เกิดความเข้าใจอันกระจ่างสว่างไสว ทั้งในแง่ที่จะคิด และในทางที่จะ ปฏิบัติ	252	19.7	2
2. มีขันติ ไม่ยอมดื้อยอมใจให้วู่วามไปตามเหตุการณ์ ตามอคติ และตามอารมณ์ที่ชอบใจหรือไม่ชอบใจ	128	10.0	4
3. รู้จักเกรงใจ ให้อภัยและโอนอ่อนผ่อนตามกันและกันด้วย เหตุผล	588	45.9	1
4. ไม่ประพฤติล่วงความสัจสุจริต ไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด	68	5.3	5
5. ทำงาน ทำดีเพื่อการสร้างสรรค์ด้วยความรับผิดชอบเต็มที่ทำ ประโยชน์เพื่อผู้อื่นและส่วนรวมให้มาก	244	19.1	3

จากตาราง 6 ผลการประเมินสภาพคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาตามรอย
พระยุคลบาทในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ด้านความเสียสละ อดทน
คุณลักษณะที่นิสิตศึกษามีมากที่สุด คือ รู้จักเกรงใจ ให้อภัยและโอนอ่อนผ่อนตามกันและกัน
ด้วยเหตุผล จำนวน 588 คน คิดเป็นร้อยละ 45.9 คุณลักษณะที่น้อยที่สุด คือไม่ประพฤติล่วง
ความสัจสุจริต ไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 5.3

2.6 ผลการศึกษาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา คุณธรรมด้านความเมตตา ได้ผลการวิเคราะห์ ดังตาราง 7

ตาราง 7 คุณธรรมด้านความเมตตาในนิสิตนักศึกษาไทยตามรอยพระยุคลบาทในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

หัวข้อการประเมิน	จำนวน (คน)	ร้อยละ	อันดับ
ด้านที่ 6 ความเมตตา			
1. ทำให้จิตใจผ่องใส	140	10.9	4
2. ไม่เบียดเบียนผู้อื่น	604	47.2	1
3. ไม่ต้องการอะไรตอบแทน เพลาการคิดถึงประโยชน์เฉพาะตัวและความขัดแย้งในเรื่องที่ไม่ใช่สาระ	160	12.5	3
4. ทำประโยชน์แก่ผู้อื่น สร้างความปรารถนาดีแก่ผู้อื่น	236	18.4	2
5. ให้โดยพยายามที่จะสร้างความสามัคคีในหมู่คณะและในชาติ ทำให้เกิดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน	140	10.9	4

จากตาราง 7 ผลการประเมินสภาพคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาตามรอยพระยุคลบาทในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ด้านความเมตตา คุณลักษณะที่นิสิตนักศึกษามีมากที่สุด คือ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น จำนวน 604 คน คิดเป็นร้อยละ 47.2 คุณลักษณะที่มีน้อยที่สุด คือ ทำให้จิตใจผ่องใส และให้โดยพยายามที่จะสร้างความสามัคคีในหมู่คณะและในชาติ ทำให้เกิดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 10.9

2.7 ผลการศึกษาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา คุณธรรมด้านความถูกต้องเป็นธรรม
ได้ผลการวิเคราะห์ ดังตาราง 8

ตาราง 8 คุณธรรมด้านความถูกต้องเป็นธรรมในนิสิตนักศึกษาไทยตามรอยพระยุคลบาทใน
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

หัวข้อการประเมิน	จำนวน (คน)	ร้อยละ	อันดับ
ด้านที่ 7 ความถูกต้องเป็นธรรม			
1. มีความจริงตามเหตุผลที่แท้และเที่ยงตรงจนกระจ่างชัด ปราศจากความเคลือบแคลงสงสัย	252	19.7	3
2. พิจารณาสິงใดเรื่องใด ด้วยการวางใจของตัวให้เป็นกลาง คือ ปลดอคติ ความลำเอียง ทุกประการออกจากใจให้หมดก่อน แล้วเข้าไปฟังพินิจดูสิ่งนั้น เรื่องนั้นให้ถี่ถ้วน	344	26.9	2
3. ไม่ปล่อยให้ความเห็นของตัวเอนเอียงเปลี่ยนแปลงไปตามอคติ ความพอใจและไม่พอใจ	104	8.1	5
4. ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามความถูกต้อง เที่ยงตรง ทั้งตาม กฎหมายและศีลธรรม	460	35.9	1
5. ไม่ปล่อยให้ความสุจริตยุติธรรมถูกข่มขี้ให้มัวหมอง	120	9.4	4

จากตาราง 8 ผลการประเมินสภาพคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาตามรอย

พระยุคลบาทในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ด้านความถูกต้องเป็นธรรม
คุณลักษณะที่นิสิตนักศึกษามีมากที่สุด คือปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามความถูกต้อง เที่ยงตรง ทั้ง
ตามกฎหมายและศีลธรรม จำนวน 460 คน คิดเป็นร้อยละ 35.9 คุณลักษณะที่น้อยที่สุด คือ
ไม่ปล่อยให้ความเห็นของตัวเอนเอียงเปลี่ยนแปลงไปตามอคติ ความพอใจและไม่พอใจ จำนวน
104 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1

2.8 ผลการศึกษาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา คุณธรรมด้านความกตัญญูได้ผลการวิเคราะห์ ดังตาราง 9

ตาราง 9 คุณธรรมด้านความกตัญญูในนิสิตนักศึกษาไทยตามรอยพระยุคลบาทในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

หัวข้อการประเมิน	จำนวน (คน)	ร้อยละ	อันดับ
ด้านที่ 8 ความกตัญญู			
1. มีสภาพจิตที่รับรู้ความดีและยินดีที่จะกระทำความดีโดยศรัทธามั่นใจ	176	13.8	3
2. ไม่ลืมผู้มีอุปการคุณ ผู้มีส่วนในความสำเร็จของตนเอง	560	43.8	1
3. ตอบแทนคุณทุกฝ่ายที่ได้อุปการะช่วยเหลือ	312	24.4	2
4. ไม่ลบหลู่ทำลายความดี และไม่ลบหลู่ผู้ที่ทำความดีมาก่อน หากเพียรพยายามรักษาความดี ทั้งปวงไว้ให้เป็นพื้นฐานในความประพฤติ ปฏิบัติทุกอย่างของตนเอง	172	13.4	4
5. รู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง	60	4.7	5

จากตาราง 9 ผลการประเมินสภาพคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาตามรอยพระยุคลบาทในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ด้านความกตัญญูคุณลักษณะที่นิสิตนักศึกษามีมากที่สุด คือไม่ลืมผู้มีอุปการคุณ ผู้มีส่วนในความสำเร็จของตนเอง จำนวน 560 คน คิดเป็นร้อยละ 43.8 คุณลักษณะที่น้อยที่สุด คือ รู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7

2.9 ผลการศึกษาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา คุณธรรมด้านเพื่อประชาชน ได้ผลการวิเคราะห์ ดังตาราง 10

ตาราง 10 คุณธรรมด้านเพื่อประชาชนในนิสิตนักศึกษาไทยตามรอยพระยุคลบาทในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

หัวข้อการประเมิน	จำนวน (คน)	ร้อยละ	อันดับ
ด้านที่ 9 เพื่อประชาชน			
1. ทำงานร่วมกันของคนทุกฝ่าย มิใช่ต่างฝ่ายต่างทำ สามารถปฏิบัติงานทุกด้านให้สัมพันธ์สอดคล้องกันโดยตลอด ทำให้เกิดความเจริญก้าวหน้า	312	24.4	2
2. รู้สำนึกให้ลึกซึ้งถึงประโยชน์ส่วนรวมต้องทำความคิด ความเห็นให้กระจ่างถึงความสำคัญของส่วนรวม	84	6.6	5
3. นึกถึงประโยชน์ส่วนรวมก่อนประโยชน์ส่วนตัว การยกประโยชน์ส่วนรวมไว้เหนือประโยชน์อย่างอื่น	244	19.1	3
4. ทำงานเพื่อสร้างเสริมประโยชน์อันใดจะต้องไม่ให้ขัดกับประโยชน์ส่วนรวม หรือเบียดเบียนประโยชน์ส่วนรวมให้เสียหาย	408	31.9	1
5. ยึดเอาอิสรภาพ อธิปไตย และประโยชน์สุขของประชาชนคนไทยเป็นจุดหมายที่สูงสุด	232	18.1	4

จากตาราง 10 ผลการประเมินสภาพคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาตามรอยพระยุคลบาทในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ด้านเพื่อประชาชน คุณลักษณะที่นิสิตนักศึกษามีมากที่สุด คือ ทำงานเพื่อสร้างเสริมประโยชน์อันใดจะต้องไม่ให้ขัดกับประโยชน์ส่วนรวม หรือเบียดเบียนประโยชน์ส่วนรวมให้เสียหาย จำนวน 408 คน คิดเป็นร้อยละ 31.9 คุณลักษณะที่น้อยที่สุด คือ รู้สำนึกให้ลึกซึ้งถึงประโยชน์ส่วนรวมต้องทำความคิด ความเห็นให้กระจ่างถึงความสำคัญของส่วนรวม จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 6.6

2.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา ตาม รอยพระยุคลบาทในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้ผลการวิเคราะห์ดังตาราง ที่ 11

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา ตามรอยพระยุคลบาท ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

คุณธรรมในนิสิตนักศึกษา	$\bar{X}$	S.D	ลำดับ
1. ด้านสติปัญญา	3.01	1.40	3
2. ด้านความเพียร	2.87	1.44	6
3. ด้านความสุจริต	2.78	1.28	7
4. ด้านหน้าที่	3.21	1.44	1
5. ด้านความเสียสละ อดทน	2.94	1.30	4
6. ด้านความเมตตา	2.71	1.20	8
7. ด้านความถูกต้องเป็นธรรม	2.88	1.33	5
8. ด้านความกตัญญู	2.52	1.04	9
9. ด้านเพื่อประชาชน	3.13	1.44	2
รวม	2.89	1.32	

จากตาราง 11 สภาพการณ์โดยรวมของคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาตามรอย พระยุคลบาทในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พบว่า นิสิตนักศึกษามีคุณธรรม อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.89 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.32 นิสิตนักศึกษามีคุณธรรม มากที่สุด คือ ด้านหน้าที่ ค่าเฉลี่ย 3.21 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.44 รองลงมาคือ ด้านเพื่อ ประชาชน ค่าเฉลี่ย 3.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.44 ส่วนคุณธรรมที่มีน้อยที่สุด คือ ด้านความ กตัญญู ค่าเฉลี่ย 2.52 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.04

ตอนที่ 3 สรุปความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับคุณธรรมในด้นนิสิต นักศึกษา

ผู้วิจัยได้สอบถามและสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษา ด้วยคำถามปลายเปิด เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาการวางแผนกลยุทธ์ แก่นิสิตนักศึกษาซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง 4 ข้อ ดังนี้

1. ตั้งแต่จำความได้จนถึงปัจจุบัน ท่านมีความรู้สึกภูมิใจในเรื่องใดเกี่ยวกับตัวเองมากที่สุด? เพราะเหตุใด? (ตาราง 12)
2. ตั้งแต่จำความได้จนถึงปัจจุบัน ท่านมีความรู้สึกเสียใจในเรื่องใดเกี่ยวกับตัวเองมากที่สุด? เพราะเหตุใด? (ตาราง 13)
3. จากการสังเกตพฤติกรรมของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยไทย ท่านคิดว่าน่าจะต้องมีการพัฒนาคุณธรรมในข้อใดเป็นพิเศษ? ขอให้ตอบเรียงตามลำดับความสำคัญหรือเร่งด่วนมาเพียง 3 ประการ พร้อมทั้งเหตุผล (ตาราง 14)
4. ถ้าจำเป็นต้องพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา ท่านคิดว่าควรมีแนวทางและวิธีการในการพัฒนาอย่างไร? (ตาราง 15)

ตาราง 12 เรื่องและเหตุผลที่นิสิตนักศึกษารู้สึกภูมิใจเกี่ยวกับตนเองมากที่สุด

เรื่องที่ภูมิใจมากที่สุด	เหตุผล	ความถี่ (N=1280)	ร้อยละ
1. เป็นคนดีมีความเมตตาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความกตัญญู มีความซื่อสัตย์	- ทำให้ผู้อื่นมีความสุข - พ่อแม่ภูมิใจ	201	15.70
2. เกิดเป็นลูกของพ่อแม่ เกิดในครอบครัวปัจจุบันนี้	- พ่อแม่ให้ทุกอย่างในชีวิต - มีความสุขที่ได้เกิดเป็นลูก - มีความอบอุ่นในครอบครัว	168	13.13
3. สอบเข้าโรงเรียนที่ต้องการได้ สอบแข่งขันได้รางวัล สอบได้ที่หนึ่ง ประกวดแข่งขันได้เหรียญทอง/รางวัล	- ทำสำเร็จด้วยตนเองไม่ต้องเรียนกวดวิชา - ทำให้พ่อแม่มีความสุข	63	4.92
4. ประสบความสำเร็จในสิ่งที่คาดหวัง	- เพราะมีความพยายาม - สามารถทำด้วยตนเอง	51	3.98

ตาราง 12 (ต่อ)

เรื่องที่ภูมิใจมากที่สุด	เหตุผล	ความถี่ (N=1280)	ร้อยละ
5. เรียนหนังสือดี ประสบความสำเร็จ ในชีวิต	- ผลการเรียนดี - พ่อแม่มีความสุข	49	3.83
6. สอบเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัยได้	- พ่อแม่ภูมิใจ - ภูมิใจตนเอง	43	3.36
8. ช่วยเหลือผู้ที่ด้อยโอกาส	- ทำให้ผู้อื่นมีความสุข	23	1.80
9. ภูมิใจที่เกิดเป็นตนเอง	- ไม่เคยทำให้พ่อแม่เสียใจ	18	1.41
10. สามารถหารายได้ระหว่างเรียน	- มีเงินช่วยเหลือครอบครัว - มีความภูมิใจ	11	0.86
11. เป็นที่รักของเพื่อน	- มีความสุข	8	0.63
12. ดิวให้เพื่อน	- เพื่อนชอบผ่าน - เพื่อนเรียนดีขึ้น	6	0.47
13. เกิดมาเป็นคนไทย	- ประเทศไทยน่าอยู่	3	0.23
14. มีชีวิตอยู่โลก	- เป็นคนโชคดี	3	0.23
15. ช่วยสุนัขรอดชีวิต	- สุนัขตกจากชั้น 2, ตกน้ำ	2	0.16
16. เป็นนักจัดกิจกรรมที่ดี	- รู้สึกตนเองมีคุณค่า	1	0.08
17. พาแม่ไปหาหมอ	- ทำให้แม่หายป่วย	1	0.08
18. จัดพระราชพิธีพระราชทานเพลิงศพ แก่ผู้อุทิศร่างกายแก่การศึกษาแพทย์	- เป็นการตอบแทนพระคุณ ผู้มีพระคุณ	1	0.08

จากตาราง 12 นิสิตนักศึกษา ตั้งแต่จำความได้จนถึงปัจจุบัน มีความรู้สึกภูมิใจในเรื่องใดเกี่ยวกับตัวเองมากที่สุด 3 อันดับแรก ดังนี้

1. เป็นคนดี มีความเมตตา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความกตัญญู มีความซื่อสัตย์ เพราะทำให้พ่อแม่ภูมิใจและทำให้ผู้อื่นมีความสุข (ร้อยละ 15.70)

2. เกิดเป็นลูกของพ่อแม่หรือเกิดในครอบครัวปัจจุบันนี้ เพราะพ่อแม่ให้ทุกอย่างในชีวิต, มีความสุขที่ได้เกิดเป็นลูก และมีความอบอุ่นในครอบครัว (ร้อยละ 13.13)

3. สอบเข้าโรงเรียนที่ต้องการได้, สอบแข่งขันได้รางวัล, สอบได้ที่หนึ่ง ประกวดแข่งขันได้เหรียญทอง/รางวัล เพราะทำสำเร็จด้วยตนเองไม่ต้องเรียนกวดวิชาและทำให้พ่อแม่มีความสุข (ร้อยละ 4.92)

ตาราง 13 เรื่องและเหตุผลที่นิสิตนักศึกษา รู้สึกเสียใจเกี่ยวกับตนเอง

เรื่องที่เสียใจ	เหตุผล	ความถี่ (N=1280)	ร้อยละ
1. ทำให้พ่อแม่เสียใจ	- ไม่เชื่อฟัง ได้เถียงพ่อแม่ - แอบหนีเที่ยว - เรียนไม่ดี	283	22.11
2. ไม่ตั้งใจเรียนเท่าที่ควรไม่ขยันเรียน	- ไม่ประสบความสำเร็จ - ผลการเรียนไม่ดี	81	6.33
3. ทำสิ่งไม่ดี เช่น ขโมยของ พุดโกหก	- ไม่สบายใจ เป็นทุกข์	52	4.06
4. ขาดความรอบคอบ ทำโดยไม่คิดให้ดีกว่าก่อน	- ทำงานผิดพลาด - เสียโอกาสที่ดี	26	2.03
5. ทะเลาะกับพี่น้อง ได้เถียงญาติผู้ใหญ่	- ทำให้ผู้ใหญ่เสียใจ - ครอบครัวไม่มีความสุข	24	1.88
6. ต้องเรียนคณะที่ตนไม่ชอบ เลือกทางเดินผิดพลาด	- ทำให้ไม่มีความสุข - ผลการเรียนไม่ดี	21	1.64
7. สอบเข้ามหาวิทยาลัยไม่ได้	- ขาดความตั้งใจเรียน	20	1.56
8. ใช้ชีวิตไร้สาระ ไม่ทำตัวให้เป็นประโยชน์	- เสียเวลาที่ผ่านมาไป	20	1.56
9. ควบคุมอารมณ์ตนเองไม่ได้ พุดโดยไม่คิด	- ทำให้คนอื่นเสียใจ	15	1.17
10. ขาดความมั่นใจในตนเอง	- ไม่ประสบความสำเร็จ - พลาดโอกาสที่ดีในชีวิต	14	1.09
11. ไม่มีความพยายาม ชอบคิดว่าตนเอง ทำไม่ได้ สร้างความหวังในชีวิตน้อยไป	- ไม่ประสบความสำเร็จ - ไม่มีความทะเยอทะยาน	10	0.78
12. สอบเข้าเรียนมหาวิทยาลัยของรัฐได้แต่ ต้องออกกลางคัน	- ผลการเรียนไม่ดี	8	0.63
13. พ่อแม่หย่าร้างกัน	- ชีวิตไม่มีความสุข - ขาดความอบอุ่นในชีวิต	6	0.47
14. คบเพื่อนไม่ดี	- ผลการเรียนไม่ดี	5	0.39
15. ไม่ดูแลสุขภาพของตนเอง	- ทำให้ป่วยเรื้อรัง	3	0.23

ตาราง 13 (ต่อ)

เรื่องที่เสียใจ	เหตุผล	ความถี่ (N=1280)	ร้อยละ
14. คบเพื่อนไม่ดี	- ผลการเรียนไม่ดี	5	0.39
15. ไม่ดูแลสุขภาพของตนเอง	- ทำให้ป่วยเรื้อรัง	3	0.23
16. มีปัญหาทางสายตา หัวล้าน ไม่หล่อ	- มีปมด้อย	3	0.23
17. ทำร้ายจิตใจผู้อื่น	- ทำให้คนอื่นเป็นทุกข์	3	0.23
18. เลิกกับแฟนไม่ได้	- ใจเป็นทุกข์	2	0.16
19. มีแฟนตอนเรียน	- เรียนไม่ดี	2	0.16
20. ช่วยพ่อ, ช่วยปู่ไม่ได้	- ทำให้พ่อ, ปู่เสียชีวิต	2	0.16
21. ไม่มีเพื่อน	- บ้านอยู่ไกลคนอื่น	1	0.08
22. ทำโทรศัพท์มือถือเสีย	- แม่ต้องทำงานหนักซื้อให้	1	0.08
23. ปรับตัวในมหาวิทยาลัยไม่ได้	- ทำให้เรียนไม่ดี	1	0.08
24. เสียความบริสุทธิ์ก่อนวัยอันควร	- รู้สึกผิดมาก	1	0.08
25. ทะนงตนเกินไป	- ขาดเพื่อนที่จริงใจ	1	0.08
26. ใ้ถูกหลอกหลวง	- ทำให้เสียทรัพย์	1	0.08

จากตาราง 13 ตั้งแต่จำความได้จนถึงปัจจุบัน นิสิตนักศึกษาที่มีความรู้สึกเสียใจในเรื่องเกี่ยวกับตัวเองมากที่สุด 3 อันดับแรก ดังนี้

1. ทำให้พ่อแม่เสียใจ เพราะไม่เชื่อฟังพ่อแม่ ได้เถียงพ่อแม่ แอบหนีเที่ยว ทำให้การเรียนไม่ดี (ร้อยละ 22.11)
2. ไม่ตั้งใจเรียนเท่าที่ควรไม่ขยันเรียน เสียใจเพราะไม่ประสบความสำเร็จ, ผลการเรียนไม่ดี (ร้อยละ 6.33)
3. กระทำสิ่งไม่ดี เช่น ขโมยของ พุดโกหก เพราะทำให้ตนเองไม่สบายใจ เป็นทุกข์ (ร้อยละ 4.06)

ตาราง 14 คุณธรรมที่นิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยไทยต้องพัฒนาเป็นพิเศษ

คุณธรรมที่ต้องพัฒนาเป็นพิเศษ	ความถี่ (N=1280)	ร้อยละ
1. ความซื่อสัตย์สุจริต	215	16.80
2. ความเห็นแก่ตัว ความเสียสละ ความโลก	195	15.23
3. ประหยัด อุดม ค่านิยมในทางที่ผิด วัตถุนิยม เลียนแบบ	172	13.44
4. การมีคุณธรรมจริยธรรม เกรงกลัวต่อบาป มีความยุติธรรม	159	12.42
5. ความเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ มีน้ำใจ มีความเมตตา รักคนอื่น	150	11.72
6. ความกตัญญู	145	11.33
7. ตั้งใจเรียน ขยันหมั่นเพียร มีความพยายาม	135	10.55
8. ปัญหาทางเพศ ชู้สาว รักนวลสงวนตัว การคบเพื่อนต่างเพศ	130	10.16
9. มีสัมมาคารวะ มีมารยาท อ่อนน้อมถ่อมตน	123	9.61
10. ความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อผู้อื่น ต่อสังคม	121	9.45
11. เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม รักประเทศชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และสถาบัน	98	7.66
12. ความมีระเบียบวินัย	70	5.47
13. เคารพผู้ใหญ่ ครู-อาจารย์	65	5.08
14. ยาเสพติด สุรา บุหรี่ การพนัน	58	4.53
15. ความอดทน ขยันหมั่นเพียร	55	4.30
16. มีความสามัคคี ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท	43	3.36
17. การพูดจา	36	2.81
18. เห็นคุณค่าของตนเอง รักศักดิ์ศรี	32	2.50
19. การตรงต่อเวลา	18	1.41
20. ยกย่องคนดีในสังคม	15	1.17
21. มีความมั่นใจในตนเองมีความหนักแน่นในจิตใจ ไม่ถูกชักจูงง่าย	12	0.94
22. การมีเหตุผล	10	0.78
23. มีความเกรงใจผู้อื่น	10	0.78
24. รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	10	0.78
25. มีสัจจวาจา	10	0.78

ตาราง 14 (ต่อ)

คุณธรรมที่ต้องพัฒนาเป็นพิเศษ	ความถี่ (N=12 80)	ร้อยละ
26. การแสดงออกทางสังคม การวางตัวในสังคม การอยู่กับคนอื่นในสังคม	7	0.55
27. การคิดอย่างมีเหตุผล คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ	5	0.39
28. เคารพสถาบัน	3	0.23
29. ความเหลื่อมล้ำในสังคม หยิ่งยโส ชิงดีชิงเด่น	3	0.23
30. การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	1	0.08
31. การมีสติ มีขันติ	1	0.08
32. มีอุดมการณ์	1	0.08
33. มีความกระตือรือร้น	1	0.08

จากตาราง 14 จากการสังเกตพฤติกรรมของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยไทย นิสิตนักศึกษาคิดว่าน่าจะต้องมีการพัฒนาคุณธรรมในข้อต่อไปนี่ 3 อันดับแรก

1. ความซื่อสัตย์สุจริต (ร้อยละ 16.80)
2. ความเห็นแก่ตัว ความเสียสละ ความโลภ (ร้อยละ 15.23)
3. การประหยัด อุดม ค่านิยมในทางที่ผิด วัตถุนิยม เสียนแบบ (ร้อยละ 13.44)

ตาราง 15 แนวทางและวิธีการในการพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา

แนวทางและวิธีการพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา	ความถี่ (N=1280)	ร้อยละ
1. ปลูกฝังคุณธรรมตั้งแต่เด็ก ๆ อย่างต่อเนื่อง	250	19.53
2. จัดอบรม อภิจักรกรรม จัดเข้าค่าย ด้านคุณธรรม จริยธรรม	198	15.47
3. เริ่มต้นปลูกฝังคุณธรรมจากครอบครัว และการเลี้ยงดู	121	9.45
4. สอดแทรกในบทเรียน บังคับเรียน อาจารย์ควรคุมอย่างเคร่งครัด	102	7.97
5. ยกย่องผู้ทำความดี ชื่นชมการทำความดี ประชาสัมพันธ์การทำ ความดี	98	7.66
6. ปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องให้เยาวชน	73	5.70
7. ส่งเสริมค่านิยม คุณธรรม ให้เห็นความสำคัญของการมีคุณธรรม	50	3.91

ตาราง 15 (ต่อ)

แนวทางและวิธีการพัฒนาคุณธรรมในนิสิต นักศึกษา	ความถี่ (N=1280)	ร้อยละ
8. จัดกิจกรรมกระตุ้นเป็นระยะ ๆ	40	3.13
9. จัดกิจกรรมรณรงค์ ใช้สื่อต่าง ๆ ประชาสัมพันธ์	15	1.17
10. จัดกิจกรรมนันทนาการ ปฏิบัติธรรม สวดมนต์ พัฒนาจิตใจ เข้าวัด ฟังเทศน์	14	1.09
11. ให้ความช่วยเหลือผู้อื่น	12	0.94
12. พัฒนาตนเอง ใช้วิจารณ์ญาณ	10	0.78
13. จัดแบ่งนักศึกษาที่จบออกไป โดยมีประกาศรับรองระดับคุณธรรม ของนิสิตนักศึกษา	9	0.70
14. ทำกิจกรรมกลุ่ม เพื่อให้เกิดพลัง ความเข้มแข็ง	8	0.63
16. เชื้ออาหารแก่กันและกัน เอาใจเขามาใส่ใจเรา	5	0.39
17. ปราบปรามอาชญากรรมอย่างจริงจัง	4	0.31
18. สอดแทรกคุณธรรมในภาพยนตร์ ละคร รายการทีวี	3	0.23
19. ลดความเครียดในการเรียน	3	0.23
20. ยึดตามแนวพระราชดำริของในหลวง	1	0.08
21. จัดกิจกรรมให้ทันสมัยน่าสนใจ	1	0.08
22. คำว่าบาตรคนที่ไม่มีความดี	1	0.08
23. ศึกษาและพัฒนาเป็นรายบุคคล	1	0.08
24. จัดเป็นกิจกรรมบังคับ	1	0.08
25. จัดเป็นวิชาบังคับใช้ในการสอบเข้ามหาวิทยาลัย	1	0.08

จากตาราง 15 ถ้าจำเป็นต้องพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา นิสิตนักศึกษามี
ความเห็นว่าคุณธรรมมีแนวทางและวิธีการในการพัฒนา 3 อันดับแรก ดังนี้

1. ปลูกฝังคุณธรรมตั้งแต่เด็ก ๆ อย่างต่อเนื่อง (ร้อยละ 19.53)
2. จัดอบรม อภิธรรม จัดเข้าค่าย ด้านคุณธรรม จริยธรรม (ร้อยละ 15.47)
3. เริ่มต้นปลูกฝังคุณธรรมจากครอบครัว และการเลี้ยงดู (ร้อยละ 9.45)

บริบทของระบบสังคมและเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อคุณธรรมในหมู่นิสิต นักศึกษาในสถาบันการศึกษา

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมอุดมศึกษา

จากกระแสการปฏิรูปอุดมศึกษาที่ปรากฏทั่วโลกต่างมุ่งปรับบทบาทและภารกิจของการอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี นอกจากนี้ยังมุ่งให้อุดมศึกษาสามารถรองรับความต้องการทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่กำลังทวีจำนวนเพิ่มมากขึ้น การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมครั้งนี้ได้เลือกสรรเฉพาะทั้งเชิงบวกและเชิงลบโดยมีประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. กระแสโลกาภิวัตน์

สภาวะการณ์ที่โลกไร้พรมแดนไม่ว่าจะวิเคราะห์ในเชิงเศรษฐกิจ สังคมหรือ การเข้าถึงองค์ความรู้ได้ถูกกำหนดให้เป็นกติกาของสังคมปัจจุบันและกำลังทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นในอนาคต ดังนั้น ทุกประเทศจึงถูกกำหนดบทบาทให้มีการแข่งขันในตลาดโลกทั้ง ๆ ที่มีศักยภาพแตกต่างกัน แต่มีอาจกล่าวได้ว่าเป็นแนวโน้มที่ดีหรือไม่ดี ปัจจัยสำคัญมี ดังนี้

1.1 การเปิดเสรีทางการศึกษา เมื่อการศึกษาถูกกำหนดให้เป็นอีกประเภทหนึ่งของอุตสาหกรรมบริการ ดังนั้น ประเทศต่าง ๆ จะต้องเปิดเสรีทางการศึกษา ซึ่งหมายความว่าสถาบันการศึกษาของประเทศหนึ่งสามารถขยายบริการในอีกประเทศหนึ่งได้โดยไม่มีกีดกัน

1.2 ศักยภาพการสื่อสารโทรคมนาคม การขยายศักยภาพของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ประกอบการสื่อสารโทรคมนาคมที่ได้รับการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและมีราคาถูกลง ทำให้ระยะทางมิใช่ปัญหาในการติดต่อสื่อสารกันอีกต่อไป เทคโนโลยีสารสนเทศจึงเป็นการปฏิวัติวิธีการเรียนรู้ของมนุษย์ยุคปัจจุบันและอนาคต ทำให้เกิดการศึกษาไร้พรมแดน

1.3 ความรู้ คือทรัพยากรสำคัญของประเทศ ความได้เปรียบทางเศรษฐกิจของประเทศทุกวันนี้เกี่ยวข้องกับความสามารถของประเทศในการแสวงหาและประยุกต์ใช้ความรู้ในกระบวนการผลิตทางเศรษฐกิจ ความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบไม่ได้ขึ้นอยู่กับการมีทรัพยากรธรรมชาติมากกว่าหรือการมีค่าจ้างแรงงานราคาถูก แต่จะมาจากความสามารถในการใช้ความรู้ของตนเองในกระบวนการพัฒนาประเทศ

2. ประชากร

2.1 ประชากรของประเทศ ผลจากการคาดประมาณประชากรของประเทศไทยระหว่าง พ.ศ.2542-2559 พบว่า จำนวนประชากรของประเทศไทยยังมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น แต่อัตราการเพิ่มของประชากรค่อย ๆ ลดลง จำนวนเกิดมีแนวโน้มที่ลดลงแต่จำนวนตายมีแนวโน้มที่สูงขึ้น นอกจากนั้นโครงสร้างอายุและเพศของประชากรจะค่อย ๆ เปลี่ยน จากการมีประชากรวัยเด็กมากกลายเป็นประชากรวัยเด็กลดลง ประชากรวัยสูงอายุค่อย ๆ มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น โดยที่ในปี 2542 มีประชากรไทยประมาณ 61.6 ล้านคน จะเพิ่มขึ้นเป็น 70 ล้านคนในปี 2560 สัดส่วนประชากรวัย 60 ปีขึ้นไปจะเพิ่มขึ้นจาก 5.6 ล้านคน ในปี 2542 เป็น 10.5 ล้านคน ในปี 2549

3. สถานะทางเศรษฐกิจของประเทศ

3.1 แนวโน้มผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)

ปี พ.ศ.	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544
GDP	2,620	3,130	3,499	4,099	4,684	5,302	5,076	5,002	5,137	5,522

ที่มา : งบประมาณโดยสังเขป ประจำปีงบประมาณ 2535 – 2544

สำนักงานประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี

3.2 ภาระหนี้ต่างประเทศ ในช่วงปี 2540 - 2546 ประมาณการสถานะหนี้ต่างประเทศมีจำนวนยอดหนี้เงินกู้ต่างประเทศเพิ่มขึ้นจาก 17,014 ล้านดอลลาร์ เป็น 45,848 ล้านดอลลาร์หรือเพิ่มขึ้นกว่า 2 เท่าและภาระการชำระหนี้คืนเงินกู้เพิ่มจาก 1,713 ล้านดอลลาร์เป็น 7,321 ล้านดอลลาร์ ในช่วงเวลาเดียวกัน ดังตารางต่อไปนี้

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ

	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546
ยอดหนี้	17,014.20	18,147.30	22,745.20	30,081.36	36,177.76	41,237.68	45,848.24
ภาระหนี้	1,713.70	2,036.30	2,518.10	4,467.52	4,940.22	6,665.02	7,321.83

ที่มา : ปี 2540 – 2542 สำนักบริการหนี้สาธารณะ

ปี 2543 – 2546 กองนโยบายเงินกู้ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

3.3 แนวโน้มงบประมาณอุดมศึกษา งบประมาณการศึกษาและ งบประมาณแผ่นดิน

หน่วย : พันล้านบาท

	2534	2536	2538	2540	2542	2543	2544
งบประมาณอุดมศึกษา	12,214	19,658	27,052	39,758	37,242	36,154	34,270
ร้อยละของงบประมาณ การศึกษา	16,316	18,190	19,993	18,379	17,852	16,277	15,296
ร้อยละของงบประมาณแผ่นดิน	3,152	3,510	3,783	4,040	4,514	4,204	3,766

ที่มา : งบประมาณโดยสังเขป ประจำปีงบประมาณ 2534 - 2544

สำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ งบประมาณอุดมศึกษา หมายถึง งบของมหาวิทยาลัยรวมงบแผนงานสาธารณสุข
ของสถาบันราชภัฏ และงบของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลเฉพาะระดับอุดมศึกษา
เฉพาะปี 2542 - 2544 รวมงบของมหาวิทยาลัยสงฆ์ 2 แห่งด้วย

4. ความเปลี่ยนแปลงทางสังคม

4.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 รัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดให้ประชาชนมีสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร
สาธารณะ และมีเสรีภาพที่จะแสดงความคิดเห็นผ่านการพูด การเขียน การพิมพ์ และการสื่อ
ความหมายโดยวิธีการอื่นที่ชอบด้วยกฎหมาย โดยเฉพาะในเรื่องคลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่ง
วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และวิทยุโทรคมนาคม ถือเป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติเพื่อ
ประโยชน์สาธารณะ ในการจัดสรรต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนในระดับชาติ และ
ระดับท้องถิ่น ทั้งในด้านการศึกษา วัฒนธรรม ความมั่นคงของรัฐ และประโยชน์สาธารณะอื่น
รวมทั้งการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม (มาตรา 40) การกระจายระบบสาธารณูปโภคและ
สาธารณูปการ ตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมทั่วประเทศ
(มาตรา 78) การมีสิทธิในการรับการศึกษาอบรมขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้
อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย (มาตรา 43) นอกจากนี้ ยังได้กำหนดให้มี
กฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ เพื่อปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลง
ทางเศรษฐกิจและสังคม (มาตรา 81)

จากสาระดังกล่าวในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทำให้สื่อสารมวลชน
เทคโนโลยีสารสนเทศ และโทรคมนาคม เข้ามามีบทบาทอย่างสำคัญร่วมกับการจัดการศึกษา
ของประเทศในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้เป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาคนและ

สังคมไทย ดังนั้น เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2542 คณะรัฐมนตรีจึงมีมติให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศและโทรคมนาคม เพื่อการพัฒนาคนและสังคม (พ.ศ.2542 – 2551) ตามที่คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอ โดยแผนดังกล่าวจัดเป็นแผนแม่บทเพื่อการพัฒนาสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศและโทรคมนาคม เพื่อการพัฒนาคนและสังคม ซึ่งมีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องในการจัดตั้งสถาบันเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแห่งชาติ 2 ฉบับ คือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ.2543 ตามลำดับ

4.2 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้กำหนดสาระสำคัญว่าบุคคลมีสิทธิและความเสมอภาคในการได้รับการศึกษา การจัดการศึกษาจะต้องเป็นกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับปวงชน ในการจัดให้ยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ โดยการจัดการศึกษาสามารถดำเนินการได้อย่างกว้างขวางและหลากหลาย ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยรัฐส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบในชุมชน ผลที่เกิดขึ้นที่สำคัญ ได้แก่ การจัดตั้งกระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพื่อกำกับดูแลกิจการด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม เพียงกระทรวงเดียว และให้มีคณะกรรมการอุดมศึกษาทำหน้าที่กำกับดูแลกิจการด้านอุดมศึกษาเพื่อให้เกิดเอกภาพ

5. ความต้องการการศึกษาระดับอุดมศึกษา

5.1 จากความเปลี่ยนแปลงทางสังคมทำให้ความต้องการการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพิ่มมากขึ้นจากกลุ่มเป้าหมายปกติ ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งความต้องการในการพัฒนาทักษะการประกอบอาชีพ ความต้องการเพียงวุฒิการศึกษาระดับปริญญา และความต้องการในการแสวงหาความรู้ อันเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตลอดชีวิต แต่จำนวนความต้องการการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่สามารถประมาณการได้อาจพิจารณาจากผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือการศึกษาชั้นพื้นฐาน 12 ปี ที่รัฐจัดให้โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ดังนี้

หน่วย: พันคน

ปี	2544	2545	2546	2547	2548	2549
ประมาณการผู้จบ ป.6	366	390	394	384	388	409
ประมาณการผู้จบ ปวช.3	307	341	358	351	351	367
รวม	673	731	752	735	739	776

ที่มา : ศูนย์ปฏิบัติการแห่งชาติเพื่อการพัฒนาคน (ศปพค.)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี

5.2 ประมาณการจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาระดับอนุปริญญา และเทียบเท่าซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ต้องจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษารองรับ ทั้งในด้านการศึกษาต่อเนื่องในระดับปริญญาตรี หรือการฝึกอบรมทักษะเพิ่มเติม มีดังต่อไปนี้

หน่วย: พันคน

ปี	2544	2545	2546	22547	2548	2549
ประมาณการผู้สำเร็จอนุปริญญา และเทียบเท่า	189	199	210	220	233	245

ที่มา : ศูนย์ปฏิบัติการแห่งชาติเพื่อการพัฒนาคน (ศปพค.)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี

6. สภาพการณ์ปัจจุบันของอุดมศึกษา

ทบวงมหาวิทยาลัย (2543) โดยคณะอนุกรรมการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ได้วิเคราะห์สภาพการณ์ปัจจุบันของอุดมศึกษาไว้ดังนี้

6.1) จุดแข็ง

ปัจจุบันมีสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน รวมทั้งหน่วยงานของรัฐอื่นๆ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นจำนวนมากกว่า 635 แห่งทั่วประเทศ อีกทั้งภาคเอกชนมีความแข็งแกร่งร่วมรับภาระอุดมศึกษาได้มากขึ้น สถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งสามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมกับอุดมศึกษาระดับสากล ดังนั้นจุดแข็งที่สำคัญของอุดมศึกษาไทยจึงน่าจะอยู่ที่ศักยภาพในเชิงปริมาณที่สามารถขยายภารกิจรองรับความต้องการจำนวนมาก โดยเปิดโอกาสให้แก่ประชาชนกว่า 1.6 ล้านคน หรือประมาณร้อยละ 20 ของประชากรวัย 18-24 ปี

6.2) จุดอ่อน

ปัจจุบันอุดมศึกษาไทยกำลังประสบภาวะวิกฤติทั้งด้านคุณภาพและประสิทธิภาพ อีกทั้งยังไม่สามารถทำหน้าที่กลไกระดับสมองในการแก้ปัญหาวิกฤติของชาติได้ตามบทบาทหน้าที่อันควรจะเป็น อุดมศึกษายังสร้างปัญหาไม่เลิก เน้นเพียงการท่องจำจากการถ่ายทอดและการสอนแม้จะมีบัณฑิตเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก แต่มีนักคิดเกิดขึ้นน้อย ในสังคมปัจจุบัน อุดมศึกษาขาดเอกภาพในเชิงนโยบายและการบริหารจัดการ อุดมศึกษายังกระจุกตัวอยู่ในกรุงเทพฯ สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ยังมุ่งเน้นการสอน ละเลยการวิจัยเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ เกิดปัญหาการขาดแคลนอาจารย์ที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรมยังมีอยู่อย่างจำกัด โดยสรุปแล้วจุดอ่อนที่สำคัญของอุดมศึกษาจะเกี่ยวข้องกับประเด็นเชิงคุณภาพ ทั้งคุณภาพของหลักสูตร และกระบวนการจัดการเรียนการสอน ขาดแคลนอาจารย์และขาดการวิจัยอย่างจริงจัง

6.3) โอกาส

สังคมให้ความสำคัญกับการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นการลงทุนสำหรับเยาวชนที่คุ้มค่า ผู้ปกครองพยายามสนับสนุนส่งเสริมให้บุตรธิดาศึกษาต่อจนถึงระดับอุดมศึกษา การปฏิวัติทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศถูกนำมาประยุกต์ใช้ในสถาบันอุดมศึกษา เป็นโอกาสให้อุดมศึกษาสามารถพัฒนาตนเองได้รวดเร็วกว่าอดีต สังคมและชุมชนให้ความสำคัญต่อสถาบันอุดมศึกษา มีความช่วยเหลือเกื้อกูลประสานงานเพื่อรับประโยชน์ซึ่งกันและกัน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ช่วยเสริมสร้างกลไกในการพัฒนาอุดมศึกษา ทั้งในด้านการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การประกันคุณภาพ และการกระจายอำนาจการบริหารจัดการไปสู่สถาบัน การขยายตัวของภาคเอกชนที่เข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ทั้งในระดับปริญญาและต่ำกว่าปริญญาตรี สิ่งต่างๆ เหล่านี้ล้วนสร้างโอกาสให้เกิดการพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาได้มากขึ้น

6.4) ภัยคุกคาม

ในสภาวะปัจจุบันจะพบว่า ภาวะถดถอยทางเศรษฐกิจของประเทศที่ส่งผลให้เกิดการปรับลดงบประมาณ โดยเฉพาะงบประมาณด้านอุดมศึกษา จะส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางการเงินของสถาบันอุดมศึกษา โดยอาจมีการเพิ่มอัตราค่าธรรมเนียมหรือค่าธรรมเนียมกีดกันก่อให้เกิดความเดือดร้อนของประชาชนและผู้ปกครอง สังคมให้ความสำคัญกับ "ปริญญา" มากกว่าความรู้ ทักษะ และสติปัญญาที่เกิดจากการเรียนรู้ในสถาบันอุดมศึกษา การ

เปิดเสรีทางการศึกษาที่ทุกประเทศทั่วโลกมีสิทธิในการให้บริการการศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศต่างๆ ทั้งการจัดการศึกษาทางไกลและทางไกล อาจเป็นภัยคุกคามต่อสถาบันอุดมศึกษาของไทยหากไม่สามารถปรับตัวยกระดับคุณภาพหรือพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือที่มั่นคง

วิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาคุณธรรมในนิสิต นักศึกษาไทย ระดับปริญญาบัณฑิต

วิสัยทัศน์ (Vision)

การร่วมสรรสร้างนิสิต นักศึกษาที่เปี่ยมด้วยคุณธรรม

พันธกิจ (Mission)

สถาบันอุดมศึกษามีบทบาทหลักในการดำเนินการพัฒนา ประสานและสนับสนุนการพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาตามแนวพระราชดำริ ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติของทุกส่วนงาน ทั้งภายในและภายนอกสถาบัน

วัตถุประสงค์ (Objectives)

1. เสริมสร้างแนวคิด จิตสำนึกและพฤติกรรมด้านคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา
2. ดำเนินการพัฒนา ประสานและสนับสนุน การพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาตามแนวพระราชดำริ
3. ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ การวิจัยและการจัดการความรู้ด้านการพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาตามแนวพระราชดำริ ทั้งภายในและภายนอกสถาบัน
4. จัดสภาพแวดล้อมในสถาบันให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาตามแนวพระราชดำริ
5. สร้างมาตรการจูงใจให้เกิดการพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาตามแนวพระราชดำริ

แผนยุทธศาสตร์ (Strategic Plan)

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ปลุกจิตสำนึกเรื่องคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 2 บ่มเพาะและขยายกล้าพันธุ์แห่งคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ตัดแต่งต่อยอดความรู้ด้านการพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 4 จัดภูมิทัศน์ที่จะส่งเสริมส่งการพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ให้นุ้ยและน้ำเพื่อความเติบโตใหญ่แห่งคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ปลุกจิตสำนึกเรื่องคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา

สร้างกระแสการพัฒนาคุณธรรมให้เป็นประเด็นเร่งด่วนและสำคัญภายในสถาบัน

แนวทาง/มาตรการ

- 1.1 สร้างค่านิยมและวัฒนธรรมองค์การของสถาบันให้เห็นถึงความสำคัญของคุณธรรม
- 1.2 รณรงค์เพื่อปลุกจิตสำนึกในเรื่องคุณธรรมนิสิตนักศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 2 บ่มเพาะและขยายกล้าพันธุ์แห่งคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา

กำหนดนโยบาย เป้าหมาย ทิศทาง การดำเนินงาน การประสานงานและการสนับสนุนเครือข่าย เพื่อการพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา

แนวทาง/มาตรการ

- 2.1 กำหนดเป้าหมาย ทิศทาง และการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา อย่างชัดเจน
- 2.2 ให้ความรู้และทักษะกับอาจารย์ทุกคนในสถาบันเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา
- 2.3 ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ กระบวนการพัฒนาคุณธรรมระหว่างอาจารย์ในสถาบัน
- 2.4 พัฒนาศักยภาพของเครือข่ายเพื่อการพัฒนาคุณธรรมนิสิตนักศึกษาในสถาบัน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ตัดแต่งต่อยอดความรู้ด้านการพัฒนาคุณธรรมในนิสิต นักศึกษา

ส่งเสริมการวิจัย เพื่อพัฒนานวัตกรรม องค์ความรู้ กระบวนการเรียนรู้ และมาตรฐานเชิงคุณธรรม ทั้งภายในและภายนอกสถาบัน

แนวทาง/มาตรการ

- 3.1 พัฒนาระบบการบริหารจัดการด้านการวิจัยคุณธรรมนิสิตนักศึกษา
- 3.2 ส่งเสริมการศึกษาวิจัยด้านคุณธรรมนิสิต นักศึกษา
  - การวิจัยนวัตกรรมองค์ความรู้ และการจัดการองค์ความรู้
  - การวิจัยนวัตกรรมกระบวนการเรียนรู้ และการบริหารการเรียนรู้
  - การวิจัยและมีส่วนร่วม เพื่อกำหนดมาตรฐานขั้นต้นและตัวชี้วัดเชิงคุณธรรมที่พึงประสงค์ในนิสิตนักศึกษา

- 3.3 พัฒนานักวิจัยและส่งเสริมเครือข่ายนักวิจัยด้านคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา ทั้งภายในและภายนอกสถาบัน รวมทั้งอาจขยายขอบเขตไปในระดับ ต่างประเทศด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ 4 จัดภูมิทัศน์ที่จะเสริมส่งการพัฒนาคุณธรรมในนิสิต นักศึกษา

จัดสภาพแวดล้อมภายในสถาบัน ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนให้เอื้อต่อการ พัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา

แนวทาง/มาตรการ

- 4.1 จัดสภาพแวดล้อมภายในชั้นเรียนให้มีลักษณะเอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรม นิสิตนักศึกษา เช่น จัดโต๊ะเรียนเป็นกลุ่ม หรือเป็นวงกลมเพื่อเปิดโอกาสให้ เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนและผู้เรียนด้วยกันเอง ได้มากขึ้น
- 4.2 จัดสภาพแวดล้อมภายนอกชั้นเรียน ให้เอื้อต่อการทำกิจกรรมต่างๆ ที่จะ ช่วยพัฒนาคุณธรรมในนิสิต นักศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ให้อุปและน้ำเพื่อความเติบโตใหญ่แห่งคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา

สร้างกระแสสังคมทั้งภายในและภายนอกสถาบันให้เกิดจิตสำนึกสาธารณะเชิง คุณธรรม รวมทั้งสร้างมาตรการจูงใจให้เกิดการพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา เพื่อให้เกิดการ เชิดชูคุณธรรมในสังคม

แนวทาง/มาตรการ

- 5.1 รับฟังความคิดเห็นสาธารณะจากทุกภาคทุกส่วนทั้งภายในและภายนอก สถาบัน โดยเฉพาะจากนิสิตนักศึกษา
- 5.2 เสนอนโยบายด้านคุณธรรมนิสิตนักศึกษา
- 5.3 สร้างการมีส่วนร่วมของหน่วยงานต่าง ๆ ในการกำหนดเป้าหมายและแนว ปฏิบัติด้านการพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา
- 5.4 ส่งเสริมและเชิดชูแบบอย่างทางคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา
- 5.5 สร้างการมีส่วนร่วมของสื่อสาขาต่าง ๆ ในการสร้างจิตสำนึกสาธารณะแก่นิ สิตนักศึกษา

ภาคผนวก จ

แบบประเมินคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาตามรอยพระยุคลบาท
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

แบบประเมินระดับคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา
ตามรอยพระยุคลบาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
Student Virtue Rating System(SVRS) according to His Majesty The King Concept

☺ คำชี้แจง 1. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาคุณธรรมในนิสิต นักศึกษา ตามตามรอยพระยุคลบาท ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

2. แบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ประเมินระดับคุณธรรมในตัวของท่านตามแนวพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

ตอนที่ 3 ความเห็นเกี่ยวกับคุณธรรมในนิสิต นักศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความหรือเติมข้อความในช่องว่าง

1. เพศ 1) ชาย 2) หญิง
2. อายุ ..... ปี
3. ศาสนา 1) พุทธ 2) คริสต์
 3) อิสลาม 4) อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....
4. ภูมิลำเนา 1) กรุงเทพฯและปริมณฑล 2) ภาคเหนือ
 3) ภาคกลาง 4) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 5) ภาคตะวันออก 6) ภาคใต้
5. สาขาที่ศึกษา 1) วิทยาศาสตร์การแพทย์ 2) วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
 3) สังคมศาสตร์ 4) มนุษยศาสตร์
 5) อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....
6. สังกัดมหาวิทยาลัยที่ท่านศึกษา 1) รัฐบาล 2) เอกชน
7. กำลังศึกษาชั้นปีที่ .....
8. รายได้ครอบครัวโดยเฉลี่ยต่อเดือน (รวมทั้งของบิดามารดา)
 1) ต่ำกว่า 10,001 บาท 2) 10,001-20,000 บาท 3) 20,001-30,000 บาท
 4) 30,001-40,000 บาท 5) 40,001-50,000 บาท 6) มากกว่า 50,000 บาท
9. สถานภาพครอบครัว 1) บิดาและมารดาอยู่ด้วยกัน 2) บิดามารดาหย่าร้าง
 3) บิดาและ/หรือมารดาเสียชีวิตแล้ว
 4) บิดาและ/หรือมารดาแยกกันอยู่
10. ปัจจุบันท่านอาศัยอยู่กับ 1) บิดามารดา 2) ผู้ปกครองหรือญาติพี่น้อง
 3) เพื่อนๆ 4) อยู่คนเดียว
 5) พระในวัด 6) อื่นๆ (โปรดระบุ).....
11. ท่านมีพี่น้องจำนวน.....คน (รวมตัวท่านด้วย) และท่านเป็นบุตรคนที่.....

ตอนที่ 2 โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ตรงกับคุณลักษณะของท่านมากที่สุด (เลือกเพียงข้อเดียว)

1. ด้านสติ ปัญญา ท่านมีคุณลักษณะตรงกับข้อใดมากที่สุด

- 1) ระลึกได้ในสิ่งที่คิดในกิจที่ทำ ในคำที่พูด
- 2) มีความสามารถ มีกำลัง และนำกำลังนั้นไปใช้ในด้านที่จะเกิดประโยชน์ ด้วยความตั้งใจ หวังดีต่อผู้อื่น เพื่อบรรลุผลสมบูรณ์ บริบูรณ์ เกื้อกูลให้เกิดประโยชน์และความเจริญมั่นคงแก่ประเทศชาติ ยั่งยืนไป
- 3) ฉลาดรู้ พิจารณาวินิจฉัยให้ทราบชัดและแน่ใจได้ว่า ดี ชั่ว เป็นอย่างไร ความเห็นชัด เข้าใจชัด
- 4) รู้จักอดทนอดกลั้น ไม่ใช้อารมณ์ในการปรึกษากัน โอนอ่อนผ่อนตามกันด้วยเหตุผล
- 5) ประชุกต์ได้

2. ด้านความเพียร ท่านมีคุณลักษณะตรงกับข้อใดมากที่สุด

- 1) มีความขยันหมั่นปฏิบัติด้วยความเอาใจใส่และความเพ่งพินิจ
- 2) พยายามควบคุมกาย ใจ และความคิด ให้สงบตั้งมั่น และหนักแน่น อย่าให้หวั่นไหว พุ่งชานไปกับความพอใจไม่พอใจ หรืออุปสรรคและปัญหาต่างๆ
- 3) มีความพยายามกำจัดความคิดจิตใจที่ตำหนิเสียจากตน
- 4) พยายามคิดพิจารณาให้เห็นจุดหมาย สาระ ประโยชน์ที่แท้จริงของงานอย่างแจ่มแจ้ง แล้วลงมือทำด้วยความตั้งใจ ตั้งมั่น มั่นใจ และด้วยความรับผิดชอบอย่างสูง ให้งานดำเนินลุล่วงตลอดไปอย่างต่อเนื่อง โดยมีให้บกพร่องเสียหาย
- 5) มีความพยายามไม่ก่อความชั่วให้เป็นเครื่องทำลายตัวและผู้อื่น ลด ละความชั่วที่ตัวมีอยู่ ก่อความดีให้แก่ตัวอยู่เสมอ รักษาเพิ่มพูนความดีที่มีอยู่ในห้วงอภิมหามธรรมขึ้น

3. ด้านความสุจริต ท่านมีคุณลักษณะตรงกับข้อใดมากที่สุด

- 1) รู้จักประมาณค่าของตนเองอย่างถูกต้องเที่ยงตรง ไม่ให้สูงเกินไปจนกลายเป็นเย่อหยิ่ง จองหอง ทั้งไม่ให้ต่ำเกินไปจนทำให้ถูกสบประมาท เหยียดหยาม
- 2) มีความบริสุทธิ์ใจในเจตนาที่ได้ตั้งไว้ ก่อให้เกิดความมั่นใจและความมุมานะในการปฏิบัติ สามารถทนต่ออุปสรรคและความยากลำบากต่างๆ
- 3) ทำใจให้หนักแน่นเป็นกลาง ไม่หลงอยู่กับความตำหนิและอำนาจอคติ มีความละเอียดรอบคอบ ความซื่อสัตย์ เห็นแก่ตัว เอาเปรียบ เพ่งเล็งให้ร้ายคนอื่น
- 4) นำความรู้ ความคิด วิทยาการทั้งปวงไปใช้แต่ในทางสร้างสรรค์และเป็นประโยชน์
- 5) มีความจริงใจต่อผู้ร่วมงาน ประกอบด้วยความซื่อตรง เมตตา หวังดี พร้อมเสมอที่จะร่วมมือช่วยเหลือและส่งเสริมกันทุกขณะ และความจริงใจต่องาน มีลักษณะเป็นการตั้งสัตย์อธิษฐาน หรือการตั้งใจจริงที่จะทำงานให้เต็มกำลัง

4. ด้านหน้าที่ ท่านมีคุณลักษณะตรงกับข้อใดมากที่สุด

- 1) กระทำตนให้เป็นประโยชน์ ซึ่งหมายถึงผลการกระทำที่ดีงาม ที่เกื้อกูลอุดหนุนบุคคลและส่วนรวมให้มีความสุข ความเจริญ ความสมัคสมานสามัคคี ความเป็นปึกแผ่นมั่นคง

- 2) เรียนให้เต็มกำลัง ให้รู้จริงและให้สำเร็จ ฝึกหัดทำงานต่างๆให้เป็น
- 3) ใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ และมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานเพื่อให้ประสบความสำเร็จ
- 4) อบรมขัดเกลาความประพฤติและความคิดจิตใจให้ประณีต ให้สุจริตแจ่มใสและเฉลียวฉลาดมีเหตุผล
- 5) คอยติดตามเพื่อประเมินผล พัฒนาอยู่ตลอดเวลาและต่อเนื่อง
5. ด้านความเสียสละ อดทน ท่านมีคุณลักษณะตรงกับข้อใดมากที่สุด
- 1) มีขันติ ไม่ยอมตัวยอมใจให้วู่วามไปตามเหตุการณ์ ตามอคติ และตามอารมณ์ที่ชอบใจหรือไม่ชอบใจ
- 2) มีความขี้คิด มีโอกาสพิจารณาเรื่องที่ทำ คำที่พูด สามารถทบทวนดูใหม่ได้อีกคำรบหนึ่งทำให้มองเห็นละเอียดชัดเจนขึ้น เกิดความเข้าใจอันกระจ่างสว่างไสว ทั้งในแง่ที่จะคิดและในทางที่จะปฏิบัติ
- 3) ทำงาน ทำดีเพื่อการสร้างสรรค์ด้วยความรับผิดชอบเต็มที่ ทำประโยชน์เพื่อผู้อื่นและส่วนรวมให้มาก
- 4) ไม่ประพฤติกว้างความสัจสุจริต ไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด
- 5) รู้จักเกรงใจ ให้อภัย และโอนอ่อนผ่อนตามกันและกันด้วยเหตุผล
6. ด้านความเมตตา ท่านมีคุณลักษณะตรงกับข้อใดมากที่สุด
- 1) ไม่เบียดเบียนผู้อื่น
- 2) ทำประโยชน์แก่ผู้อื่น สร้างความปรารถนาดีแก่ผู้อื่น
- 3) ทำให้จิตใจผ่องใส
- 4) ไม่ต้องการอะไรตอบแทน เพลิดเพลินถึงประโยชน์เฉพาะตัวและความขัดแย้งในเรื่องที่ไม่ใช่สาระ
- 5) ให้อภัยพยายามที่จะสร้างความสามัคคีในหมู่คณะและในชาติ ทำให้เกิดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน
7. ด้านความถูกต้องเป็นธรรมท่านมีคุณลักษณะตรงกับข้อใดมากที่สุด
- 1) ไม่ปล่อยให้ความสุจริตยุติธรรมถูกข่มขู่ให้มัวหมอง
- 2) พิจารณาสั่งใจเรื่องใด ด้วยการวางใจของตัวเองให้เป็นกลาง คือปลดอคติ ความลำเอียงทุกประการออกจากใจให้หมดก่อน แล้วเข้าไปฟังพินิจดูสิ่งนั้น เรื่องนั้นให้ถี่ถ้วน
- 3) มีความจริงตามเหตุผลที่แท้และเที่ยงตรงจนกระจ่างชัดปราศจากความเคลือบแคลงสงสัย
- 4) ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามความถูกต้อง เทียงตรง ทั้งตามกฎหมายและศีลธรรม
- 5) ไม่ปล่อยให้ความเห็นของตัวเองเอียงเปลี่ยนแปรไปตามอคติ ความพอใจและไม่พอใจ
8. ด้านความกตัญญู ท่านมีคุณลักษณะตรงกับข้อใดมากที่สุด
- 1) ไม่ลืมผู้มีอุปการคุณ ผู้มีส่วนในความสำเร็จของตนเอง
- 2) ตอบแทนคุณทุกฝ่ายที่ได้อุปการะช่วยเหลือ
- 3) มีสภาพจิตใจที่รับรู้ความดีและยินดีที่จะกระทำความดีโดยศรัทธามั่นใจ
- 4) รู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง
- 5) ไม่ลบหลู่ทำลายความดี และไม่ลบหลู่ผู้ที่ได้ทำความดีมาก่อน หากเพียรพยายามรักษาความดีทั้งปวงไว้ให้เป็นพื้นฐานในความประพฤติปฏิบัติทุกอย่างของตนเอง

9. ด้านเพื่อประชาชน ท่านมีคุณลักษณะตรงกับข้อใดมากที่สุด

- 1) ชีดเอาอิสรภาพ อธิปไตย และประโยชน์สุขของประชาชนคนไทยเป็นจุดหมายที่สูงสุด
- 2) ทำงานเพื่อสร้างเสริมประโยชน์อันใดจะต้องไม่ให้ขัดกับประโยชน์ส่วนรวม หรือเบียดเบียนประโยชน์ส่วนรวมให้เสียหาย
- 3) นึกถึงประโยชน์ส่วนรวมก่อนประโยชน์ส่วนตัว การยกประโยชน์ส่วนรวมไว้เหนือประโยชน์อย่างอื่น
- 4) รู้สำนึกให้ลึกซึ้งถึงประโยชน์ส่วนรวมต้องทำความคิดความเห็นให้กระจ่างถึงความสำคัญของส่วนรวม
- 5) ทำงานร่วมกันของคนทุกฝ่าย มิใช่ต่างฝ่ายต่างทำ สามารถปฏิบัติงานทุกด้านให้สัมพันธ์สอดคล้องกันโดยตลอด ทำให้เกิดความเจริญก้าวหน้า

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณธรรมในตนนิสิต นักศึกษา

1. ตั้งแต่จำความได้จนถึงปัจจุบัน ท่านมีความรู้สึกภูมิใจในเรื่องใดเกี่ยวกับตัวเองมากที่สุด? เพราะเหตุใด?

.....

.....

2. ตั้งแต่จำความได้จนถึงปัจจุบัน ท่านมีความรู้สึกเสียใจในเรื่องใดเกี่ยวกับตัวเองมากที่สุด? เพราะเหตุใด?

.....

.....

.....

3. จากการสังเกตพฤติกรรมของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยไทย ท่านคิดว่าน่าจะต้องมีการพัฒนาคุณธรรมในข้อใดเป็นพิเศษ? ขอให้ตอบเรียงตามลำดับความสำคัญหรือเร่งด่วนมาเพียง 3 ประการ พร้อมทั้งเหตุผล

.....

.....

.....

.....

4. ถ้าจำเป็นต้องพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา ท่านคิดว่าควรมีแนวทางและวิธีการในการพัฒนาอย่างไร?

.....

.....

.....

ภาคผนวก ช

รายชื่อมหาวิทยาลัย

สถาบันอุดมศึกษา (University/Institute)

ตารางที่ 1 จำนวนสถาบันอุดมศึกษา จำแนกตามประเภทของสถาบัน ปีการศึกษา 2547

Table 1 Number of universities/institutes classified by types of institution in academic year 2004

ประเภทสถาบัน (Type of Institution)	จำนวน (Number)
จำนวนรวม(Grand Total)	125
1. สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ (Public institute)	66
มหาวิทยาลัย/สถาบันจำกัดรับ (Limited Admission University)	60
มหาวิทยาลัย/สถาบันไม่จำกัดรับ (Open University)	2
มหาวิทยาลัย/สถาบันในกำกับ (Autonomous University)	4
2. สถาบันอุดมศึกษาเอกชน (Private institute)	59
มหาวิทยาลัยเอกชน (University)	29
วิทยาลัยเอกชน (College)	30

1. มหาวิทยาลัย/สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ (Public Institute)
  - 1.1 มหาวิทยาลัย/สถาบันจำกัดรับ (Limited Admission University) ประกอบด้วย
    - 1) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (Chulalongkorn University)
    - 2) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (Kasetsart University)
    - 3) มหาวิทยาลัยขอนแก่น (Khon Kaen University)
    - 4) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (Chiang Mai University)
    - 5) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (Thammasat University)
    - 6) มหาวิทยาลัยนเรศวร (Naresuan University)
    - 7) มหาวิทยาลัยบูรพา (Burapha University)
    - 8) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (Mahasarakham University)
    - 9) มหาวิทยาลัยมหิดล (Mahidol University)
    - 10) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (Srinakharinwirot University)
    - 11) มหาวิทยาลัยศิลปากร (Silpakorn University)
    - 12) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (Prince of Songkla University)
    - 13) มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (Ubon Ratchathani University)
    - 14) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
(King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang)
    - 15) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
(King Mongkut's Institute of Technology North Bangkok)
    - 16) มหาวิทยาลัยแม่โจ้ (Maejo University)
    - 17) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (The National Institute of Development Administration)
    - 18) มหาวิทยาลัยทักษิณ (Thaksin University)
    - 19) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ Rajabhat University Chiang Rai

- 20)มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ Rajabhat University Chiang Mai
- 21)มหาวิทยาลัยราชภัฏ ลำปาง Rajabhat University Lampang
- 22)มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ Rajabhat University Uttaradit
- 23)มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร Rajabhat University Kamphaeng Phet
- 24)มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ Rajabhat University Nakhon Sawan
- 25)มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Rajabhat University Pibulsongkram
- 26)มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ Rajabhat University Phetchabun
- 27)มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม Rajabhat University Maha Sarakham
- 28)มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย Rajabhat University Loei
- 29)มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร Rajabhat University Sakon Nakhon
- 30)มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี Rajabhat University Udon Thani
- 31)มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา Rajabhat University Nakhon Ratchasima
- 32)มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ Rajabhat University Buri Ram
- 33)มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ Rajabhat University Surin
- 34)มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี Rajabhat University Ubon Ratchathani
- 35)มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ Rajabhat University Rajanagarindra
- 36)มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี Rajabhat University Thepsatri
- 37)มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา Rajabhat University Phranakhon Si Ayutthaya
- 38)มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์
Rajabhat University Valayalongkorn
- 39)มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี Rajabhat University Rambhaibarni
- 40)มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี Rajabhat University Kanchanaburi
- 41)มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม Rajabhat University Nakhon Pathom
- 42)มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี Rajabhat University Phetchaburi
- 43)มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง Rajabhat University Muban Chom Bung
- 44)มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช Rajabhat University Nakhon Si Thammarat
- 45)มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต Rajabhat University Phuket
- 46)มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา Rajabhat University Yala
- 47)มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา Rajabhat University Songkhla
- 48)มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี Rajabhat University Surat Thani
- 49)มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม Rajabhat University Chandrakasem
- 50)มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี Rajabhat University Dhonburi
- 51)มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา Rajabhat University Bansomdejchaopraya
- 52)มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร Rajabhat University Phranakhon
- 53)มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต Rajabhat University Suan Dusit
- 54)มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา Rajabhat University Suan Sunandha
- 55)มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์ Rajabhat University Kalasin
- 56)มหาวิทยาลัยราชภัฏนครพนม Rajabhat University Nakhon Phanom

- 57)มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ Rajabhat University Chaiyaphum
- 58)มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ Rajabhat University Sisaket
- 59)มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด Rajabhat University Roiet
- 60) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล Rajamangala Institute Of Technology
- 1.2 มหาวิทยาลัย/สถาบันไม่จำกัดรับ (Open Universities)
- 61) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (Sukhothai Thammathirat Open University)
- 62) มหาวิทยาลัยรามคำแหง (Ramkhamhaeng University)
- 1.3 มหาวิทยาลัยในกำกับ (Autonomous Universities)
- 63) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (King Mongkut's University of Technology Thonburi)
- 64) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี (Suranaree University of Technology)
- 65) มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ (Walailuk University)
- 66) มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง (Mae Fah Luang University)
2. นักศึกษาใน สถาบันอุดมศึกษาเอกชน (Private Institute)
- 2.1 มหาวิทยาลัย (University) ประกอบด้วย
- 1) มหาวิทยาลัยกรุงเทพ (Bangkok University)
  - 2) มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต (Kasem Bundit University)
  - 3) มหาวิทยาลัยเกริก Kirk University
  - 4) มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น Saint John's University
  - 5) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร Mahanakorn University of Technology
  - 6) มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต Dhurakijpundit University
  - 7) มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
  - 8) มหาวิทยาลัยศรีปทุม (วิทยาเขตบางเขน) Sripatum University
มหาวิทยาลัยศรีปทุม (วิทยาเขตชลบุรี) Sripatum University, Chon Buri Campus
  - 9) มหาวิทยาลัยสยาม Siam University
  - 10) มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย The University of the Thai Chamber of Commerce
  - 11) มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ Huachiew Chalermprakiet University
  - 12) มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ Assumption University
  - 13) มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ South-east Asia University
  - 14) มหาวิทยาลัยอีสต์เทิร์นเอเชีย Eastern Asia University
  - 15) มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา Chaopraya University
  - 16) มหาวิทยาลัยนิเวศนา Nivadhana University
  - 17) มหาวิทยาลัยเว็บสเตอร์ (ประเทศไทย) Webster University (Thailand)
  - 18) มหาวิทยาลัยชินวัตร Shinnawatra University
  - 19) มหาวิทยาลัยคริสเตียน Christain University
  - 20) มหาวิทยาลัยพายัพ Payap University
  - 21) มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล Vongchavalitkul University
  - 22) มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ North-Eastern University
  - 23) มหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งเอเชีย

- Asian University of Science and Technology
24. มหาวิทยาลัยภาคกลาง Phakklang University
  25. มหาวิทยาลัยนานาชาติซิลเลอร์-แสตมฟอร์ด
Schiller-Stamford International University
  26. มหาวิทยาลัยราชธานี Ratchathani University
  27. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ Hatyai City University
วิทยาลัย ประกอบด้วย
  28. วิทยาลัยดุสิตธานี Dusit Thani College
  29. วิทยาลัยทองสุข Thongsook College
  30. วิทยาลัยเซนต์หลุยส์ St. Louis College
  31. วิทยาลัยมิชชัน (วิทยาเขตถนนพิษณุโลก) Mission College
วิทยาลัยมิชชัน (วิทยาเขตมวกเหล็ก) Mission College, Muak Lek Campus
  32. วิทยาลัยรัชต์ภาคย์ Rajapark College
  33. วิทยาลัยแสงธรรม Saengtham College
  34. วิทยาลัยรัตนบัณฑิต Rattana Bundit College
  35. วิทยาลัยเทคโนโลยีธนบุรี Thonburi College of Technology
  36. วิทยาลัยเซาธ์อีสต์บางกอก Southeast Bangkok College
  37. วิทยาลัยปทุมธานี Patumthani College
  38. วิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ North Bangkok College
  39. วิทยาลัยสันตพล Santapol College
  40. วิทยาลัยเทคโนโลยีราชธานีอุดร Ratchathani Udon College of Technology
  41. วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย College of Bundit Asia
  42. วิทยาลัยโปลีเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ North Eastern Polytechnic College
  43. วิทยาลัยบัณฑิตบริหารธุรกิจ Bundit Boriharnthurnkit College
  44. วิทยาลัยศรีโสภณ Srisophon College
  45. วิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี Bangkok Thonburi College
  46. วิทยาลัยอิสลามยะลา Yala Islamic College
  47. วิทยาลัยตาปี Tapee College
  48. วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้ Southern College of Thechnology
  49. วิทยาลัยเซนต์เทเรซา-อินติ St. Tharasa-Inti College
  50. วิทยาลัยโยนก Yonok College
  51. วิทยาลัยลุ่มน้ำปิง Lumnamping College
  52. วิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ North Chiang-Mai College
  53. วิทยาลัยฟาร์อีสต์เทอร์น Far Eastern College
  54. วิทยาลัยพิษณุโลก * Phisanulok College
หมายเหตุ * ยังไม่เปิดดำเนินการเรียนการสอน

ภาคผนวก ซ

หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ

ที่ ศธ 0512.6(2771)/2185

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

18 เมษายน 2549

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาร่างยุทธศาสตร์

เรียน นาวาเอกหญิง ทศนีย์ ศรีสมศักดิ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายชนวัฒน์ สุวรรณจรัส นิสิตชั้นปริญญาตรีบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาอุดมศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาไทย ระดับปริญญาบัณฑิต” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.พรชูลี อาชาวำรุง และรองศาสตราจารย์ ดร.ธิดารัตน์ บุญนุช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาร่างยุทธศาสตร์ เพื่อการพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาไทยระดับปริญญาบัณฑิต ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นรุตม์ สุทธีจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2710

ที่ ศธ 0512.6(2771)/2188

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

18 เมษายน 2549

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาร่างยุทธศาสตร์

เรียน นาวาโทหญิง ดร.ชนพร แยมสุดา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายชนวัฒน์ สุวรรณจรัส นิสิตชั้นปริญญาตรีบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาอุดมศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาไทย ระดับปริญญาบัณฑิต” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.พรชูลี อาชวอำรุง และรองศาสตราจารย์ ดร.ธิดารัตน์ บุญนุช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาร่างยุทธศาสตร์ เพื่อการพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาไทยระดับปริญญาบัณฑิต ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2710

ที่ ศธ 0512.6(2771)/2189

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

18 เมษายน 2549

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาร่างยุทธศาสตร์

เรียน ดร.จิรวัดน์ วีรังกร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายธนวัฒน์ สุวรรณจรัส นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาอุดมศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาไทย ระดับปริญญาบัณฑิต” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.พรชูลี อาชวอำรุง และรองศาสตราจารย์ ดร.ธิดารัตน์ บุญนุช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาร่างยุทธศาสตร์ เพื่อการพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาไทยระดับปริญญาบัณฑิต ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นรุตม์ สุทธจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2710

ที่ ศธ 0512.6(2771)/2190

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

18 เมษายน 2549

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาร่างยุทธศาสตร์

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญเสริม บุญเจริญผล

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายธนวัฒน์ สุวรรณจรัส นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาอุดมศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาไทย ระดับปริญญาบัณฑิต” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.พรชูลี อาชวอำรุง และรองศาสตราจารย์ ดร.ธิดารัตน์ บุญนุช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาร่างยุทธศาสตร์ เพื่อการพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาไทยระดับปริญญาบัณฑิต ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุธจิจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2710

ที่ ศธ 0512.6(2771)/2191

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

18 เมษายน 2549

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาร่างยุทธศาสตร์

เรียน อาจารย์ ดร.บุญส่ง หาญพานิช

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายธนวัฒน์ สุวรรณจรัส นิสิตชั้นปริญญาตรีบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาอุดมศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาไทย ระดับปริญญาบัณฑิต” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.พรชูลี อาชวอำรุง และรองศาสตราจารย์ ดร.ธิดารัตน์ บุญนุช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาร่างยุทธศาสตร์ เพื่อการพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาไทยระดับปริญญาบัณฑิต ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นรุตม์ สุทธิจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2710

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายธนวัฒน์ สุวรรณจรัส เกิดที่กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิต จากคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิชาเอกคณิตศาสตร์ สาขาวิชาโท คอมพิวเตอร์ ในปี พ.ศ.2527 และแพทยศาสตรบัณฑิต จากคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล ในปี พ.ศ.2529 หลังจากนั้นได้รับราชการเป็นนายแพทย์ 4-6 ที่โรงพยาบาล เวียงป่าเป้า สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดเชียงราย ระหว่างปี พ.ศ.2529 - 2534 ได้เข้าศึกษาต่อ เป็นแพทย์ประจำบ้าน สาขาศัลยศาสตร์ยูโรวิทยา ที่ภาควิชาศัลยศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี ระหว่างปี พ.ศ.2534-2537 แล้วบรรจุเป็นอาจารย์ประจำหน่วย ศัลยศาสตร์ยูโรวิทยา ภาควิชาศัลยศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตั้งแต่วันที่ 4 กรกฎาคม 2537 จนถึงปัจจุบัน ระหว่างนั้นได้ศึกษาต่อที่คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สาขาการสื่อสารมวลชนในปี พ.ศ.2542 ผลงานทางวิชาการสำคัญ เป็นเรื่องการวินิจฉัยการรักษา และความก้าวหน้าทางศัลยศาสตร์ยูโรวิทยา รวมทั้งรูปแบบ และ กระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ในนิสิตนักศึกษาแพทย์ และการพัฒนาคุณธรรมใน นิสิตนักศึกษาแพทย์ เคยได้รับรางวัลอาจารย์ผู้สอนดีเด่น ประจำปีการศึกษา 2543 ของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งผู้ช่วยคณบดีฝ่ายแพทยศาสตร์ศึกษา คณะ แพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ